

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 12 (2195) 1992 KOVAS-MARCH 17

• LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA •

Tel. (416)275-4672

Kad būtų vėl ramu

Tauta, nepatyrusi karo, kruvinų sukilimų ar okupacijų sukrėtimo, per ilgą ramaus gyvenimo laikotarpį tampa tarsi kieta molio dirva, kurios ne aštriausios žagrės taip lengvai negali išjudinti. Kas bebūtų gero ar blogo tokiame susigulėjime — viena yra aišku: žmonėms nereikia blaškytis, nereikia savimi prekiauti, nereikia naudotis sumaišties sukeltomis galimybėmis.

PASAULYJE, deja, nedaug tokių ramių susigulėjusių tautų. Mūsų tauta ant didžiųjų tako ypatingai blaškyta: kenksmingos unijos, sukilimai, karai, okupacijos. Viena blogybė sekė kitą, o gyventi reikėjo. Kas užsigrūdino — užsigrūdino; kas prapuolė — prapuolė. Blogiausia, kad, prapuldami patys, ir kitus į pražūtį traukė — kaip kitaip plaukti su naujai išsiliejusia srove. Mūsų atmintį — nepriklausomybės netekimas: sovietinių tankų dardėjimas gatvių grindiniais, labai negausus, bet tautą įžeidžiantis gėlių mėtymas „išvadotojams“, susitikimas su mokslą metusiais tinginiais, prisisegusiais raudonas žvaigždutes. Ir jiems atrodė viskas ne kitaip, o tik tai — kad gyventi reikia. Ko negalima buvo pasiekti mokslo ar darbo būdu, bus padaroma per partiją, gal dar net geriau. Ir tik paikas nenorėtų pasinaudoti tokia proga. Pradedant eilinius milicininkais ir baigiant komunistinės santvarkos viršūnėmis, vieni tylėdami, kiti, garsindamiesi tautos gelbėtojais, tvirtinosi pozicijose, kai kurie už labai menką kainą — kaimynų sąrašą trėmimams. Trimetinės vokiečių okupacijos siūbavimuose ne vienas spėjo išlieti neapykantą gėlių mėtytojams, proginiams prisiplakėliams, išdavikams valstybės, kurios iš tikrųjų jau nebebuvo. Nors ir nedaug kas tikėjo pagal nacių architektūrą statoma naująja Europa, atsivėrusi „gyvenk šia diena“ galimybių angą ne vieną suviliojo, o kvilingavimas kaip išdavystė tik po karo buvo viešai pasmerktas. Susijaukė ir pokariniai pabėgėliai, gana greitai tapę turtingiausiu pasaulio kraštų naujakuriais. Ne vienas pabėgimas pavirto nelaukta dovana — šandien būčiau skurdęs, jei ne ta drąsa, viską palikus, mestis į bombarduojamą, jau vos gyvą Vokietiją.

DABAR, kai viskas nurimo, kai tapome istoriniais Lietuvos laisvės stebuklo liudininkais, tragiškų dienų atgarsiai — reikia ar nereikia — ima sijoti, grupuoti, smerkti, garbinti, teisti. Atrodo, kas pirmas šūktels ar pirštu tiesiai parodys, tas bus geresnis. Kas pasilenks pirmas ir mes akmenį? Parizėjai išsiskirstė, palikę nusiakaltę atsivertimui. O dabar? Nesunku pasakyti, kad dabar kiti laikai ir kiti fariziejai. Bet atsivertimas nepriklauso šimtmečiams. Kiekvienas gali jausti, kad yra kažkas antlaikinio, ir gal tik pagal tai būtų teisingiausia žiūrėti į karų, vargų ir okupacijų blaškomus žmones. Sunku bus sukurti geresnę visuomenę, jei niekas nenorės pradėti nuo savęs. Politinės partijos ir tautos atgimimo organizacijos bus tik tiek vertos, kiek jose bus pastangų ne kitus peikti, kritikuoti, smerkti ir ardyti, bet darbais ir pavyzdžiais patraukti teisingumo ir gėrio išsiligusius žmones. Nors moralinių poreikių orientacija yra pati painiausia, bet be jos vargu ar bus galima taip paprastai sugrįžti į ramų tautos nusistovėjimą, kuriame kiekvienas žmogus gali ne tik matyti, bet ir nemeluoti jausti savo tėvynę. O mūsų tauta tikrai jau užsitarnavo ramaus ir laimingo gyvenimo. Skaudžios audros nurimo. Nereikia patiems kelti naujų. Vienokie ar kitokie blaškyti ar dar blaškomi žmonės neišvengs amžinybės. Tauta betgi gyvens. Č. S.

KANADOS ĮVYKIAI

Ruošia antrąjį biudžetą

Ontario finansų ministeris Floyd Laughren ruošia 1992-93 finansinių metų biudžetą, jį žadėdamas paskelbti balandžio pabaigoj ar gegužės pradžioj. Tai bus antrasis Ontario provincijos NDP socialistų premjero Bob Rae vyriausybės biudžetas. Pirmąjį F. Laughrenas paruošė su rekordiniu beveik \$10 milijonų deficitu. sausio 21 d. televizijos žiūrovams padarytame pranešime premjeras Bob Rae prisipažino, kad naujasis 1992-93 m. biudžetas galėtų pasiekti \$14,3 milijono deficitą, jei nebus imtasi finansinių reformų. Vyriausybei reikės padidinti ekonominio sulėtėjimo sumažintas pajamas ir apkarpyti išlaidas.

Spėjama, kad šį kartą Ontario gyventojams gali būti padidintas provincinis pajamų mokestis, užkrauta kitų finansinių varžtų. Spaudoje plačiai nuskambėjo kovo pradžioj įvykęs premjero Bob Rae susitikimas su JAV pasienio Ontario miestų ir miestelių burmistras. Mat jame buvo palieštas šios provincijos gyventojų važinėjimas į JAV pusę esančias krautuves, kur prekės gerokai pigesnės negu Kanadoje.

Iškilo pasiūlymas Ontario vyriausybei panaikinti provincinį mokestį čia parduodamam benzinui. Ešą tada automobilių savininkų neviliojant JAV pusėje trečdaliu pigesnis ben-

zinas. Net ir pilnai nesuvienodinus kainos, tik sumažinus dabartinį skirtumą, būtų pristabdytas Ontario gyventojų važinėjimas į JAV. Tokiu atveju sumažėtų ir prekių parsivežimas, nuostolingas Ontario prekybininkams ir vyriausybei. Provincinis mokestis benzinui Ontario valdžios išdą per metus papildė \$1,2 milijono, o automobilių registracija jam duoda apie \$800 milijonų.

Naujos idėjos iniciatoriai siūlo pabranginti metines automobilių registracijos plokštes Ontario provincijoje. Tada jos atneštų daugiau pajamų ir padengtų dalį įplaukų, sumažintų provincinio mokesčio panaikinimu brangiam benzinui. Ešą izdo įplaukas padidintų ir vietinių prarastų klientų susigrąžinimas į Ontario krautuves, su jais susigrąžintas provincinis prekybos mokestis. Daugelis skaitytojų nustebo dienraščio „The Toronto Sun“ gatvė užregistruota šešių torentiečių vienoda nuomone šiuo klausimu, paskelbtą pasisakymų skyrelyje „You said it!“ Jie visi pritaria brangesnėm automobilių registracijos plokštėm ir pigesniau benzinui. Pasigirdo netgi balsų, kad tada Toronte būtų galima daugiau važinėti automobiliais ir mažiau naudotis viešojo susi-

(Nukelta į 5-tą psl.)

Šv. Tėvas JONAS-PAULIUS II Vatikano audiencijų salėje gavęs iš lietuvių maldininkų Lietuvoje leidžiamą mėnraštį „Katalikų pasaulis“. Nuotrauka — iš šio mėnraščio 1991 m. 20 nr.

Lietuviškos pabiros Vokietijoje

Lenkijos kardinolo pareiškimas • Olimpiada televizijoje • „Išvedama“ rusų kariuomenė • Lietuvių-vokiečių jaunimo stovykla Klaipėdos krašte • Gudijos pretenzijos Lietuvai

K. BARONAS, Vokietija

„Solidarnosc“ organizacijos leidžiamas laikraštis „Gazeta Wyborcza“ vasario 24 d. paskelbė Lenkijos kardinolo Juozapo Glemp kreipimąsi į savo tautiečius ir lietuvius, kviečiantį abi tautas užmiršti praeitę nesantaikas. „Mes turime vieni kitiems atleisti“ — pareiškė „Solidarnosc“ dienraščiui kardinolas, kartu primindamas panašų kelių su vokiečiais ir ukrainiečiais. Žinomas žydų kilmės publicistas Adomas Michnik pasveikino tokį kardinolo pareiškimą, perspėdamas lenkus nacionalistus, kad toks kardinolo kvietimas neturėtų juose pažadinti užuominos lyg Lenkija nori pateikti Lietuvai tam tikrus teritorinius reikalavimus.

Lietuviai olimpiadoje

Olimpinės žaidynės Prancūzijoje liko jau istoriniu įvykiu. Dvi savaites buvau „nedarbingas“, nes Vokietijos televizija bei „Eurosport“ kanalas nuo pat ryto iki vėlaus vakaro rodė varžybas, visuomet primindama Baltijos tautų dalyvavimą. Esu nustebitas CBS nepalankumu Lietuvai, Latvijai ir Estijai. Žygiuojant į stadioną valstybės alfabeto tvarka (pirmoji žygiavo Graikija) pirmiausia buvo parodyta Estija, vėliau Latvija ir Lietuva su mūsų trispalve (vėliavą nešė G. Jasinskas). Buvo matyti prancūziškas „Lituanie“ užrašas, lietuviai sportininkai su palydovais. Vokietis priminė, kad Baltijos valstybės po 50 metų dalyvauja žiemos žaidynėse, primindamas, kad jos dalyvaus ir Barcelonoje.

Filmuojant slidinėjimo varžybose Vidą Vencienę (11-ta vieta 15 km. šliuozime) televizijos ekrane pasirodė mūsų maža trispalvė bei „LIT“ raidės, primenant, kad 1988 m. Kalgario žaidynėse lietuvaitė 5 km šliuozime laimėjo buv. Sov. Sąj. aukso medalį. Šokant Povilui Vanagai su Margarita Drobiazgo, vokietis žiūrovams priminė, kad lietuviu partnerė yra Maskvoje gimusi ukrainietė, ištėkėjusi už lietuvių ir gavusi Lietuvos pilietybę. Keistokai skambėjo lietuvių pavarde ištarimas — „Povilaš Vanagaš“. Jis esąs gimęs Lietuvos sostinėje... Kaune!

Žaidžiant NVS ledo ritulio rinkinei, vokiečiai komentatorius pažymėjo, kad „žbornąją“ sudaro Rusijos, Ukrainos ir Lietuvos žaidėjai. Toliau vokiečiai sakė, kad 19-metis gynėjas Darius Kasperaitis žaidžia Maskvos „Dinamo“ klube (jis žaidė Elektrėnuose), atsisakė Lietuvos pilietybės, norėdamas patekti į NVS rinktinę ir svajodamas vieną dieną patekti į Amerikos kontinento profesionalų eiles bei ten užsidirbti šimtus tūkstančių dolerių.

Tad pilnai suprantamas JAV LB krašto valdybos pirm. V. Maciušo protesto raštas CBS televizijai, rodžiusiai Europos žemėlapyje Baltijos valstybes, įjungtas į Rusiją.

Amerikiečių karių dienraštis „The Stars and Stripes“ kiekvieną savaitgalį spausdino Europos oro apžvalgos žemėlapi (amerikiečiai savaitgaliais mėgsta keliauti po Europą), atskirdamas nuo Rusijos tris Baltijos kraštus bei užrašydamas angliškai jų pavadinimus.

Kariuomenė televizijoje

Vasario 25 d. spaudoje pasirodė trumpas Reuterio agentūros pranešimas apie buv. sovietinių dalinių pasitraukimą iš Lietuvos, Mickūnų vietovės (apie 15 km. į rytus nuo Vilniaus). Gen V. Mironovas į atsisveikinimą pakvietė Lietuvos krašto apsaugos min. A. Butkevičių, užsienio atstovus ir žurnalistus.

Kaip atrodo tas kariuomenės „atitraukimas“ iš Lietuvos

vasario 25 d. popietinėse žiniuose parodė Vokietijos televizija. Buvo matyti Lietuvos žemėlapis bei „Wilna“ ir „Litauen“ užrašas, specialus televizijos korespondentas prie pakrautų sunkvežimių, patrankų, gražiai apsirengusių karininkų. Vokiečiai pranešė, kad rusų kariai vyksta į Vilnių, nes karininkams Rusijoje nėra butų. (Tiktai kovo 3 d. vienas dalinys išvyko Rusijon). Toks rusų elgesys sukėlė lietuvių tarpe įtampą, dar didesnę neapykantą rusams, nes jie nesilaiko sutarčių ir pažadų. Didžioji spauda taip pat pranešė, kad Lietuvos-Lenkijos Lazdijų pasienio punktą visiškai savo žinion perėmė lietuviai.

Vokiečiai stovykloje

Rytprūsių vokiečių savaitraštis „Das Ostpreussenblatt“ vasario 1 d. pranešė, kad liepos 17 — rugpjūčio 3 d.d. Klaipėdos krašte rengiama lietuvių ir vokiečių jaunimo stovykla. Taip pat numatoma aptvarkyti vokiečių karių kapus Macikuose. Antrą savaitę vokiečiai bus paskirstyti lietuviškose šeimose, duodant progą keliauti dviračiais ar pėsčiomis po Klaipėdos kraštą, Kuršių Neringą. Dviejų savaitių kelionė kainuoja 400 markių, įskaitant kelionę autobusu, maistą bei pirmą savaitę nakvynę jaunimo namuose.

Lietuvos nepriklausomybės metais Macikuose, Šilutės aps., buvo mūsų kariu-

(Nukelta į 2-rą psl.)

Vokietijos katalikų kongrese Miunchene lietuviai surengė kenčiančios Lietuvos tikinčiųjų parodą, kurią aplankė ir Lenkijos kardinolas J. GLEMP. Šalia jo — miunchenietė ALINA GRINIENE

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Kovo 11-ji

Š. m. kovo 11 d. Lietuva, kaip skelbia Reuterio agentūra, paminėjo dvejų metų sukaktį, kai 1990 m. kovo 11 d. Lietuvos Aukščiausioji taryba paskelbė atstatanti Lietuvos nepriklausomybę.

AT pirmininkas Vytautas Landsbergis šia proga pabrėžė, kad visai įgyvendinti nepriklausomybę trukdo svetimata kariuomenė. Žemės ir ekonomikos reforma įgavusi greitį, tačiau trūksta reikalingų įstatymų tvarkyti verslą, komunikacijos reikalus, vidaus saugumą. Svetimos kariuomenės vadovybė sakanti, kad armijos išvedimas užtruks iki 1994 metų, o lietuviai reikalauja — tai turi būti atlikta dar šiais metais.

Ministeris pirm. G. Vagnorius ta proga priminė: „Per 50 metų buvome stumiami į bedugnę. Negalima iš jos iškopti tik per keletą mėnesių“. Ministeris galvoja, kad šių metų vidury stabilizuosis ekonomika ir bus sustabdytas nedarbo kilimas.

Šventėje dalyvavo Vokietijos, Lenkijos, Latvijos ir Estijos delegacijos.

Vilniuje vyko paradas, kuriame dalyvavo 300 Lietuvos gynybos karių. Keli tūkstančiai žiūrovų jiems plojo, džiūgavo ir mosikavo Lietuvos trispalvėmis vėliavomis.

Vengia susikirtimo

Lietuva, kaip praneša Reuterio agentūra, stengiasi išvengti galimo susikirtimo su Rusija. Užsienio reikalų ministeris A. Saudargas pareiškė, kad sienos su Rusijos federacija yra nustatytos sutartimi. Tuo klausimu Lietuvos pozicija nėra keičiama.

Kovo 1 d. Stasys Lozoraitis, Lietuvos ambasadorius JAV-se, viešėdamas Lietuvoje, pokalbyje su „Lietuvos aidu“ pažymėjo, kad Lietuva kada nors gali kontroliuoti Karaliaučiaus sritį, pridėdamas — Europos noras yra, kad nebūtų sudaryta Rusijos-Vokietijos ašis. Ką St. Lozoraitis sakė, pasak A. Saudargo, yra jo asmeninė nuomonė.

Rusijos užsienio reikalų ministerijos atstovas reagavo — tokios pastabos visiškai nepriimtinos ir yra provokacinio pobūdžio.

Tuo tarpu AT pirmininkas V. Landsbergis pasisakė, kad buvusi sovietinė kariuomenė būtų išvesta ir iš Kaliningrado srities, nes ji sudaro pavojų Baltijos valstybėms.

Sunkumai

Toji pati agentūra skelbia, kad Lietuva yra kryžkelėje tarp chaotiškų Rytų ir nenorinčių investuoti Vakarų. Visuomenė puolanti į nusivylimą, sakė buvęs vicepremjeras R. Ozolas, parlamento opozicijos narys. Užsienio verslininkai ešą ateina, apsižiūri ir vėl

iškeliauja. Žemės ūkis išgyvena netikrumą dėl kilusių nuosavybės klausimų.

Pasak agentūros, lietuviai puikiai jaučia, kad jų kraštas yra pereinamasis kelias tarp Rytų ir Vakarų. Tiesiausias kelias iš Maskvos į Berlyną ir Paryžių eina per Lietuvą. Tą kelią jau buvo suradęs ir Napoleonas. Ši geografinė padėtis gali būti pavartota Lietuvos naudai.

Kita vertus, Lietuva turinti gana gerai išlavintą darbo jėgą, neužšalanti uostą, pasigamina pakankamai maisto išmaitinti 3,7 mil. gyventojų. Pasak diplomatų, Lietuva esanti geresnė vieta ekonominei pažangai negu kur kitur buvusioje sovietų imperijoje. Lietuvos vyriausybė kaltina buvusią sovietų armiją, kuri atbaidanti užsienio kapitalą.

Butai karininkams

Lietuva kovo 5 d., Reuterio agentūros pranešimu, pasiūlė 5,000 butų buvusios sovietų kariuomenės karininkams, kad tik greičiau iš krašto būtų išvesta svetimata kariuomenė. Gynybos ministerio A. Butkevičiaus žiniomis, Lietuvoje yra 8,000 karininkų.

„Mes siūlome 5,000 butų karininkams Lietuvoje. Jie gali juos parduoti ar juose gyventi čia. Bet jei jie pasilieka, turi pasirinkti kitus darbus,“ — pažymėjo gynybos ministeris. Dar truktų 3,000 butų. Ministeris taipogi paminėjo, kad Danija ir Švedija pasiūlė padėti statyti namus 3,000 karininkų už Lietuvos ribų.

Nors Lietuva, pasak ministro, turi gerus santykius su Sandraugos valstybėmis, bet buvimas svetimos kariuomenės Lietuvoje grąšina jos suverenitetui ir kenkia užsienio investavimui. Kas nori riziukuoti? Bet koks pasipriešinimas Jelcinui lengvai gali paliesti ir Baltijos valstybes.

Iki metų pabaigos tikimasi suorganizuoti 12,500 asmenų Lietuvos kariuomenę.

Didelė parama Lietuvai

Niujorke veikianti labdaros organizacija Catholic Medical Mission Board (CMMB), artimai bendradarbiaujanti su Lietuvių katalikų religine šalpa, kaip praneša šios organizacijos centrinė įstaiga, neseniai pasiuntė dvi stambias vaistų siuntas į Lietuvą. Viena siunta kovo 8 d. pasiekė Rygos orauostį. Siuntos vertė — daugiau kaip \$140,000. „Caritas“ pastangomis vaistai bus paskirstyti ligoninėms bei klinikoms. Vaistai taikomi ligoniams, kuriems gresia mirties pavojus nuo širdies ritmo sutrikimų.

Antrąjį vaistų siuntą pakrauta kovo 8 d. Niujorke į 40 pėdų konteinerį. Daugumą šių vaistų sudaro įvairių rūšių antibiotikai. Dar pasiūsta ir kitokių vaistų, medicinos reikmenų.

(Nukelta į 3-ąją psl.)

Šiame numeryje:

Kad būtų vėl ramu

Kuriant geresnę visuomenę reikia pradėti nuo savęs

Lietuviškos pabiros Vokietijoje

Lietuviški reikalai vokiečių spaudoje ir televizijoje

Dabartiniai lenkų-lietuvių santykiai

Nauji reikalavimai Vilniaus krašte

Linkėjimai laisvės šventėje

Vasario 16-sios minėjimas Vilniuje

Lietuvos žydai Izraelyje

Reikalavimai Lietuvos vyriausybei

„Mūsų sparnai“

Lietuvių evangelikų reformų leidinys

Šiauriečiai Pietų Amerikoje

Kanados gintaričių kelionė į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą

„Tu niekur neišeisai“

Julijos Švabaitės-Gylienės poezijos knyga

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDEJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrusis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalai kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Žinios iš Romos

Vasario 16-tąją Romos lietuvių paminėjo pamaldomis ir draugišku susitikimu. Mišias Vatikano radijo koplyčioje koncelebravo marijonų vienuolijos vadovas kun. Donaldas Petratis, Italijos lietuvių bendruomenės pirm. prel. Vincas Mincevičius, Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus, Lietuvių katalikų mokslo akademijos pirm. kun. Antanas Liuius, kun. prof. Paulius Rabiškaitis, jėzuitai, saleziečių ir pranciškonų vienuolių atstovai, kiti Romoje gyvenantys lietuviai kunigai.

Pamoksle prel. V. Mincevičius priminė sekmadienio Evangelijos žodžius – Kristaus palaiminimus, kurie tartum specialiai skirti tiek daug iškentėjusiems mūsų tautai: "Džiaukitės ir linksminkitės šią dieną, nes jūsų laukia gausus atlygis..." Tie žodžiai buvo paguodos ir vilties šaltinis lietuviams Tėvynėje ir visame pasaulyje, kai Lietuvos priešai iš Rytų ir Vakarų švaistėsi mūsų žemėje. Dabar, kuriant krašto politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, nevalia pamiršti, kad pirmiausia turi būti puoselėjamas dvasinis atgimimas, nes tauta be dvasinių vertybių yra tauta be ateities, pasmerkta išnykimui iš istorijos.

Atstovybėje

Po pamaldų įvyko Romos lietuvių draugiškas susitikimas Lietuvos atstovybėje prie Šv. Sosto. Lietuvoje besilankančio Lietuvos atstovo Stasio Lozoraičio vardu ir Italijos liet. bendruomenės valdybos susirinkusios pasveikino Kazimieras Lozoraitis, pasidžiaugdamas, kad lietuviai Nepriklausomybės šventę gali paminėti ir drauge pabendrauti atstovybėje, šitoje Lietuvos salelėje, kuri ir teisiškai yra mūsų šalies žemės gabalėlis už Tėvynės ribų. Kalbėtojas priminė, kaip per dešimtmečius kiekvienais metais Romos lietuviai Vasario 16 susirinkdavo toje pačioje atstovybėje, tą dieną paminėdavo su giliu sielvartu ir skaudančia širdimi, nes Lietuva buvo netekusi nepriklausomybės.

Kalbėtojas pažymėjo, kad šį džiaugsmo dieną reikia prisiminti, kad tai ypatingai įpareigojanti diena. Pirmiausia reikia su pagarba ir dėkingumu prisiminti visus tuos, kurie per auką ir pasišventimą 1918 m. įkūnijo nepriklausomą Lietuvą, taip pat tuos, kurie per laisvės didesimtetį padėjo kurti mūsų krašto pažangą ir gerovę. Šiandien ypatingai turime pareikšti savo pagarbą tiems, kurie per žiaurų okupacijos laiką Tėvynėje palaikė gyvą laisvės žiburį, kurie už tautos teisę laisvai gyventi gulėdė galvas, ėjo į tremtį ir į kalėjimus, kurie kitais būdais – gindami religinį tikėjimą, puoselėdami tautinę kultūrą, šeimose ir mokyklose auklėjo tautiškai susipratusių jaunimą, tiesė kelią į nepriklausomybės atstatymą. Jų pastangų ir pasiaukojimo dėka tauta išliko gyva ir šiandien gali vėl džiaugtis laisvės palaima. Šiandien ir visada pagarbai prisiminimini ir paskutinię už laisvę žuvusieji – sausio tryliktosios kru-

vino sekmadienio aukos, taip pat vėliau žiauriai nužudytieji jau nepriklausomybės paskelbusios Lietuvos pasienio sargybiniai.

K. Lozoraitis baigdamas pažymėjo, jog dabar visi norėtume, kad atgautąją laisvę savaime lydėtų ir materialinė gerovė, kad įvyktų vadinamas ekonominis stebuklas, panašiai kaip pokario metais V. Europoje. Bet ekonominiai stebuklai savaime neįvyksta. Kartais ir stebuklam reikia pasipirties, šiuo atveju – mūsų vienybės, ryžto ir darbo. Ginčiais, nesutarimais nusivylimu problemas neišsprendžiama. Jas įveiksime, jei visi drauge dirbsime vienam tikslui, laikinai padėdami į šalį nesutarimus, nepiktnaudžiaudami išsikovotomis demokratinėmis laisvėmis. Tauta buvo vieninga kovoje už laisvę, tebūnie ji vieninga ir kovoje už pažangą, už sunaikintą iškovotą laisvės įtvirtinimą.

Susitikimą Lietuvos atstovybėje įkvėpė mišios, kurias Lietuvos – Gedimino Dalinkevičiaus vadovaujamas Kauno kamerinis orkestras, sėkmingai gastroliaujęs Italijoje. Orkestrą sudaro 27 asmenys. Penki jų pasiuntinybėje atliko kelis lietuvių kompozitorių kūrinius ir vieną Mocarto kūrinį.

Panaikinti gulagai

Vatikano radijas pranešė, kad Rusijoje šiomis dienomis buvo panaikinti paskutiniai gulagai, liūdnai pagarsėjusios koncentracinės stovyklos, kuriose per daugiausiai septynis komunistų valdymo dešimtmečius buvo kalinami, žudomi ir badu marinuoti šimtai tūkstančių žmonių, visų pirma kitaminčiai. Paskutinių Rusijos konclagerių uždarymo proga Vatikano radijo dienraštis išspausdino pokalbį su buvusiu gulago kalininiu, Vatikano radijo rusų skyriaus bendradarbiu Jevgenijum Vaginu, kuris nuo 1967 m. aštuonerius metus kalėjo Mordovijos lageriuose.

Solženicino išgarsintas Gulag salynas, – pasakė Vaginas, – yra neatskiriama visos Sovietų Sąjungos istorijos dalis. Visas kultūros pasaulio likimas nuo 1917 m. iki Sovietų Sąjungos subyrėjimo, yra skaudžiai susijęs su Sibiro konclageriais, nes į juos patekdavo visi, kurie išdrįsdavo, kad ir nežymiai pasipriešinti komunistų primestam kultūros modeliui. Tarytum patvirtindamas savo žodžius, Vaginas primena, kad jis pats buvo nuteistas už tai, kad kratos metu saugumiečiai pas jį rado II Vatikano susirinkimo nutarimų tekstus.

Paklaustas apie buvusių politinių kaliniių dabartinę padėtį, Vaginas paaiškino, kad jų būklė yra skirtinga ir kur kas blogesnė negu kituose Vidurio ir Rytų Europos kraštuose. Vidurio Europoje disidentai labai plačiai įsijungė į visuomeninį gyvenimą, pavyzdžiui, Čekoslovakijoje buvęs disidentas Havelis net išrinktas respublikos prezidentu. Tuo tarpu Rusijoje buvę politiniai kaliniai tebėra izoliuoti, daugeliu atvejų niekas dar nepasirūpina jų reabilitacija. Kor.

Lietuvos ir Lenkijos draugiškų santykių deklaracijos pasirašymas Vilniuje 1992.I.13. Kairėje – Lenkijos užsienio reikalų ministeris K. SKUBISZEWSKI, dešinėje – Lietuvos užsienio reikalų ministeris A. SAUDARGAS

Dabartiniai lenkų-lietuvių santykiai

Atsistatant naujamai Lietuvos respublikai, atrodė, kad abiejų tautų santykiai bus geri, tačiau taip neįvyko – kilo nauja įtampa ir nauji lenkų reikalavimai Vilniaus krašte

1991 m. pradžioje atrodė, kad lietuvių-lenkų santykiai Lietuvoje bus geri. Po Spaudos rūmų okupacijos ir sovietų desantininkų atsiuntimo į Lietuvą, Lietuvos AT lenkų frakcija aiškiai pasisakė už Lietuvos nepriklausomybę. Tą patį padarė ir Lietuvos lenkų sąjunga (toliau LLS), kuri po kruvinos sausio 13 dienos savo biuletenyje rašė: "LLS pareiškia, kad ir toliau darys viską, kad Lietuvos respublika taptų laisva ir demokratiška valstybe".

Palankus įstatymas

Lyg ir atsakydama į šiuos lenkų mostus, Lietuvos AT sausio pabaigoje patvirtino įstatymą dėl tautinių mažumų pavidymą, pagal kurį joms buvo duota teisė steigti privačias viešimo ir kultūros institucijas, jų kalbos vartojimą turą rajonų įstaigose, kuriose jos sudaro daugumą ir ten turėti savo kalba informacinio pobūdžio iškasbas bei lenteles.

Aišku, šis įstatymo papildymas lietuvių lenkų. Kitos tautinės mažumos jokiam rajone nesudaro daugumos. Remdamiesi šiuo įstatymu, Lietuvos lenkai tuoj energingai ėmė steigti savo universitetą Vilniuje (jis pradėjo veikti spalio mėn.) ir raginti tėvus, kad jie siųstų vaikus į lenkiškas mokyklas. 1991-1992 m. pakilo lenkiškų mokyklų ir mokinių skaičius. Tai padarė dalis lenkų tėvų, kurie atsiėmė savo vaikus iš rusiškų mokyklų.

Kitomis teisėmis lenkai nepasinaudojo. Vilniaus ir Šalčininkų rajonų įstaigose ir toliau vyravo rusų kalba. Šalčininkuose neatsirado jokios lenkų kalba informacinio pobūdžio iškasbos ar lentelės. Gatvių pavadinimai ir toliau buvo parašyti lietuvių ir rusų kalbomis. Tiesa, prie įvaziavimo iš Vilniaus į Šalčininkus buvo pastatyta lentelė su įrašais "Soleczniki", bet kadangi vietovių pavadinimai yra laikomasi kelrodžiais, tai buvo patvirtindamas savo žodžius, Vaginas primena, kad jis pats buvo nuteistas už tai, kad kratos metu saugumiečiai pas jį rado II Vatikano susirinkimo nutarimų tekstus.

Paklaustas apie buvusių politinių kaliniių dabartinę padėtį, Vaginas paaiškino, kad jų būklė yra skirtinga ir kur kas blogesnė negu kituose Vidurio ir Rytų Europos kraštuose. Vidurio Europoje disidentai labai plačiai įsijungė į visuomeninį gyvenimą, pavyzdžiui, Čekoslovakijoje buvęs disidentas Havelis net išrinktas respublikos prezidentu. Tuo tarpu Rusijoje buvę politiniai kaliniai tebėra izoliuoti, daugeliu atvejų niekas dar nepasirūpina jų reabilitacija. Kor.

pavadinimai lietuvių ir lenkų kalbomis kartais labai skiriasi (pvz. Ukmergė ir Wilkomierz) ir tokio pobūdžio lentelės gali suklaidinti keliautojus.

Reikalai blogėja

Santykiai ėmė blogėti kovo mėn., kai Vilniaus ir Šalčininkų rajonų savivaldybės, nepaisydamos Lietuvos vyriausybės potvarkio ir LLS nutarimo, nutarė suorganizuoti savo rajonuose Gorbačiovo referendumą dėl pasilikimo Sovietų Sąjungoje. Šio veiksmo įkvėpėjais buvo Sov. Sąjungos AT deputatai – Anicet Brodowski ir Jan Ciechanowicz, o vykdytojais – kompartiečiai (pagal TSKP platformą) Czesław Wysocki, Adam Monkiewicz ir jiems panašūs. Jie aktyviai prisidėjo prie kolaborantų televizijos ir radijo transliacijų, leido kolaborantišką laikraštį lenkų kalba "Owczynna", o Jan Ciechanowicz netgi į TV bokštą pasikvietė svečią iš Toronto, kuris ragino lenkus nedalyvauti vasario mėn. referendume dėl Lietuvos nepriklausomybės. Be to, Jan Ciechanowicz užsispyrusiai bandė Lietuvoje įsteigti 17-tą sovietišką lenkų respubliką.

Gegužės mėn. Mostiškės įvyko lenkiškų rajonų ir apylinkių atstovų suvažiavimas, kuriame buvo priimtas įstatymo projektas dėl "Vilniaus krašto lenkų tautinio-teritorinio statuto". Šiame krašte buvo numatyta sudaryti savo seimelį, ekonominę ir teisinę struktūrą, įvesti himną, vėliavą, herbą ir netgi pilietybę. Šį projektą parėmė penki Lietuvos AT nariai: Akanowicz, Pieszko, Subocz, Tomaszewicz ir Jankielewicz – visi maskvinės TSKP nariai, o Jankielewicz netgi LKP (pagal TSKP platformą) CK sekretorius.

Artėjant laikui pasisakyti dėl Lietuvos pilietybės priėmimo, Lietuvos lenkai buvo raginami to nedaryti. LLS organas "Nasza Gazeta" rašė, kad begėdiška esą reikalaujama lojalumo neegzistuojančiai

valstybei: "Pas mus žmonės nenori tapti laisvos ir demokratiškos Lietuvos valstybės piliečiais."

Po perversmo

Reikalai pasikeitė po nepavykusio konservatyvių jėgų perversmo Maskvoje. Šalčininkų rajono vadovai, kurie buvo pasiuntę perversmininkams sveikinimo telegramą, tuoj dingę iš miesto. Rugsėjo 4 d. Lietuvos AT paleido Vilniaus ir Šalčininkų rajonų tarybas ir jų vietoje paskyrė vyriausybės įgaliotinius. Tas pats laikraštis, kuris anksčiau agitavo prieš Lietuvos pilietybės priėmimą, dabar ragino lenkus tai padaryti ir prisiekti ištikimybę Lietuvos respublikai. Vilniaus ir Šalčininkų rajonuose didesnis nuostimis žmonių priėmė Lietuvos pilietybę, negu Lietuvos vidurkis.

Gruodžio mėn. įvykusiame trečiame LLS atstovų suvažiavime jau nebebuvo kalbama apie lenkiškų rajonų autonomiją. Šis suvažiavimas nebuvo sėkmingas. LLS narių skaičius sumažėjo nuo 14,000 ligi 12,000. Ne visi išrinkti atstovai dalyvavo suvažiavime ir salėje buvo tuščios vietos. LLS valdyba buvo kritikuojama dėl pavėluoto reagavimo į įvykius ir menko ryšio su nariais.

Nauji reikalavimai

Pašalinus rajonų tarybas, lenkų veikėjai reikalauja naujų rinkimų. Lietuvos AT vilkina tai padaryti. Atrodo, kad ji nori pirma išleisti įstatymą, kuriuo būtų uždrausta buvusiems maskvinės kompartijos aparčiams ir buvusiems KGB nariams užimti aukštesnes pozicijas administracijoje ir į jas kandidatuoti. Tas įstatymas lietuvių visą Lietuvą.

Kaip pelės po šluota tyliai sėdėję sovietų deputatai Ciechanowicz ir Brodowski, pastebėję, kad prokuratūra jais nesidomi, vėl ėmė reikštis politinėje veikloje. Dar yra reikalaujama, kad nebūtų padidinta Vilniaus teritorija, nors jau dabar miestas statosi už savo ribų. Reikalaujama lenkiškų pamaldų Vilniaus arkikatedroje, nors lenkiškos pamaldos yra devyniose miesto šventovėse ir ne visos yra gausiau lankomos (tai liečia ir lietuviškas pamaldas). Reikalaujama lenkiškos rašybos lietuviškuose pasuose ir pan.

1991 m. nebuvo išnaudotos progos lietuvių-lenkų santykiams pagerinti. Šie metai, atrodo bus geresni – jie prasidėjo bendros Lietuvos-Lenkijos deklaracijos pasirašymu. J.B.

Metinė "TEVIŠKĖS ŽIBURIU" prenumerata oro paštu – 110 dolerių viuso pasaulio kraštuose, įskaitant ir Lietuvą.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontakto lėšiai (contact lenses).

Lietuviškos pabiros Vokietijoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

menės igula. Vokiečiai įrenge bėlaisvių stovyklą, kur buvo laikomi rusai, vėliau anglai ir amerikiečiai karo belaisviai, 1946-47 m. vokiečių kariai. 1949-55 m. stovykla paversta priverčiamųjų darbų stovykla. (LE, XVII t. psl. 26).

Gudų akibrokštas

Vasario 26 d. Vokietijos spaudoje buvo paskelbtas Reuterio agentūros pranešimas iš Minsko, esą Gudijos užs. reik. min. P. Kravčenko pareiškė Lietuvai teritorinius reikalavimus, dalyvaujant Europos Bendruomenės atstovams. Esą Lietuva atmeta tu klausimu pasitarimus. Gudijos reikalavimai liečia taip pat Vilnių. Kuo remia gudai savo pretenzijas, spauda nerašo. Vėliau Gudijos vyriausybė tą žinią paneigė.

Gudai šimtmečius gyveno Lietuvos valdžioje, visuomet toleruojami Lietuvos kunigaikščių; galėjo laikytis savo tikėjimo, papročių, kalbos. Lietuva niekuomet nereikšė jokių pretenzijų į Minską, Lietuvos Brastą, Naugarduką ar kt. Gudijos miestus. Gudai glaudėsi prie lietuvių nepriklausomybės laikotarpyje, kai jų paskelbtos nepriklausomos Gudijos vyriausybės narių dalis turėjo bėgti iš Minsko ir prisiglausti laikinoje Lietuvos sostinėje. Jie turėjo net atskirą ministrą Juozą Varonką Lietuvos gudų reikalams.

Ir Lenkijos pavergtame Vilniuje gudai taip pat mieliai glaudėsi prie gerai organizuotų Vilniaus krašto lietuvių, galėjo melstis Šv. Mikalojaus lietuvių parapijos šventovėje (kun. Stankevičius Mišias at-

našaudavo 10 v.r.), Vasario 16 minėjime Vytauto Didžiojo gimnazijos salėje po sugiedoto Lietuvos himno grupė gudų studentų ir moksleivių balkone giedodavo taip pat ir savo tautos himną, tuo parodydami solidarumą su Lietuva, o gal net norą prisijungti prie Lietuvos. Ne paslaptis, kad Lietuva paremdavo Vilniaus gudų gimnaziją ir pinigais; ne paslaptis, kad gudai prisijungė prie lietuvių bloko Vilniaus miesto savivaldybės balsavimuose, renkant į miesto tarybą lietuvių dr. Ig. Šlapelį.

Nežino Piotr Kravčenko, kad 1922 m. vasario mėn. kartu su ištremtais Vilniaus krašto lietuvių ir nepriklausomą Lietuvą lenkai ištrėmė ir 13 gudų. Kas pirmas ištiesė jiems ranką?

Viktoras Biržiška rašo: "Jau 1922. II. 7 susirinkę 33 tremtiniai išrinko tremtinių komitetą: Pr. Augustaitį, Mykolą Biržišką ir J. Kraskovskį. Šio komiteto pirmuoju uždaviniu buvo aprūpinti tremtinių gūdus, kurie, nemokėdami lietuvių kalbos, pateko itin sunkion būklėn nepriklausomoje Lietuvoje. Kai 1922.II.8 Kauno miesto taryba paskyrė 33 Vilniaus tremtinius 33 tūkstančių aukšinų (vokiečių markių) pašalpos, tai lietuvių tremtinių dauguma, komitetui pasiūlius, atsisakė nuo skirtos pašalpos gudų-draugų naudai." ("Neužgijusios žaizdos", Vilniai vaduoti sąjungos leidinys, Kaunas 1936 m., psl. 202).

Visuomet buvome, esame ir greičiausiai liksime mielaširdingi, svetingi, atlaidūs ir paslaugūs visoms mūsų kaimyninėms tautos, užmiršdami jų padarytas skriaudas mūsų tautai ir valstybei. Deja, i mūsų Lietuvos širdį – mūsų sostinę vėl kėsina masi.

MYLIMAI SESERIAI

**A+
ELENAI SKOMSKIENEI**

Lietuvoje mirus,

mūsų mielą pirmininkę ANGELIKĄ SUNGAILIENĘ
ir šeimą nuoširdžiai užjaučiame bei kartu liūdime –

KLKMD centro valdyba

**A+
JERONIMUI CICĖNUI**

mirus,

šeimai, giminėms, draugams bei artimiesiems
reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Tautos fondas Amerikoje

**A+
JERONIMUI CICĖNUI**

mirus,

šeimai, giminėms ir draugams reiškiame gilią
užuojautą –

Tautos fondas Kanadoje

PADĖKA

Mūsų mylimas vyras, tėvelis ir broliukas

**A+
ALFONSAS BALNIS**

mirė 1992 m. vasario 11 d.

Dėkojame Prisikėlimo parapijos kunigams už atlaikytas Mišias ir velionies palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines Anapilyje, kun. Eugenijui Jurgučui, OFM, už ligonio lankymą namuose.

Nuoširdus ačiū solistei S. Žiemelytei už jautrias giesmes šventovėje ir A. Kuolui už liturginių maldų skaitymą. Didelis ačiū karsto nešėjams ir visiems, palydėjusiems velionį į amžino poilsio vietą.

Ypatinga padėka Kanados lietuvių sporto fondui, "Vyčio" bei golfo klubams, Molsono bendradarbiams ir pavieniams asmenims, velionies atminimui pagerbti aukojusiems – "Tėviškės žiburiams", Pagalbos Lietuvai vajui, Slaugos namams ir "Vaiko tėviškės namams" Lietuvoje.

Ačiū giminėms, draugams ir pažįstamiems, lankiusiems velionį ligoninėje ir namuose, užprašiusiems Mišias, prišuntiusiems gėles ir suteikusiems mums paguodą žodžiu bei raštu. Dėkojame mieloms draugėms už pyragus, paslaugas pietų metu ir p. Birštonui už vaišių stalo paruošimą. Tesuteikia Aukščiausias mūsų mylimam Alfai amžiną ramybę –

Žmona Vanda, sūnus Ričardas,
seserys – Genė ir Bronė su šeimomis

PRANEŠIMAS

MANO MYLIMAS VYRAS

a.a. JUOZAS JENECKAS,

nelaukta pašauktas į amžiną, žemiškų rūpesčių neturinti gyvenimą, mirė š.m. kovo 10 d. Sterling Heights vietovėje, Michigan, JAV. Gyveno Warren'e, Michigan. Po iškilmingų Mišių Dievo Apvaizdos šventovėje kovo 13 d. buvo palaidotas Holy Sepulchre mauzolieje, Southfielde, Michigan.

Giliam liūdesy prisilęta žmona Elena

MYLIMAI SESUTEI

**A+
ELENAI SANKAUSKIENEI**

Lietuvoje mirus,

dr. ANTANĄ BARKAUSKĄ ir šeimą nuoširdžiai
užjaučia –

Birutė Niunevienė

Tu išėjai, mes čia vieni palikom
Gaivina mus tikėjimo malda gili
Tikėjime – kad vėliai susitiksim
Prie sosto Viešpaties ten dangiškoj šaly.

**A+
ANASTAZIJAI DAUGUVIETYTEI-
DUBROVSKY**

nesugrįžtamai iškeliavus amžinybėn, liūdesio ir gilaus skausmo prisilęgtą seserį, "Aukuro" režisierę ELENĄ DAUGUVIETYTĘ-KUDABIENĘ, jos šeimą, gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

Hamiltono dramos teatras "Aukuras"

Vasario 16 eitynės Vilniuje Gedimino prospektu nuo arkikatedros bazilikos parlamento link. Nuotr. Alf. Laučkos

RAŠO IŠ VILNIAUS

Linkėjimai laisvės šventėje

“Jums duota nepaprasta istorinė proga statyti mūsų valstybę” – pareiškė ambasadorius Stasys Lozoraitis Lietuvos jaunimui

Per Vasario 16-osios Mišias katedroje vysk. J. Tunaitis meldė: “Būk visiem sūnum ir dukterim kelias, tiesa ir gyvenimas”; sakė – “visi šventi vyrai mylėjo savo kraštą”. Už meilę savo kraštui, už nepriklausomybę žuvusiems, jų artimiesiems vasario 16 d. AT rūmuose buvo įteikti Sausio 13-osios atminimo medaliai. O po įteikimo operos teatre įvyko šventės minėjimas.

Sceną, be tradicinės trispalvės, vyčio, puošę ant molberto pastatytas Amerikos laisvės skulptūros paveikslas, nutapytas japono, pasaulinio garso dailininko Hiro Jamagatos. Garbės tribūnoje vietas užėmė penki vyrai: Estijos respublikos AT pirmininkas Arnoldas Riutelis, Lietuvos respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis, Vilniaus miesto tarybos pirmininkas Arūnas Grumadas, Lietuvos respublikos premjeras Gediminas Vagnorius ir Šiaurės tarybos prezidentas Ankeris Jorgansenas.

Nuskambėjus himnui, A. Grumado pradiniam žodžiui, pagrindinį pranešimą padarė V. Landsbergis. Iškėlė Vasario 16-osios aktą kaip “nepriylgstamos istorinės svarbos” datą, susiję ją su kovo data, pagrįsta “prigimtinė ir tarpautinė teise”, skatinusia įgyvendinti siekimą – “anaip nebegyvensim”. Kartu pripažino: “Nepriklausomybė tebėra lengvai pažeidžiama”, pripažino, jog “mes ne viską padarėme ir darome, kad ji būtų mažiau pažeidžiama”. Sustodamas prie pavojų (svetimos kariuomenės, ekonominės, pirmausia energetinės, priklausomybės), baigė mintim: “Esame jau tiek daug pasiekę, kad vėl būtų Lietuva (...). Turime nuosekliai kurti demokratine piliečių valstybę, kurioje ras vietą visų tautybių ir tikėjimų žmonės, kiekvieno doras darbas (...). “Nuosekliai (!) kurti (...).”.

Neilga kalba pasveikinęs su švente, A. Riutelis šiaurietiskai, blaiviai pasvarstė: “Mums su jumis prieky dar labai daug sunkumų. Todėl eikime kartu”. Palinkėjo “jėgos, drąsos, ištvermės”. “Ištvermės (!) ...”.

Be rūpesčio, šviesiausiai skambėjo A. Jorganseno (dano) žodžiai apie šiaurės tarybos dėmesį, pagalbą Baltijos kraštams, jo interesus supratimą.

Artimiausio kaimyno, svečio iš Latvijos – AT prezidento

nario – Mariaus Budvoskio sveikinimas santūrus kaip ir esto: “Nepriklausomybė – tik pirmas žingsnis. Mūsų laukia dar daug sunkumų”. “(...) dar daug sunkumų”.

S. Lozoraitis, Lietuvos respublikos ambasadorius JAV ir reikalų patikėtinis prie Šventojo Sosto (Kaune ir Vilniuje) sutiktas ilgais plovimais, atsistojimu, ambasadorius pagerbė sutikimą be žodžių, tokiu pačiu energingu abiejų rankų mostu aukštyn – victoria (...) pareiškė jaunimui: “Jums yra duota nepaprasta istorinė proga statyti mūsų valstybę, jos struktūras. Žinokite, demokratija yra pati sunkiausia valstybinės sistemos forma. Ji reikalauja kantrybės (...) tolerancijos, supratimo (...). Valstybė neturi būti tiktai ekonominių interesų globėja. Ne, ji turi būti ir dvasinių interesų puoselėtoja (...).” Kalbą baigė tų dvasinių, šviesių interesų puoselėjimo vizija: “Ne tik laisvi, bet ir laiminigi XXI a.!” Tepadeda Dievas!”

Oficialiosios dalies pabaigoje Angelė Nelsienė, Baltiečių laisvės lygos pirmininkė, pristatė minėto paveikslą autorii H. Jamagatą, sutikusį tapti Vilniaus senamiesčio gelbėjimo fondo garbės pirmininku. Šypsodamasis, tamsaus gymio dailininkas dėkojo: “Pirmiausia ačiū, kad mane pakvietė-

te”. Apkeliauvau visą pasaulį, esu pasiryžęs padėti visiem, siekiantiems laisvės ir nepriklausomybės”. Savo paveikslą padovanoja Lietuvai.

Minėjimas baigėsi koncertu (E. Balsio – smuikui ir orkestrui Nr. 2 ir V. A. Mocarto trumposiomis Mišiomis D-dur, Kv 194), kurio programėlėje įrašytas Maironio posmas, sukurta 1918 m.: “Jauna, laisva, pati savęs valdovė // Tautų eilėn įstojo Lietuva, // Savu krauju vergijos nusiplovė, // Sutraukius pančius išverme sava!” 1918 m. dainavo poetas apie ištvermę ...

Iškilmingame minėjime į akis krito ne viena tuščia vieta. Tuo tarpu vėliau spauda rašė: “Į Vasario 16-tos minėjimą nebuvo pakviesti kai kurie mūsų išeivijos atstovai, dešimtmečiais dirbę Nepriklausomybės labui (...)”. Pakvietimų, pavyzdžiui, “negavo net niujorkiečiai Audronė ir Romas Mišūnai, kurių namuose rasdavo ir teberanda prieglobstį dešimtys Sąjūdžio, o vėliau ir Lietuvos valdžios atstovų, su reikalais ar be jų atvykusių į Ameriką”.

Ak, demokratija “yra pati sunkiausia valstybinės sistemos forma”, jai reikia “kantrybės (...), tolerancijos, supratimo”, žmoniškumo, dėkingumo. O mokyklą ėjome kitokią ...

Nuosavybės atgavimas Lietuvoje

Žemės ūkio ministerio R. Survilos paaiškinimas, gautas vieno “TŽ” bendradarbio Kanadoje

Lietuvos Respublikos įstatyme “Dėl piliečių nuosavybės teisių į išlikusių nekilnojamojį turtą atstatymo tvarkos ir sąlygų” nustatyta, kad nuosavybės teisė į nekilnojamojį turtą atstatoma mirus buvusiam savininkui, jo vaikams (jvakiams), jeigu jie pagal Lietuvos Respublikos įstatymus yra Lietuvos piliečiai ir turi šią pilietybę patvirtinantį dokumentą bei nuolat gyvena Lietuvos Respublikoje. Reikalavimas nuolat gyventi Lietuvoje netaikomas buvusiems tremtiniais ir jų vaikams, taip pat asmenims, kurie už pasipriešinimo okupaciniais režimams buvo ištremti iš Lietuvos ar įkalinti. Minėtiems asmenims taip pat netaikomas ir kitas apribojimas – pateikti prašymus dėl nekilnojamo turto grąžinimo iki 1991 m. gruodžio 31 d.

Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 17 str. 1 p. nustatyta, kad asmenims, turėjusiems

Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. ir gyvenantiems kitose valstybėse, jei šie asmenys nėra repatrijavę iš Lietuvos, neterminuotai išsaugoma teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę. Šie asmenys teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendina, kai atsisako turimos kitos valstybės pilietybės. Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atstatymo reikia raštu kreiptis į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministeriją ar Lietuvos Respublikos diplomatinę įstaigą užsienyje, pateikiant Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinančius dokumentus.

Prašymą dėl nuosavybės teisės į žemę atstatyti reikia paduoti apylinkės, kurioje yra žemė, agrarinės reformos tarnybai, o dėl nuosavybės teisės į pastatus – rajono valdybai. Žemę grąžinama natūra tiems, kurie grįžta ūkininkauti.

R. Survila

Red. pastaba. Šiame paaiškinime yra neaiškumas, būtent: “Reikalavimas nuolat gyventi Lietuvoje netaikomas buvusiems tremtiniais ir jų vaikams ...” Ar buvę išvietinti asmenys (DP) yra laikomi tremtiniais?

Knygų rišykla “SAMOGITIA” meniškai riša knygas bei žurnalus. A. Plėnys 3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Lietuvos pilietybė ir išeivija

Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo, įsigaliojusio 1991 m. gruodžio 11 d.,

p a a i š k i n i m a i

I. Pilietybės įstatymo 1 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos piliečiais yra asmenys, kurie iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę, taip pat jų vaikai ir vaikaičiai, jeigu jie neįgijo kitos valstybės pilietybės. Šie asmenys yra piliečiai nepriklausomai nuo to, kurioje valstybėje jie gyvena. TSRS pilietybė yra laikoma niekinė ir asmeniui jokių teisiųjų pasekmių nesukelia.

Dokumentais, įrodančiais, kad asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę, yra jų išsaugoti Lietuvos Respublikos vidaus ir užsienio pasi, gimimo liudijimai, įrašai apie gimimo vietą turimuoje pasuose, archyvų ar kiti dokumentai, patvirtinantys šį faktą.

II. Pilietybės įstatymo 18 straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog lietuvių kilmės asmenys, turėję Lietuvos Respublikos pilietybę ir nuo 1940 m. birželio 15 d. iki 1990 m. kovo 11 d. pasitraukę iš Lietuvos, ir šiuo metu gyvenantys kitose valstybėse, ir turintys kitą pilietybę, gali atstatyti Lietuvos Respublikos pilietybę. Įstatymas nereikalauja, kad šie asmenys persikeltų nuolat gyventi į Lietuvą ar atsisakytų turimos kitos valstybės pilietybės. Tokią pat teisę atstatyti Lietuvos Respublikos pilietybę turi ir nurodytų asmenų vaikai, kurie gimimo neįgijo kitos valstybės pilietybės.

Norėdami atstatyti Lietuvos pilietybę, asmenys turi raštu pareikšti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ar Lietuvos Respublikos diplomatinėms įstaigoms užsienyje, kad jie yra Lietuvos piliečiai ir pateikti tai patvirtinančius įrodymus. Įrodymais, kad asmenys iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę, yra jų išsaugoti Lietuvos Respublikos vidaus ir užsienio pasi, gimimo liudijimai, įrašai apie gimimo vietą turimuoje pasuose, archyvų ar kiti dokumentai, patvirtinantys šį faktą. Taip pat reikia pridėti dokumentus, patvirtinančius asmens tapatybę, tautybę, apie turimą kitos valstybės pilietybę. Kartu reikia nurodyti savo nuolatinę gyvenamąją vietą.

Sprendimus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atstatymo priima Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras ar Lietuvos Respublikos diplomatinę įstaigą užsienyje vadovas, todėl pareiškimai paduodami betarpiškai Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai (adresas: 2009, Vilnius, Vivalskio 4^a) ar Lietuvos Respublikos diplomatinėms (konsulinėms) įstaigoms užsienyje.

III. Pilietybės įstatymo 17 straipsnis numato teisės į Lietuvos pilietybę išsaugojimą. Ši nuostata taikoma asmenims, kurie nenurodyti jau minėtuose Pilietybės įstatymo 1 ir 18 straipsniuose. Nustatyta, jog teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę neterminuotai išsaugoma:

a) visiems kitiems lietuvių kilmės asmenims, gyvenantiems užsienio valstybėse ir turintiems kitos valstybės pilietybę arba neturintiems jokios pilietybės (t. y. asmenims, išvykusiems iš Lietuvos iki 1919 metų ir šių asmenų palikuonims, kurie neturėjo Lietuvos Respublikos pilietybės 1919-1940 metais);

b) asmenims, turėjusiems Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., gyvenantiems kitose valstybėse ir turintiems kitos valstybės pilietybę, jei šie asmenys nėra repatrijavę iš Lietuvos;

c) asmenų, turėjusių Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., vaikams, kurie gimė Lietuvoje ar pabėgėlių stovyklose, tačiau gyvena kitose valstybėse.

Įstatyme nustatyta, kad asmenys, kuriems išsaugoma teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę, šią teisę įgyvendina tokia tvarka:

– asmenys, minimi “III” paaiškinimo “a” ir “c” punktuose

teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendina, kai atsisako turimos kitos valstybės pilietybės ir persikelia nuolat gyventi į Lietuvą bei prisiekia Lietuvos Respublikai;

– asmenys, minimi “III” paaiškinimo “b” punkte teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendina, kai atsisako turimos kitos valstybės pilietybės. (Įstatymas nereikalauja, kad šie asmenys persikeltų nuolat gyventi į Lietuvą).

Asmenys, kurie nori įgyvendinti teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę, raštu kreipiasi tiesiog į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pasų skyrių (adresas: 2009, Vilnius, Vivalskio 4^a) ar per Lietuvos Respublikos diplomatinės (konsulinės) įstaigas užsienyje. Tais atvejais, kai teisei į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinti yra būtina persikelti nuolat gyventi į Lietuvą, prašymai paduodami Vidaus reikalų ministerijai per nuolatinę gyvenamosios vietos Lietuvoje rajono, miesto valdybą.

Prie prašymo įgyvendinti teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę pridedami dokumentai, patvirtinantys asmens tapatybę, tautybę, apie turimos kitos valstybės pilietybės atsisakymą. Taip pat reikia nurodyti savo nuolatinę gyvenamąją vietą.

Sprendimus dėl teisės į Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinimo priima Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras.

Asmenims, kuriems išsaugojama teisė į Lietuvos Respublikos pilietybę, pagal jų prašymą išduodami specialūs šią teisę patvirtinantys dokumentai. Minimie asmenys su savo šeimos nariais gali atvykti į Lietuvos Respubliką be vizų ir gyventi Lietuvoje netaikant jiems Imigracijos įstatymo reikalavimų, taip pat išvykti iš Lietuvos.

Lietuvos pilietybę patvirtinančiais dokumentais yra Lietuvos Respublikos piliečio pasas, o kol pasi dar neišduodami – Lietuvos Respublikos piliečio pažymėjimai. Norint gauti šį pažymėjimą, prie pareiškimo reikia pridėti ir dvi fotonuotraukas (2,5x3 cm). Naujam pasui gauti reikalingos dvi nuotraukos (3,5x4,5 cm).

V. Sinkevičius, Aukščiausiosios tarybos juridinio skyriaus vedėjo pavaduotojas

Paremkite “Tėviškės žiburius” auką, remėjį ar garbės prenumeratą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

“TŽ” leidėjai

Lietuvos AT pirm. VYTAUTAS LANDSBERGIS su Vasario 16 gimnazijos mokiniais jo apsilankymo metu vasario 12 d. Nuotr. M. Šmitienės

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nų ir knygų. Šios siuntos vertė – \$1,000,000. Abiejų siuntų pervežimo išlaidas padengė Lietuvių katalikų religinė šalpa.

Prekyba su Vakarais

Lietuva, norėdama prekiauti su Vakarais ir įsigyti vertingos valiutos, planuoja iš vakariečių pirkti nevalytą naftą, ją išvalyti Mažeikių įmonėje ir eksportuoti į kitas kraštus. Taip kovo 13 d. Vilniuje pareiškė energijos ministerio pavaduotojas R. Tamošiūnas. Tuo reikalu jau kalbėtasi su keliomis Vakarų bendrovėmis. Toks projektas už keturių savaitių būsiąs paduotas užsienio bendrovių varžytinėms.

Pagal planą, Klaipėdos uoste bus įrengtas nevalytos naftos importo telkinys (terminalas). Iš Klaipėdos į Mažeikius (175 km) bus nuvesti vamzdžiai, jungiantys telkinį su Mažeikių įmone.

Mažeikių įmonė naftą gaudavo tik iš Rusijos. Dalis išvalytos naftos buvo eksportuojama į užsienį. Naujuoju planu galvojama kraštui uždirbti vakarietiškos valiutos.

Islandijos nusivylimas

Islandijos užsienio reikalų ministras J. Baldvin Hannibalsson, kaip praneša Reuters agentūra, pareiškė, kad, sudarant 10-ties Baltijos jūros valstybių tarybą Kopenhagoje, Islandija buvo išskirta iš Šiaurės valstybių (skandinavų) kaimyninio bendradarbiavimo.

Pasak ministerio, tam tikra kalba buvo pasakyta, nežiūrint 40 metų Šiaurės kraštų kooperavimo, Islandija nėra pageidautina prie Baltijos stalo. Penki Šiaurės kraštai – Islandija, Danija, Norvegija, Švedija ir Suomija – tu-

rėjo bendrą darbo rinką ir jų piliečiai naudojosi kiekvieno krašto socialine tarnyba.

Baltijos taryba, pažymi Islandijos ministras, turi būti vertinama kaip “nauja Vokietijos Rytų politikos (Ostpolitik) fazė”. Vokiečiai siekia savo įtakos buvusioje sovietų imperijoje. Baltijos tarybą sudaro šie kraštai: Danija, Suomija, Vokietija, Norvegija, Švedija, Rusija, Lenkija, Lietuva, Latvija ir Estija.

Kitos žinios

— Kovo 6 d. Rusijos vicepremjeras G. Burbulis ir Lietuvos premjeras G. Vagnorius Maskvoje pasirašė abipusį prekių tiekimo 1992 metams protokolą. Rusija garantuoja Lietuvai patiekti 3,000,000 tonų naftos ir 4,100,000,000 kubinių metrų dujų, 110,000 tonų metalo. Lietuva Rusijai patieks 70,000 tonų mėsos, 400,000 tonų pieno produktų, Karaliaučiaus sričiai elektrą, žuvis, vaisių, auto kompresorius, kuro siurblių, purkštuvų ir kitokių prekių.

— D. Britanija, pirmoji Vakarų valstybė, panaikino visas Lietuvos piliečiams, norintiems aplankyti kraštą. Jame bus galima išbūti ne ilgiau kaip šešis mėnesius.

— Japonijoje V. Landsbergis su žmona priėmė imperatorių. Tokijo mieste jis atidarė Čiurlionio kūrinių parodą. Jis ir ekonominių santykių ministras V. Aleškaitis susitiko su Japonijos ekonominių organizacijų vadovais. Pastarieji domėjosi Lietuvos ekonominiais reikalais.

— Lietuvos vyriausybės komisija galutinai pasirinko Klaipėdos naftos telkiniui (terminalui) vietą, Melnragės gyvenvietę, 3 km. nuo Klaipėdos uosto. Statybą žadama pradėti šių metų pabaigoje. J.A.

Ar jūs kada nors norėjote būti atstovu Ontario vyriausybės agentūroje?

Ontario vyriausybė paskiria atstovus į 510 agentūrų, valdybų ir komisijų, tame tarpe į Nusikaltėlių Lygtinio Paleidimo Valdybą (Board of Parole), į Policijos Paslaugų Valdybą (Police Services Boards) ir į Gyvenamojo Ploto Valdybą (Housing Authorities). Šios agentūros turi įtakos mūsų kasdieniniame gyvenime ir todėl joms reikalinga įvairių visuomenės grupių narių patirtis ir sugebėjimai.

Naujas leidinys “Agencies, Boards and Commissions – Government of Ontario” išaiškina apie daugumą

agentūrų, ką jos veikia, kada vyksta posėdžiai, kokie reikalingi narių sugebėjimai. Šį leidinį ir pareiškimo anketa galite gauti anglų arba prancūzų kalbomis vietinėse bibliotekose, profsąjungų tarybose, viešuosiose informacijos centruose ir vietinio Provincijos Parlamento nario (MPP) rinkimų biure. Priėmimą asmenims su fiziniiais trūkumais suteikia Įstaiga, aptarnaujanti asmenis su fiziniiais trūkumais (Office for Disability Issues). Skambinkite (416) 326-0111 arba nemokamai

1-800-387-4456 (TDD galima naudoti tais pačiais numeriais).

Viešų Paskyrimų Sekretoriatas (Public Appointments Secretariat) turi pageidaujančių asmenų sąrašą, iš kurio paskiria naujus agentūrų narius. Taigi, jeigu ir jūs norėtumėte būti atstovu Ontario vyriausybės agentūroje, prašome kreiptis į Public Appointments Secretariat arba nusiųskite savo pareiškimą ar laišką su gyvenimo ir darbo aprašymu (résumé) šiuo adresu:

Public Appointments Secretariat
Macdonald Block, Room M2-70
900 Bay Street, 2nd Floor
Toronto, Ontario M7A 1A1
Telefonas: (416) 327-2640
(angliškai arba prancūziškai)

Pastaba: Kandidatai gali būti iškviešti prieš komitetą, sudarytą iš visų partijų, įstatymų leidžiamosios valdžios atstovų.

Ontario
Visiems lygios darbo galimybės

LIETUVA LAUKIA PARAMOS

Atgavusi nepriklausomybę mūsų tėvynė, nuskurdinta ilgos sovietinės okupacijos, reikalinga ekonominės pagalbos.

AUKOKIME JAI PER TAUTOS FONDA.

Mūsų aukos, testamentiniai palikimai padės įtvirtinti atgautą nepriklausomybę ir pakelti krašto gerovę. Aukos bei palikimus siųskime Tautos fondo atstovybei Kanadoje šiuo adresu:

TAUTOS FONDAS, 310 Rathburn Road,
Etobicoke, Ontario M9B 2L8

LAISVOJE TĖVYNĖJE

KURŠIŲ DRAUGIJA

Svėntojoje įvykusiame steigiamajame Kuršių draugijos susirinkime pirm. Mikėlis Balčiūnas džiaugėsi iš visų šios vietovės apylinkių susirinkusiais senųjų kuršių palikuonimis. Esą pirmiausia buvo prisiminti negrįžusieji iš jūros, kapuose gulintys protėviai ir tėvai, toli nuo namų likimo nublokstę broliai ir seserys. Su dideliu nerimu buvo kalbama, kad kuršiai Lietuvoje jau laikomi išnykusia tauta. Pasak pirm. M. Balčiūno, didžiausia grėsmė pajūrio gamtai ir kuršių kultūros paminklams atneš būtinėje planuojama uosto statyba naftos tanklaiviams. Dėl šio pavojaus ir buvo suauktas steigiamasis Kuršių draugijos susirinkimas, priėmęs jos įstatus, priminęs gimtąją kalbą.

PROFESORIAUS LAIŠKAS

Žymiausių žemės ūkio mokslininkų Lietuvoje dabar yra laikomas šios specialybės daktarą turintis prof. Petras Vasinauskas, prieš Kalėdas paminėjęs aštuoniadesimt penkerių metų amžiaus sukaktį. Jam teko būti Suvalkijos ūkininkų streiko 1935-36 m. dalyviu, nuo 1956 m. vadovauti Žemdirbystės institutui ir ginti Lietuvą nuo praigastingo N. Chruščiovo politikos žemės ūkyje. Dabartinis prof. dr. P. Vasinauskos rūpesčius atskleidžia jo atviras laiškas Lietuvos žemdirbiams, vasario 5 d. paskelbtas "Tiesos" dienraštyje: "Aš jau senas, bet mano ausys girdi ir akys mato, kas dabar darosi kaime. Nemokėška žemės reforma veda žmones iš proto. Matininkai matuoja ir, norėdami visus patenkinti, žemės ieško jau danguje. Nebežino, ką daryti su žeme ir tie, kas ją valdė prieš 50 metų, bet dabar neturi nei arklis, nei karvės. Nebežino kur dėtis tie, kas pasistatė trobas ir dirbo žemę po 1941-1945 metų. Vėrkšena grytelninkas, gaudamas 2-3 hektarus už kelių kilometrų nuo namų. Argi tai reforma ir tvarkos siekimas? Apsukresni dalijasi traktorius, didžiulius tvarus, grobsto kitą turtą. Kaimuose daugėja vagių: vagia versius, karves, paskutinius arklus. Reikia ieškoti protingos išeities. Nieko nelaukdami turime sudrausti išsišokėlius ir grobstytojus. Statykim sargybas, surinkim išvežtą turtą..."

APSEKIM VISUS LAUKUS

Didžiausią rūpestį prof. dr. P. Vasinauskui sudaro sugrįžtantys pavasarį su juo artėjanti sėja: "Jūs, dabartiniai žemdirbiai, esate senų ūkininkų, kumelių ar bernų vaikai ir anūkai. Jie buvo teisingi ir garbingi valstiečiai, sunkiausiais laikais rado būdų, kaip gelbėti turtą. Tik susilaikymas ir sąžinė juos gelbėdavo. Siūlau pritari ti žemės ūkio ministro žodžiams, kad savo žemę pavasarį tegul atsiima tik tas, kas gali pradėti dirbti ir turi kuo apseiti lauką. Visi kiti ši pavasarį sėkime pagal kolūkiuose ir valstybinuose ūkiuose buvusią tvarką. Gink, Dieve, aš nesu už bolševikinės tvarkos pratesimą (pats nė vienos dienos nebuvau komunistų partijoje). Aš — už teisingą ir pro-

tingą Lietuvos žemės reformą. O dabar, žemdirbiai, pirmiausia štai ką: apsaugokim turtą ir pavasarį apsekiame visus laukus".

NAFTA IR MĖSA

Lietuvos vyriausybė nuo vasario 22 d. visiems vartotojams padidino naftos gaminių kainas. Litras benzino A-76 kainuos 9 rublius, A-92 — 10 rublius, dyzelinių degalų — 8 rublius. Kainų padidinimą atneš iš Rusijos tiekiamos naftos pabrangimas. Maskvoje tęsiamos derybės dėl Lietuvos ir Rusijos būtiniausių prekių tarpusavio tiekimo 1992 m. "Lietuvos rytas" praneša, kad Rusija už Lietuvai tiekiamą naftą nori gauti vien tik mėsą. Lietuva, nepajėgdama vykdyti tokių mainų, už dalį gaunamos naftos nori atlyginti tekstilės gaminiams ir staklėmis. Metinė mėsos gamyba Lietuvoje yra apie 400.000 tonų, bet jos parduoti Rusijai ji gali tik pusę šio kiekio. Be to, viena tona naftos pasaulyje rinkoje kainuoja apie 120 dolerių, o tona mėsos — 1.650 dolerių. Pagal šias kainas Lietuva mėsos gaminiams galėtų apmokėti 2.750.000 tonų iš Rusijos gaunamos naftos. Lietuvai per metus reikia apie 12.000.000 tonų naftos, bet ji galėtų verstis ir su pusiau mažesniu naftos kiekiu. Su Rusijos federacijos Tiūmenės srities administracija pasirašyta sutartimi tikimasi papildomai gauti pusantro milijono tonų naftos. Už ją Lietuvą atlygins toje srityje atliktais statybos bei kelių tiesimo darbai ir kai kurių maisto gaminių tiekimas.

NAUJO LITO PROBLEMAS

Jau 1991 m. spalio pabaigoje Lietuvos bankas buvo atvežtos Britanijoje nukaldintos centų monetos, o litų vis dar laukia iš Čikagos. Ten juos turėjo atspausdinti JAV "Citibank" korporacijai priklausanti spaustuve. Sutartį su ja 1989 m. pabaigoje pasirašė tuometinis Lietuvos ministerio pirmininko pavaduotojas R. Ozolas ir Lietuvos banko pirm. V. Baldišis. Litams spausdinti skirti šeši milijonai dolerių per Stockholm banką buvo nusiųsti į Niujorką "Citibank" ir pervesti spaustuves sąskaiton. Ten jie dabar yra užšaldyti, litų spausdinimą atidėjus 4-6 mėnesiams, nors tai turėjo būti atlikta pirmąją 1992 m. ketvirtį. Pasak ministerio pirm. G. Vagnorius, litų spausdinimą be vyriausybės leidimo atidėjo Lietuvos bankas. Jo vadovams turbūt atrodė, kad Lietuva dar ilgai nebus pasiruošusi lito įvedimui, neturės jo nustatyto santykio su kitomis valiutomis. Dabar litų spausdinimo atidėjimas pasidarė rizikingas, kai Rusija jau planuoja naujus savo rublius. Lietuva, neturėdama litų, negautų rublių ir būtų palikta be pinigų. Be vyriausybės žinios atidėję litų spausdinimą tiria Lietuvos aukščiausiosios tarybos komisija. "Lietuvos ryto" korespondentė Bronė Vainauskienė skundžiasi, kad ministeris pirm. G. Vagnorius spaudos konferencijoje atskleidė tik pusę šio incidento faktų. V. Kst.

Lietuvos kultūros ir švietimo ministeris DARIUS KUOLYS su Vasario 16-sios gimnazijos mokiniais

Nuotr. M. Šmitienės

"Talka" sparčiai auga

HAMILTON, ONTARIO. 37-sis metinis "Talkos" kredito kooperatyvo susirinkimas įvyko 1992 m. vasario 29 d. Jaunimo centro salėje. Susirinkime dalyvavo 123 nariai, o taip pat ir svečiai — "Paramos" vicepirm. H. Stepaitis, priežiūros komiteto pirm. S. Masionis, Priskelimo paramos kredito kooperatyvo pirm. dr. S. Čepas, vicepirm. J. Palys, sekret. V. Vaičiūnas ir V. Bireta.

Susirinkimą atidarė pirm. J. Stankus, pakviesdamas susikaupimo minutę pagerbti 1991 m. mirusius "Talkos" narius. Į balsų skaičiavimo komisiją buvo pakviesti: J. Bajoraitis, M. Jonikas, V. Kežinaitis, A. Kamaitis, A. Petraitienė. Praremti metų protokolą skaitė sekret. R. Kontenis. Valdybos vardu pranešimą padarė pirm. J. Stankus, pažymėdamas stiprų metinį paauką bei saugų nariams santaupų investavimą. Narių gyvybė santaupose yra nemokamai apdrausta iki \$2,000, o asmeninės paskolos mirties ir invalidumo atvejais iki \$25,000. Valdybos apdraustas kiekvieno nario santaupos iki \$60,000 ir papildomai dar RRSP — pensijų sąskaitas apdraustas taip pat iki \$60,000. Tad vienas nariui draudimo suma pakyla iki \$120,000. Prie viso to dar "Talkos" kooperatyvo sukauptas atsargų kapitalas per 2 mil. dol. prideda prie garantuoto santaupų draudimo. Kooperatyvas turi įsigijęs nuosavas patalpas, kurio vertė yra daugiau kaip pusė milijono dol. Kvietė narius kuo daugiau naudotis kooperatyvo patarnavimais: rąstą čekių (nereikia mokėti), apmokant elektros, telefono, dujų sąskaitas, perkant kelionės čekius bei "Blue Cross" sveikatos draudimą keliautojams.

Izd. St. J. Daliaus savo pranešime pažymėjo, kad finansiniai 1991 m. užbaigti daugiau kaip su 36 mil. dol. balansu. Balansas padidėjo 2,5 mil. dol. arba 7,56% daugiau negu 1990. Narių indėliai padidėjo 2,2 mil. dol. arba 7,1% daugiau. Nario indėlių vidurkis dabar yra \$15,795 (pirmą \$14,311). Iš sąskaitų stipriausiai augo terminuoti indėliai, padidėję \$1,463,000 arba 9,2% daugiau. Nariams išduotos nekilnojamo turto paskolos padidėjo 1,3 mil. dol. arba 6,02% daugiau. Asmeninių paskolų išdavimas yra sumažėjęs \$169,600 arba 11,3% mažiau negu 1990 m. Vienam skolinkui bendras paskolos vidurkis yra \$48,761, pirmą buvo \$44,045. Per praėjusius metus mirė 19 narių ir 49 narių neaktyvūs sąskaitos uždarytos. Metai užbaigti, turint 2102 narius ir 508 skolinkus.

"Talkos" kredito kooperatyvas per 1991 metus turėjo pajamų \$3,709,941. Išlaidų padaryta prieš valdžios mokesčius \$3,327,647. 1991 m. gautas grynas pelnas \$296,694. Išlaidų stambiausią dalį sudarė nariams išmokėti nuosimčiai už laikomus įvairius indėlius — \$2,828,139 arba 76,23%. "Talka" moka ypatingai aukštus nuosimčius savo nariams, nes kai kurie kanadietiški kredito kooperatyvai Hamiltone, turintys irgi milijoninius balansus, tepajėgia išmokėti tik 60,7% nuo savo gautų pajamų.

Tarnautojų algoms su pensija ir draudimais išmokėta \$177,388 arba 4,78%. Valdybai ir komitetams išmokėta \$20,562 arba 0,55% nuo visų pajamų. Metų eigoje teko nuo pelno nurašyti vieną paskolą \$8,309,52. Tokiu būdu nariams išmokėta už indėlius 76,23%, administracijos ir pastato išlaidos 13,47, valdžios mokesčiai 2,3%, gautas pelnas 8%.

Iš gauto pelno visiems nariams 1991 m. prirašyta po penkis dol. iš šerų sąskaitų, tuo būdu padidinant šerų iki \$40. "Talkai" tai kainavo \$10,510. Kredito kooperatyvas, užbaigęs metus su pelnu, nepamiršo ir svarbių lietuviškų reikalų paremimo. Jiems buvo paskirta \$73,720 arba 24,84% nuo gauto tais metais pelno. Daugiausia \$50,000 buvo pa-

skirta Pagalbos Lietuvai vajui. Apie smulkesnį aukų paskyrimą jau buvo rašyta sausio mėn. "Tėviškės žiburiose". Apmokėjus visas išlaidas bei mokesčius, paskyrus aukas ir atidėjus į privalomą atsargos kapitalą, dabar "Talkos" kredito kooperatyvas turi savo rezervuose \$2,072,753 arba 5,7% viso kapitalo (pirmą buvo 5,2%). Taigi finansinė "Talkos" būklė yra labai tvirta ir užtikrinta.

Kredito komiteto pirm. F. Enskaitis pranešė, kad Kredito komitetas per 1991 m. leido išduoti naujų paskolų: nekilnojamo turto 101 paskolą \$10,543,225 ir asmeninių \$1,173,924.32. Iš asmeninių skolų perfinausavimui buvo skirta \$373,364, automobilių pirkimui — \$330,406, namų remontui — \$101,000 ir kt. Iš viso buvo išduotos 245 paskolos — \$11,717,149.32.

Revizijos komiteto pirm. G. Melnykas pranešė, kad revizijos buvo daromos kas mėnesį, tikrinant raštinės dokumentus ir išdą, sekant valdybos nutarimų vykdymą, dalyvaujant revizijos nariui visuose valdybos posėdžiuose. Viskas atliekama tvarkingai ir teisingai. Revizorius (Auditor) Mr. Hoecht pranešė, kad "Talkos" finansinė padėtis yra tvirta, nes auga kapitalas ir pelnas. Po visų pranešimų apyskaitos buvo vienbalsiai narių priimtos plokšči. Revizorius 1992 m. susirinkimo vienbalsiai patvirtintas Nolan, Hoecht & Welsh — Chartered Accountants.

Izd. St. J. Daliaus pranešimu, kooperatyvo valdyba savo posėdyje 1992 m. vasario 27 d. svarstė gautus 6 prašymus ir balsų dauguma nutarė paskirti po \$1,000 šiemis studentams: Tomui Kochankai, Dariui Remasat ir Onutei Stanevičiūtei. Papildomai už labai gerą mokymąsi paskirda \$500 Petriui Babeckui.

Pabaigoje Vyt. Bireta, KLB krašto valdybos ir Pagalbos Lietuvai vajuos vardu pasveikino ir nuosirdžiai padėkojo "Talkos" valdybai ir nariams už paskirtus \$50,000, o taipgi ir nuolatinę paramą krašto valdybai. Diskusijose buvo iškeltas klausimas, kad raštinės tarnautojams valdyba daro per aukštus algų pakelimus, nors pakėlimai neviršijo 4% metams.

Po susirinkimo valdyba pasiskirstė pareigoms: pirm. J. Stankus, vicepirm. J. Gedris, sekret. R. Kontenis, izd. St. J. Daliaus, narys P. Kanopka; kredito komitetas: pirm. F. Enskaitis, sekret. B. Mačys, narys J. Pleinys; revizijos komitetas: pirm. G. Melnykas, sekret. G. Skaistys, narė R. Ciparytė. Stasys Daliaus

Hamilton, Ontario

PRIEŠVELYKINIS LAIMĖS RĄSTAS, rengiamas Hamiltono medžiotojų-meškeriojų klubo Giedraitis, įvyks balandžio 4, šeštadienį, 6.30 v.v. parapijos salėje. Įvairūs laimėjimai, kava su užkandžiais. Visi kviečiami.

TRADICINIŲ ZUKIŲ BALIŲ, rengtą Hamiltono medžiotojų-meškeriojų klubo Giedraitis, vasario 22 d. Jaunimo centre atidarė klubo pirm. J. Stankus. Nariai buvo apdovanoti laimėjimų taurėmis už 1991 metų pranašumą medžiojime, meškeriojime ir šaudyme. Po taurių įteikimo sol. V. Povilonis su savo grupe atliko muzikinę programą. Po to svečiai vaišinosi karšta žverienos vakariene, kurią su savo padėjėjais paruošė A. S. Petkevičiai. Val-

dyba nuosirdžiai jiems dėkoja už skanią vakarienę, po kurios kas norėjo pasižvalgyti V. Povilonio orkestrui iš Toronto. Pasilinksminimas pajavrintas pasiskirstymu laimės staliukų, kuriuos aukojė dr. R. Giedraitis, J. Stankus ir viena — klubo valdyba. Smagu buvo praleisti vakarą E. Bajoraitienės ir R. Pakalniškienės puikiai išpuoštoje salėje. Klubo valdyba dėkoja talkininkams, aukotojams ir svečiams. J.P.

KANADOS LIETUVIŲ FONDUI a.a. Veronikos Stanaitienės atminimui, reikšdami užuojautą artimiesiems \$50 — aukojė Wentworth Metal Recycling & Disposal Service. Už auką dėkoja KLF.

PARAMA VASARIO 16 GIMNAZIJAI. Hamiltono trigubas rėmėjų būrelis š.m. sausio 30 d. pasiuntė \$3,014 gimnazijos išlaikymo reikalams. Juos sudėjo 54 būrelio nariai ir 8 aukotojai, neįsijungę į būrelio narius. Vėliau į būrelio sąskaitą "Talkoje" Jonas Dervaitis a.a. Onos Kudžmienės atminimui įnešė \$100 auką. P pinigai bus persiųsti Vasario 16 gimnazijai, kai susidarys didesnė suma. Nuosirdus ačiū už auką. Stasys J. Daliaus, būrelio vadovas

REIKŠDAMI UŽUOJAUTĄ ARTIMIESIEMS, Lietuvos našlaičiams aukojė: a.a. Vlado Jasimavičiaus atminimui: \$20 — A. N. Gutauskai, Vanda Bakšienė; a.a. Veronikos Stanaitienės atminimui: \$25 — K. A. Žilvyčiai; \$20 — A. F. Povilauskai, E. V. Kairiai; a.a. Alfonso Patamsio atminimui: \$20 — A. Povilauskas; a.a. Juono Putorio atminimui: \$15 — M. F. Gudinskai; \$10 — A. Gudinskai; a.a. Juono Remeikienės atminimui: \$20 — Z. J. Rickai.

Už aukas nuosirdžiai dėkoja Lietuvos vaikų pagalbos komitetas.

St. Catharines, Ont.

AUKOS TAUTOS FONDUI: \$100 — Z. Staugaitytė, A. M. Gverzdžiai, J. K. Dervaitis a.a. O. V. Kudžmienės atminimui; \$30 — E. Sakalauskas, N.N., \$20 — J. Kalainis, P. Baronas, A. Paulionis, J. Ališauskas, kun. K. Butkus, B. Balšienė; \$15 — J. Stundžienė, K. Timošenko; \$10 — S. Gudaitis, J. Vyšniauskas, P. Šukys, P. Polgrimas, I. Tauteras, A. Kriščiūnienė, A. Vaičiūnas, J. Glizickas, K. Bubelis, M. Kasper, A. Indrulaitis, V. Satkus, P. Meškauskas; \$5 — S. Slavickas.

Nuosirdi padėka už aukas.

TF Igiotinis

Calgary, Alberta

KLB KALGARIO APYLINKĖS NAUJA VALDYBA, susidedanti iš pirm. dr. A. Vyšniausko, vicepirm. E. Krausienės, izd. S. Lay, sekret. I. Balutienės ir narių — J. Vyšniauskienės, St. Majausko, A. Kaspero, S. Kasperienės, "Vėjo" redaktoriaus K. Dubausko, sveikina Kalgario apylinkės lietuvių, linkdami visiems įsijungti į bendruomenės veiklą, ypač jaunimą.

KUN. V. BRAUKYLA į Kalgarį atvyksta balandžio 12, Verby sekmadienį. St. Anne's šventovėje 3 v.p.p. klausys išpažinčių, po to — Mišios. Po pamaldų — suneštinė vakariene. Turint klausimų, skambinti J. Vyšniauskienei tel. 932-4163.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS buvo surengtas vasario 22 d. Kalbėjo bendruomenės apylinkės pirm. dr. A. Vyšniauskas. Meninę programą atliko Aldona Lėderytė, padainuodama gitarai pritariant kelėtą liaudies dainų. Be to, ji padainavo J. Kilokačio sukurta dainą "Tau, tėvyne", kuri buvo labai šiltai sutikta. Pianinu skambino Jūlytė Vyšniauskaitė ir Arvydas Krausas. Buvo vakarienė, loterija ir šokiai.

LITUANISTINĖ MOKYKLA, prisiglaudusi p.p. Vyšniauskių sodyboje, pavadinta Vytauto Didžiojo vardu.

VALERIJAI DUBAUSKIENĖ vasario 2 d. atšventė 80 m. amžiaus sukaktį. Sveikino Šv. Tėvas, Kanados min. pirm. ir kiti. K. D.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

JAV gamtos saugos agentūra pranešė, kad jau yra paruoštas 1992-93 m. techninis gamtos saugos pagalbos planas Baltijos valstybėms. Jo įgyvendinimas ir koordinavimas yra pavestas JAV Vidurio Vakarų srities administratoriui Valdui Adamkui kaip priedas prie jo tiesioginių pareigų. Vasario 26 d. jis su kitais JAV gamtos saugos agentūros ir valstybės departamentu atstovais išskrido Vilniui, Rygon ir Talinai. Ten bus sutartas pagalbos plano vykdymas, o gegužės mėnesį atsiųsti pirmieji specialistai iš JAV. Jie padės paruošti sekimo sistemą, nustatantią taršos lygį bei ekologines teises, parūpins būtiniausius įrenginius laboratorijoms, talkins administraciniam personalui. Šiem pradiniam darbui bus parūpinti keli milijonai dolerių. Lėšos svarbiausių vandens valymo įrengimų statybai dar nėra numatytos ir paskirtos.

A. a. Viktorijos Staškevičienės, šimtmetės tautietės, neteko Detroito kolonijos lietuvių. Ji gimė 1890 m. rugsėjo 10 d. Mintaus mieste Latvijoje. Ten baigusi rusų gimnaziją, vienerius metus gyveno brolio šeimoje Estijoje ir grįžo tėvų ūkinį Žagarės apylinkėje. 1912 m. velionė ištekojo už provizoriaus Vlado Staškevičiaus, iki mirties 1926 m. dirbusio Pakruojio Ropovo dvaro vaistinėje. 1928 m. su mažais vaikais Vladu ir Irena apsigyveno Šiauliuose. Ten pradėjo dirbti vaistų sandėlyje, o nuo 1933 m. — Šiaulių valstybinės bibliotekos vedėja. Velionė, kaip ir daugelis kitų lietuvių, į Vakarus pasitraukė 1944 m. ir į JAV atvyko 1950 m. Niujorko gyvenančio svainio šeimoje. Tais pačiais metais su vaikais įsikūrė Detroito. Mirė 1992 m. vasario 1 d. Providence ligoninėje, palikusi liūdną šeimos narius — sūnų Vladą Staškų, dukrą Ireną Laurinavičienę, vaikaitį Viktorą ir Eleonorą Laurus, provaikaitis Vitą, Mariją ir Bernardą. Velionė palaidota Holy Sepulchre kapinėse, į jas atlydėti iš Dievo Apvaizdos šventovės, kur gedulines Mišias koncelebravo klebonas kun. Viktoras Kriščiūnevičius ir kun. Alfonsas Babonas.

Vokietija

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis vasario 16 gimnaziją neoficialiai aplankė prieš trejus metus. Dabar vasario 12 d. atvyko antrą kartą, pasinaudodamas oficialiu vizitu Vokietijoje. Vasario 16 gimnazijai jis tegalėjo skirti porą vėlyvų valandų, išjungtų iš oficialiosios viešnagės. Tačiau ir gimnazijoje jo laukė vokiečiai žurnalistai, vietiniai valdžios pareigūnai. Svečių ir jo palydą pasveikino Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Džiaugdamasis Lietuvos atgauta nepriklausomybe, jis pabrėžė, kad Vasario 16 gimnazija nėra vien tik švietimo institucija, bet ir Vokietijos lietuvių centras. Daug jos auklėtinį įsijungę į darbą atgimimo Lietuvoje. V. Landsbergis gimnazijos bibliotekai atvežė XVI š. "Lietuvos statutą", o jam VLB krašto valdybos pirm. A. Lipšys įteikė dail. Jūratės Buturaitės-Lemkienės sukurta gimnazijos pilies bokšto paveikslą. Su V. Landsbergiu Vasario 16 gimnazijoje lankėsi ir kultūros bei švietimo ministras Darius Kuolys.

Brazilija

A. a. Viktoras Tatarūnas, Sao Paulo lietuvių veikėjas, mirė Klinikų ligoninėje vasario 1 d. Velionis gimė Kaišiadorių miestyje 1926 m. gruodžio 23 d. ir tėvų buvo atsivežtas Brazilijon 1927 m. Čia jis baigė Vytauto Didžiojo pradinę mokyklą ir, įsigijęs automobilių mechaniko specialybę, dirbo Fordo ir "Volkswageno" automobilių firmose. Jis taipgi buvo veiklus Sao Paulo lietuvių kolonijos narys, dalyvavęs lietuviškuose vaidinimuose, giedojęs LKB chore ir jam vadovavęs pastarusios trejus metus. Velionis didelių dėmesį skyrė lietuvių parapijos ir Lietuvos reikalams. Didelį velionies populiarumą liudijo gausūs laidotuvių dalyviai Vila Zelinos lietuvių šventovėje, susirinkę atsisveikinti ir jo išlydėti krematoriume.

Australija

"Mūsų pastogę" leidžiančios LB spaudos sąjungos narių metinis susirinkimas prieš Kalėdas įvyko Sidnio lietuvių klube

Bankstowne. Susirinkimui pirmininkavo V. Patašius, sekretoriavo V. Šliogeris. Jo dalyviai aptarė finansinius leidybės reikalus, pasiūlydami metines prenumeratas pabranginti \$10, padidinti sveikinimų ir užuojautų skelbimo kainas. Savaitraštį dabar redaguoja Bronius Žalys, žadantis duoti daugiau žinių apie vietinį Australijos lietuvių gyvenimą.

Britanija

Mančesterio lietuvių klube sausio 18 d. buvo sušauktas metinis ramovėnų skyriaus narių susirinkimas. Skyriaus valdybos pirm. K. Murauskas paprašė susirinkimo dalyvių susikaupimo minutę pagerbti mirusių ramovėnų, už Lietuvos laisvę žuvusių karių, partizanų, dabartinių jos laisvės gynėjų. Metinės veiklos apžvalgą padarė pirm. K. Murauskas, o su finansiniais reikalais supažindino izd. A. Vigelskas. Jis priminė, kad Mančesterio ramovėnų skyrius Lietuvos ginklų fondui yra surinkęs 380 svarų ir kad ši rinkliava bus tęsiama. Susirinkimo dalyviams pagedaujant palikta ta pati Mančesterio ramovėnų skyriaus valdyba, kurią sudaro pirm. K. Murauskas, vicepirm. H. Silius, sekret. H. Vainekis ir izd. A. Vigelskas.

Vokietija

Lietuvos aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergis vasario 16 gimnaziją neoficialiai aplankė prieš trejus metus. Dabar vasario 12 d. atvyko antrą kartą, pasinaudodamas oficialiu vizitu Vokietijoje. Vasario 16 gimnazijai jis tegalėjo skirti porą vėlyvų valandų, išjungtų iš oficialiosios viešnagės. Tačiau ir gimnazijoje jo laukė vokiečiai žurnalistai, vietiniai valdžios pareigūnai. Svečių ir jo palydą pasveikino Vasario 16 gimnazijos direktorius Andrius Šmitas. Džiaugdamasis Lietuvos atgauta nepriklausomybe, jis pabrėžė, kad Vasario 16 gimnazija nėra vien tik švietimo institucija, bet ir Vokietijos lietuvių centras. Daug jos auklėtinį įsijungę į darbą atgimimo Lietuvoje. V. Landsbergis gimnazijos bibliotekai atvežė XVI š. "Lietuvos statutą", o jam VLB krašto valdybos pirm. A. Lipšys įteikė dail. Jūratės Buturaitės-Lemkienės sukurta gimnazijos pilies bokšto paveikslą. Su V. Landsbergiu Vasario 16 gimnazijoje lankėsi ir kultūros bei švietimo ministras Darius Kuolys.

Lenkija

Punks leidžiamos "Aušros" redakcinės tarybos posėdis 1991 m. lapkričio 17 d. įvyko Suvalkų LVKD ratelio patalpose. Posėdyje dalyvavo grupė tarybos narių iš Punsko ir Suvalkų. Jin taipgi įsijungė ir kai kurie Suvalkų LVKD ratelio nariai. Posėdžio dalyviai buvo supažindinti su "Aušros" prenumeratos reikalais ir šio nedidelio žurnalo 1992 m. planais. Buvo diskutuoti ir kiti Suvalkų lietuviams svarbūs klausimai, prisiminta pokarinių partizanų veikla. Suvalkų lietuviai K. Baranauskas, K. Leončikas, J. Vaznelis punskiečius nuvežė į Suvalkų kapines ir jiems ten parodė įmūrytą atminimo lentą žuvusiems partizanams. Akmenys buvo surinkti J. Jakimavičiaus laukuose, kur partizanai turėjo savo bunkerį.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

KAIRYS
BALTIC EXPEDITING

517 Fruitland Road,
Stoney Creek, Ont. L8E 5A6

Siuntiniai į
Baltijos kraštus

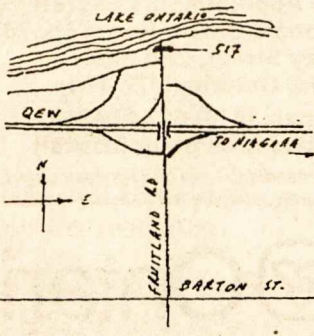
Tel. (416) 643-3334
FAX (416) 664-6097

Pristatom jūsų pačių sudarytus siuntinius (namus gavėjui, kuriam nereikia primokėti). \$3.50 už kg laivu, per 2 mėn. nuo išsiuntimo, \$5.90 už kg lėktuvu, per 2 savaites nuo išsiuntimo. Mažiausia siunta — \$15, maksimumo nėra.

Sudarau įvairius maisto ir medicininių reikmenų siuntas. Pristatom pinigus, rūkytą mėsą ir medicininius reikmenis Lietuvoje.

Skambinti 9 v.r. — 8 v.v.; pristatyti — 10 v.r. — 6 v.v.; šeštadieniais — 10 v.r. — 3 v.p.p. arba pagal susitarimą.

Už mažą užmokestį paimsime Hamiltono rajone iš jūsų namų. Mes esame EUROTRAX PARCEL SERVICE agentai.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12

Lietuvos žydai Izraelyje

Jų sąjungos pirmininko buvusio ambasadoriaus dr. Aba Gefen'o kalba • Reikalavimai Lietuvos vyriausybei • Skleidžiami išpūsti kaltinimai • Priekaištai saviesiems

Lietuvos žydų sąjunga Izraelyje skelbia žinias apie savo veiklą žiniaraštyje "Gachelet", kuris pasirodo ir anglų kalba. 1992 m. sausio nr. išspausdinta minėtos sąjungos pirmininko dr. Aba Gefen'o kalba, pasakyta ryšium su holokausto 50 metų sukaktimi. Pastaroji Izraelyje buvusi paminėta 1991 m. net trimis renginiais. Vienoje tų iškilmių Tel Avive kalbėjęs Kaune gimęs krašto apsaugos ministris prof. Moše Arens.

Reikalavimai

Pirmininkas savo kalboje pabrėžė: Lietuvos žydai viešai yra pasisakę už Baltijos valstybių nepriklausomybę, bet kartu reikalauja tas valstybes apgailėti savo kaltę žydų naikinime, prašyti atleidimo, nubauti kaltininkus ir sutvarkyti nužudytųjų kapus. Deja, Izraelio vyriausybė pripažinusi Baltijos valstybių nepriklausomybę, tik išreikšdama viltį, kad tai ateityje bus padaryta. Tą pačią dieną visas pasaulis sužinojęs, kad Lietuvos vyriausybė nutarusi amnestuoti ir kompensuoti žydų naikintojus.

Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis pažadėjęs atitaistyti kai kurias reabilitacijos klaidas. Min. pirm. Gediminas Vagnorius, kalbėdamas Paneriuose (rašo Ponary) paminklo nužudytiesiems atidengimo proga, prašęs atleidimo ir pažadėjęs atitinkamai pažymėti nužudytųjų žydų kapus.

Kad šis pažadas būtų išpildytas, pasak A. Gefen'o, turi budėti Izraelio vyriausybė. Tuo reikalu jis parašęs laiškus visiems Izraelio vyriausybės ministeriams.

"Lietuviai pradėjo žudyti žydus dar prieš vokiečių atėjimą, — kalbėjo A. Gefen'as. — Tačiau reikia paminėti, kad tarp lietuvių buvo ir padorių žmonių, kurie gelbėjo žydus, rizikuodami savo gyvybe. Jie buvo šviesūs spinduliai tamsos apgaubtoje Hitlerio okupuotoje Lietuvoje".

Lietuvos žydų sąjunga Izraelyje teikianti pagalbą ateiviams iš Lietuvos: duodanti paskolas namų statybai, stipendijas studentams, globojanti lankytojus iš užsienio, tęsianti tvarkymą centrinio archyvo, baigusi projektą, skirtą pagerbti Kauno geto kovotojams, planuojanti įrašyti kompiuterinį sąrašą visų Lietuvoje buvusių žydų bendruomenių.

Daugiau nuosaikumo

Ši pirmininko kalba, lyginant ją su pasakytąja panašia proga 1988 m., yra žymiai nuosaikesnė. 1988 m. A. Gefen'as labai atšiauriai smerkė lietuvių, minėdamas juos net keturis kartus, tartum jie būtų didžiausi kaltininkai, o ne okupantai vokiečiai, kuriuos toje kalboje vos pastebimai paminėjo. Anot jo, nė žydų gelbėtojai "negali sumažinti sunkios lietuvių kaltės — inteligentijos, pareigūnų, ūkininkų, darbininkų, amatininkų, jaunų ir senų dėl jų žiaurumo savo kaimynams žydams nacinės okupacijos metu Lietuvoje".

Skaitant tokius dr. A. Gefen'o pareiškimus, aiškiai matyti, kad tai kaltinimas visiems lietuviams, nes kalba bendrine prasme, nors rašiniuose, skirtuose lietuviams, sako, kad tai nėra taikoma visiems lietuviams, t. y. tautai. Jeigu jis kaltina tik tai kaltuosius, tai turėtų aiškiai pasakyti ir nevartoti lietuvių termino bendrine prasme.

Kartojami kaltinimai

Kanadoje gauta iškarpą iš kažkurio leidinio Izraelyje — ilgokas straipsnis anglų kalba: "Lithuania: Rehabilitating Mass Murder". Jame aprašomas reabilitacijos procesas Lietuvoje, kuriame išteisinami žydų žudikai. Esą Wiesenthalio centro direktorius Izraelyje Efraim Zuroff lankėsi pas generalinį Lietuvos prokurorą Artūrą (rašo Artutas) Paulauską, kuris paneigęs karo nusikaltėlių reabilitavimą. Faktai esą kitokie. Prezidentui V. Landsbergiui pateiktame rašte esą nurodyta 11 nusikaltėlių, kurių tarpe minimi du lietuviai, buvę mirties stovyklų sargybiniai Lenkijoje, kur buvę sunaikinta 350.000 žydų.

Minėtame straipsnyje cituojamas Kanados žydų veikėjas Sol Littman, kuris trumpai aptasakoją žydų naikinimą Lietuvoje, pabrėždamas lietuvių išpuolius dar prieš vokiečių atėjimą. Visa tai darę lietuvių savanorių batalionai, ypač XII-sis. Minimios trys pavardės dalyvavusių žudynėse ir prisipažinusių sovietiniuose teismuose (1948 m.).

Žygiai Vilniuje

Protestai prieš karo nusikaltėlių reabilitaciją Lietuvoje esą prasidėjo Austrijos Vienoje, kur darbuojasi Wiesenthalio centro veikėjai. Į protestų bangą įsijungęs Izraelio parlamento pirmininkas Dov Šilansky ir JAV kongreso nariai — Levine, Beilenson ir Schumer. Jie raštu kreipėsi į Lietuvos vyriausybę, o E. Zuroff buvo nuvykęs Vilniui. Jų reikalavimai: 1. leisti peržiūrėti 35.000 reabilituotų lietuvių sąrašą, 2. padėti paieškose karo nusikaltėlių Lietuvos gyventojų, gyvenančių už jos ribų, 3. sudaryti nepriklausomą komisiją tirti atvejams, susijusiems su karo nusikaltimais nacinės okupacijos metais.

Šioje srityje esą pasiekta dalinio sutarimo, bet pagrindinis klausimas tebesąs neišspręstas: lietuvių pareigūnai karo nusikaltėlius laiko tiktais tuos, kurie aktyviai dalyvavo žmonių žudyme. Visi kiti, kurie kuo nors prisidėjo prie tų žudynių, nelaikomi karo nusikaltėliais. Tokia pažiūra žydams esanti nepriimtina, nes gali labai neigiamai paveikti jau iškeltas bylas įvairiuose kraštuose.

Žala Lietuvai

Tai žurnalistinio pobūdžio straipsnis, pasiekęs pasaulinę viešumą, bet nepasizymintis objektyvumu. Rėkšmingas Wiesenthalio centro veikėjų protestas apšaukė Lietuvą masiniu karo nusikaltėlių reabilitavimu. O iš tikrųjų tai buvo reabilitavimas lietuvių patriotų, nukentėjusių nuo sovietinės okupacijos.

Jeigu tarp jų ir būtų vienas kitas karo nusikaltėlis, dar nereikia, kad Lietuvos vyriausybė masiškai reabilituoja nusikaltėlius. Tai per didelis ir nepagrįstas kaltinimas jaunai valstybei, besikeičiančiai iš sovietinės okupacijos griuvėsių. Be to, Wiesenthalio pateiktas nusikaltėlių sąrašas nėra ištirtas, teismo neišnagrinėtas. Kol nesovietinis teismas nėra padaręs savo sprendimo, kaltinamieji negali būti vadinami karo nusikaltėliais.

Wiesenthalio centras bei jo rėmėjai, primeddami Lietuvai per didelius, išpūstus kaltinimus ir garsindami juos pasaulio akivaizdoje, nusikalta objektyvumo stoka ir daro žalą kraštui, besigrumiančiam su daugybe sunkių problemų.

Puola savo tautietį

Minėtame Lietuvos žydų sąjungos žiniaraštyje "Gachelet" įdėtas ir labai atšiaurus Aba Gefen'o straipsnis, išspausdintas laikraštyje "The Jerusalem Post" 1991.IX.12: "Stop the Lithuanian Whitewash" (Liaukitės baltinę lietuvių). Jame autorius puola nuosaikios linijos tautietį, taip pat Lietuvos žydą Mendelį Kaplan'ą. Žydų agentūros tarybos pirmininką, kuris lankėsi Lietuvoje ir padarė kai kuriuos pareiškimus vietinei spaudai. Pavyzdžiui, jis pareiškė: "Lietuviai šaudė žydus vokiečių spaudžiami. Kiekviename krašte, kur vokiečiai naikino žydus, vietiniai nacionalistai jiems talkino". Tai esanti netiesa — lietuviai pradėję naikinti žydus dar prieš vokiečių atėjimą. Lietuviai buvę "pikčiausi kolaborantai". "The Lithuanians were among the most vicious collaborators of the Germans..." Esą gėda Kaplan'ui, jeigu jis to nežino. O turėjęs žinoti, nes prieš kelionę į Lietuvą A. Gefen'as jam pasiuntęs IV tomą knygos "Lithuanian Jewry". Tad kodėl M. Kaplan'as, būdamas tokioje pakilioje pozicijoje, padėdąs baltinti lietuvių?

Priekaištauja A. Gefen'as ir Izraelio politikams, kurie skubėjo užmegzti diplomatinis santykius su Baltijos valstybėmis. Lietuvos žydų sąjungos Izraelyje nuomone, Izraelio vyriausybė neturėtų pripažinti Baltijos valstybių nepriklausomybės, neturėtų remti jų priėmimo į Jungtines Tautas, kol neįsipildys atgailos sąlygų, suminėtų šio rašinio pradžioje (Reikalavimai).

Izraelio vyriausybė betgi tų kraštutinių reikalavimų nesilaikė ir pasirinko nuosaikesnį kelią. Tai rodo, kad A. Gefen'o laikysena tėra būdinga kraštutiniųjų Lietuvos žydų sluoksniams. Tokia jo, kaip Lietuvos žydų sąjungos Izraelyje pirmininko, laikysena apunkina taikos kelio tiesimą į ateitį. Jau laikas žengti nauju keliu. G.

1918 et l'attente
Lituanie libre !

Montrealio dienraštis "La Presse" 1992.II.16 laidoje Lietuvos nepriklausomybės šventės proga ištisą puslapį paskyrė lietuviams ir įdėjo šią lietuviškos nuotrauką prie Lietuvos vėliavos

Lietuvių slaugos namams - \$50,000

Metinis Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo narių susirinkimas

Š. m. kovo 8 d. Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvo metiniame narių susirinkime dalyvavo 314 narių iš 3396. Nors per praėjusius metus mirė 33 nariai, kooperatyvas paau go 56 nariais. Susirinkimas pradėtas punktualiai ir tęsėsi vieną val. 15 min. Susirinkimui vadovavo pirm. dr. S. Čepas ir ižd. E. Girdauskas.

Iš pirmininko, ižd. dr. S. Čepas ir ižd. E. Girdauskas. Iš paskolų komisijos ir revizijos komisijos pranešimų paaiškėjo kooperatyvo metinė veikla. Kooperatyvo metinis balansas pasiekė \$51,646,414, o per 1991 metus paau go apie \$5,000,000. Nors bendras ekonominis gyvenimas Kanadoje buvo giliame atoslūgyje su daug bedarbių ir bankrutavusių, bet kooperatyvas 1991 metus baigė su \$248,974 pelnu, išmokėjęs \$3,924,643 palūkanų už indėlius, išlaikęs septynis tarnautojus su \$231,954 atlyginimu ir sumokėjęs \$75,600 valstybinių mokesčių. Bendros metinės išlaidos siekė \$4,586,308. Kooperatyvo rezervuose yra atidėta \$3,625,490 arba 7.19%. Pagal valdžios reikalavimus turėtų būti bent 5%, nors visų Ontario provincijos kredito kooperatyvų rezervų vidurkis siekia tik 3.77%. Taip šis kooperatyvas yra labai saugus. Jei dabar kooperatyvas likviduotųsi, tai kiekvienam nariui tektų \$1,067 dalis, neskaitant jo indelio.

Valdomųjų organų nariai, kurių kadencija baigėsi, buvo

perrinkti sekančiai kadencijai.

Per 29 metus veiklos šis kooperatyvas davė didelę naudą ne tik kiekvienam nariui, bet gausiai apdovanojo lietuviškas organizacijas kiekvieniems metais, o ypač 1991 metais. Atbūndančiai laisvai Lietuvai pagelbėjo \$100,000 per Pagalbos Lietuvai vąj, kai, valdybai pasiūlius, visi nariai entuziastiškai patvirtino tai praėjusių metų metiniame susirinkime. 1991 m. taip pat parėmė dar 33 įvairių lietuvių organizacijų veiklą su \$27,800. Jų tarpe Vasario 16 gimnaziją, Maironio mokyklą Toronte, Kanados lietuvių muziejų, Kanados ir Pasaulio lietuvių bendruomenės, lietuvių parapijos ir kitas organizacijas. Taip pat susirinkimas patvirtino valdybos siūlymą skirti \$50,000 auką Lietuvos slaugos namų statybai Toronte.

Kiekvienas kooperatyvo narys gauna aukštesnį nuosimtį už savo indėlius ir gali skolintis žemesniu nuosimčiu negu kituose bankuose. Be to, kiekvienam nariui mirus, išmokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 pagal jo turėtą indelį ir amžių. Kooperatyvas iš savo pelno sumoka narių mokesčių, neima mokesčių už įvairias apmokamas sąskaitas ir čekius. Bankinės operacijos atlieka sava kalba patogiomis darbo valandomis, įskaitant ir sekmdienius, kai nariai atvyksta į pamaldas.

“Žmonių išorė gali būti skirtinga, bet jie nėra skirtingi savo viduje”.

— Jasmine Buntain, 11 m.

Mūsų vaikai yra pašaukti ateičiai. Jie atėjo į šį pasaulį visiškai nekalti ir su viltimi, kol apie juos pradeda galvoti su nepasitikišimu, kai kada su neapykanta. Rasistai tampa, bet ne gimsta.

Tėvai savo vaikus turi mokyti suprasti užuojautos, atsižvelgimo ir kitų gerbimo vertybes. Arba jie gali sėti netolerantiškumo sėklas, fanatizmą ir žiaurumą — tuos dalykus, kurie skaldo visuomenę ir laiko mus išskirtus.

Rasizmas pasireiškia Kanadoje įvairiomis formomis ir visur gali būti pastebimas. Kovo 21-oji yra Tarptautinė diena rasizmo ir diskriminacijos naikinimui. Taip pat ji yra Kanados antirasizmo diena — laikas mums visiems jungtis į kovą prieš nelygybę.

Dirbkime kartu su savo šeimomis ir draugais, kad galėtume sulaužyti mus skiriančias užvaras. Rodykime pavyzdį savo vaikams ir padėkime kurti pasaulį laisvą nuo neteisingumo ir diskriminacijos.

Sugrąžinkime geresnio rytojaus viltį ir padarykime tai tikrove nes...

Jeigu jūs nesustabdysite

Rasizmo, kas tai padarys?

Teiškės žiburiai • 1992. III. 17 — Nr. 12 (2195) • psl. 5

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
siekimo TTC bendrovės per brangioms paslaugom.

Pirmųjų papildomų Ontario parlamento rinkimų kovo 5 d. susilaukė rinkiminė Brandt-Haldimand apylinkė, pernai vasarą netekusi Ontario provincijos atstovų Britanijai paskirto buvusio liberalų vado ir veterano politiko Roberto Niksono. Papildomus rinkimus 9.452 balsais lengvai laimėjo liberalas Ron Eddy. Konservatorius David Timms gavo 4.725 balsus, NDP socialistas Chris Stanek — 2.841. Nuo jo nedaug teatsiliko ir šeimos koalicinės partijos kandidatas Ron Pennell, surinkęs 2.381 balsą.

Liberalo R. Eddžio laimėjimu džiaugiasi naująja Ontario liberalų vade išrinkta Lyn McLeod, nors iš tikrųjų jis nebuvo netikėtas. Rinkiminė Brandt-Haldimand apylinkė jau 1919 m. yra tapusi politinė Niksonų šeimos tvirtovė, kai ten pirmą kartą buvo išrinktas Roberto tėvas Harry, o paskui jo pėdomis žengė ir sūnus. Stebėtis verčia ne NDP socialisto Ch. Staneko antrasis pralaimėjimas, o jo nukritimas trečion vieton iš antros, kur jį prieš devyniolika mėnesių buvo nustumęs R. Niksonas. NDP socialistų triumfą pasibaigusiuose rinkimuose Ch. Stanekas pralaimėjo liberalų veteranui R. Niksonui, o dabar — eiliniam liberalui R. Eddžiui ir konservatoriui D. Timmsui. Peršasi išvada, kad Ontario NDP socialistų ir jų premjer Bob Rae populiarumas jau yra sumažėjęs.

Didelės įtampos atnešė pernykštis Kanados paštininkų unijos streikas, sujaukęs net ir patiems pensininkams karštomis vasaros dienomis leistą pensijos čekių atsiėmimą. Už piketavimo taisyklių pažeidimą Ontario teismas dabar 70 dienų kalėjimo paskyrė Torontu paštininkų unijos vadui A. Kolompaurui, po 10 dienų — unijos nariams J. Lawrenceui

Šio kooperatyvo sėkminga ekonominė ir kultūrinė veikla priklauso nuo visų narių pasišventusių valdybos bei komisijų narių darbo. Dr. S. Čepas yra šio kooperatyvo pirmininkas jau 30-ji metai, nuo pat kooperatyvo įsisteigimo.

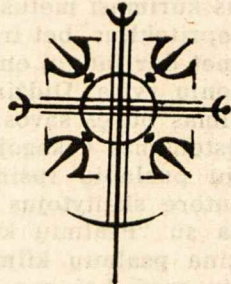
Visi lietuviai turėtų būti šio kooperatyvo nariais ir naudotis visomis teikiamaomis lengvatomis.

V. Matulaitis

ir R. Pollardui. Jie rugpjūčio 27-28 d.d. akmenimis, kiaušiniiais ir buteliais su pomidorų sunka bandė sustabdyti pro apsuptus Mississaugos "Gateway" skyriaus vartus įeinančius žmones. Teismas buvo leidęs tik tvarkos nepažeidžiantį piketavimą, nuo vartų nutolusi 10 metrų.

Trijų unijos narių nuteisimas buvo sutiktas protesto demonstracijomis, į kurias įsijungė ir iš Otavos atvykęs Kanados paštininkų unijos vadas J. C. Parrotas, pats jau prieš keletą metų susilaukęs trijų mėnesių kalėjimo. Jis tada bandė tęsti Kanados parlamento įsakytą užbaigti streiką. Dabar įstatymo laužymu ir 70 dienų kalėjimo bausme iškilis ir turbūt J. C. Parroto įpėdiniu galės tapti A. Kolompauras.

Didelę savo paslaugų dalį Kanados paštas jau yra atidavęs privačioms kurjerių bendrovėms, darbą atliekančioms pigiau ir greičiau už Kanados paštininkų unijos narius. Kovo pradžioje spauda pranešė, kad ir Kanados vyriausybė pradeda naudotis "Interpost Systems Canada Ltd." firma, kurios pilnateisais pusininkas yra... Olandijos paštas. Šiai firmai, o per ją ir Olandijos paštu jau atiduodamos kai kurių Kanados vyriausybės departamentų siuntos į JAV ir užjūrio šalis. Ši ryšius su Olandijos paštu turinti bendrovė yra įsitvirtinusi Manitoboje ir veda derybas su Ontario vyriausybe. Jos paslaugos — pigesnės ir greitesnės už Kanados pašto. V. Kst.

*"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
Jis mums duoda"*

**The
Loughheed & Barnard**

šeimos ir tarnautojai

"Žmonės, kurie atjaučia kitus"

Sudbury, Ontario

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: *"Kapitalas Lietuvai, palūkanos — lietuvių išeivijai!"*

 MEDELIS CONSULTING
1407 Sargee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

• Visos paslaugos atskviečiant jūsų gimines iš Lietuvos: iškvietimai, bilietai, drauda • Telefaksu perduodam laiškus, žinutes jūsiškiams per trumpiausią įmanomą laiką • Iš mūsų valiutines sąskaitas Vilniuje išmokam paramą jūsų giminei Lietuvoje amerikietiškas doleriais arba dažnai skridami perduodam asmeniškai • Atstovaujame Diplomatu dantistų akcinei bendrovei Lietuvoje su kabinetais didesniuose miestuose, kurie, jums užsakius, gydys ir protezus dantis jūsų giminėms, naudojant vakarietišką technologiją, maždaug už ketvirtadalį kanadiškos kainos. Darbas garantuotas ir greitas. Raštiškas įvertinimas su numatyta kaina bus pateiktas jums per savaitę po giminių apžiūros. Kreipkitės į ALGI ar STEFA MEDELIUS visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. Reikalui esant atvažiuojame į namus.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS
su STERLING AIRWAYS ir
LIETUVOS AERO LINIJĄ
Išskrinkite balandžio 23 ar 30 d.d. ir grįžkite iki gegužės 27 d.
TIK 999.00! + mokesčiai ir drauda.
Pagal pageidavimą paruošiam keliones ir sekančiomis trasomis:
Torontas — Varšuva — Vilnius
Torontas — Frankfurtas — Vilnius
Torontas — Viena — Vilnius
Torontas — Ciurichas — Vilnius

ALGIS MEDELIS
trečiadieniais 11-17 val.
kreipkitės asmeniškai

Kennedy Travel Bureau Ltd.
296 Queen Street West
Toronto, Ontario M5V 2A1
Tel. (416) 593-0600 FAX 593-0604

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Šalvaitytė, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovė.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640
namų tel. (705) 429-6428

Canada
Multiculturalism and
Citizenship Canada
Multiculturalisme et
Citoyenneté Canada

“Mūsų sparnai”

Lietuvių evangelikų reformatų leidinys, 1991 metų gruodis

ALFONSAS NAKAS

Apžvelgdamas “MS” 66 nr., pagarbiai stebėjau Mato Naktinio studija apie daugeliui nežinomą 17 š. pradžios švietėją Adomą Rasių bei jo kūrybą. Buvo žadėtas tęsinys. Tas tęsinys šiame “MS” numery truputį apvylo, nes čia rado me tik Rasių vas veiklą bibliografiją ir M. Naktinio studijos išnašas, viso labo puspenktos puslapio. Argi negalėjo rasti tiek vietos “MS” 66 nr., kad bibliografiją ir išnašas nebūtų atskirta nuo visos studijos?

Žurnalo pradžioje glaustai aprašomas Lietuvos evangelikų reformatų 1991 m. sinodas išseivijoje (Čikagoje, 1991.IX.28-29). Reportažas nepasirašytas. Kun. Julius Norvilas aprašo lietuvių reformatų pirmuosius sinodus 16 š. viduryje, Bažnyčiai tik susikūrus. Pirmasis sinodas buvęs sušauktas 1557-1624 Vilniuje. Bolševikų okupacijoje kasmetinių sinodų tradicija nutrūkusi dėl visokių varžymų, ir jie buvę sušaukti tik 1957 bei 1988 m. Užtat išseivijoje nebuvę praleista nė vienu metų, ir 1991-ųjų sinodas buvęs 454-sis. Žurnalo gale kunigai R. Moras ir J. Norvilas aprašo 1991 m. sinodą Biržuose. Jame dalyvavę atstovai iš įvairių Lietuvos vietų, svečiai iš Latvijos, Lenkijos ir Pasaulio reformatų u-s-gos gen. sekretorius dr. Milan Opočensky.

Hypatia Yčas-Petkus pateikia keleto puslapių ev. reformatų veiklos išseivijoje 1948-1950 m. apžvalgą. Rašoma apie sunkius kūrimosi metus, visokių nepriteklis, bet ir didelį tuomet dar jaunų, energingų žmonių ryžtą. Didžiausias laimėjimas buvęs savos parapijos įsteigimas Čikagoje. Kitu trijų puslapių rašiniu ta pati autorė skaitytojus supažindina su “Psalmių knyga”. Paaikšina psalmių kilmę, iškelia jų grožį bei populiarumą tiek tarp protestantų, tiek tarp katalikų. Pateikia keletą poetiškų citatų. Jos nuomone, lietuvių kalba esąs išleistas geriausias metodistų kun. K. Burbulio “Psalmių knygos” vertimas.

Kun. E. Gerulio, Th.D., humoreskų skaitymo, kaip priekabingą, išranki parapija rinkosi naują kunigą. Beskaitant vieno kandidato “curriculum vitae”, jo charakteristikom buvę labai pasipiktinta. Klausinėjant, kas drįso siūlytis kunigu su tokia bjauria biografija, perskaitytas parašas: apaštalas Povilas...

Tesiami a.a. Jackaus Sondas atsiminimai. Šį kartą daugiau, beveik 9 psl. Rašoma apie jo išgyvenimus Šiauliuose bei Š. Vakarų Lietuvoje 1919 m., ten trumpam bolševikams užėjus. Susipažįstame su anų chaoso metų veikėjais, jau seniai išmirusiais.

Įdomiausias ir vertingiausias šių “MS” skaitinys – dr. Gražinos Slavienės istorinė

studija “Lietuvos protestantai”, kurios pilnas tekstas netrukus pasirodys prof. Vytauto Var-džio dideliame veikle apie krikščionybę Lietuvoje. Šis enciklopediškai rimtas rašinys ne sausu enciklopediniu, o labai patraukliu stiliumi parašytas. Nušviečiama pirma liuteronų, paskui ev. reformatų istorija nuo pat jų Lietuvoje atsiradimo iki šių dienų. Pateikiama daugybė dvasiškų bei pasauliečių pavardžių ir kaip, kada kas šiose konfesijose reikiškes. Beje, rašoma, kad du ev. reformatai buvę gimnazijų direktoriais: Vilijus Grybė ir Baltramiejus Grybė. Vienas jų, bene Vilijus, buvo Rokiškio gimnazijos direktorius 1930-1932, kai ten lankiau I ir II klases. Bet jo pavardė GRYTE, ne Grybė. Antra, tarp liuteronų minimas Stiklorius; t.b. STIKLORIUS. Spėju, kad tai tipografinės klaidos.

Iš “Atgimimo” (1991.X.31 – XI.7) persispausdintas Arvydo Šliogerio rašinys “Kultūros ir asmens laisvė”. Daug gražių minčių visuomenės laisvės puoselėti, kultūrai klestėti. Štai trys šiam visam rašiniui būdingi sakiniai: “Laisvė be kultūros – akla: tai tik barbariška savivalė. Kultūra be laisvės – bejėgiška: tai tik elito hedonizmo pavidalas. Liberalizmo požiūriu kultūra ir asmens laisvė – ne tiks susiję, bet ir vienas kitą lemiantys, stiprinantys, net tapatūs dalykai”.

Iš “Gimt. krašto” persispausdintas Dono Kauno rašinys pasakoją, kad Vokietijoje, Heidelbergo un-te, veikiantis Karlo Vinterio knygynas prieina momis kainomis pardavinėjas retus liutantininius veikalus. Pora autorių pasakoją apie keliones į Lietuvą ir su jomis susirūstus sunkumus. Spausdinama keletas nekrologų, keletas trumpų kronikos žinučių. Užsimeinama apie tris neseniai pasirodžiusias knygas.

Visiškai arti žurnalo pabaigos užvirusi karštoka polemika dėl planuojamos menonitų aukštosios mokyklos Panevėžyje. Pradeda Matas Naktinis. Padaręs įžangą, paskelbia “Panevėžio kunigų pareiškimą” (iš “Draugo”, 1991.VII.23) ir pateikia savo komentarą. Pateikiamas D.T. rašinys apie menonitus, labai neigiamas, perspausdintas iš “Lietuvių balso”. Jį vėl lydi, turbūt M. Naktinio, komentaras. Neigiamai apie menonitus pasisako “Tėviskės žiburiai” laiško autorius Panevėžietis. Seka kandas Vytauto Meškauskio rašinys iš “Akiračių” (jis – prieš katalikų kunigus, už menonitus) ir pagaliau švelnaus turinio Jono Gylis laiškas “Lietuvių balsui”, irgi už menonitus.

Paskutinis didesnis rašinys – “IS REFORMACIJOS ISTORIJA / Kas mes esame?”, paimtas iš “Biržų žinių” 1991.VII.27, parašytas Vytauto Vienužio. Panašiai kaip dr. G. Slavienė, tik pirma paaikškinęs kataliko, kaip sąvokos reikšmę, prisimena liuteronų ir ev. reformatų istoriją.

Biržietiškių bei kitokių nuotraukų ir šiame numery nestingą, tik gal jų ne tiek gausu, kaip ankstesniuose. Visą pirmąjį puslapį puošia Vytauto Landsbergio portretas. Spausdinama keletas eilėraščių: Širvėno, Myk. Zablocko, Irenos Jašinskaitės.

Toronto “Gintaro” ansamblio jaunimas su vadovais prie generolo Artigo tvirtovės Urugvajaus sostinėje Montevideo

Nuotr. D. Gurklytės

VAKAR, ŠIANDIEN, RYTOJ

Vidurinioji karta II

“Bet kas gi aš esu?...
Jūs norite žinoti –
Turbūt kažkoks keistų
troškimų lydinys”...
Maternis

Ar būtų teisinga taip apibūdinti savąją kartą? Mūsų karta apima visus, gimusius Kanados, Lietuvos ar Vokietijos pargangėje, bet nuo mažens čia augusius.

Keistai gal atrodė kitiems, kad mes, augdami lietuviškose šeimose, namuose kalbėjome lietuviškai, šeštadieniais lankėme mokyklą, įvairius parengimus, kuriuos būdavo sunku išaiškinti ne “etninės” kilmės draugams. Tekdavo patirti tą tolerancijos ribotumą, kuri mūsų tėvai dažnai jautė kaip neapykantą. Mes kanadiečiams buvo “svetimaučiai”, arba bent “svetimaučio vaikai”.

Mūsų tėvai mus auklėjo savo pavyzdžiu, aktyvia veikla, rūpestiu lietuviškais reikalais, ramiu dalyvavimu ir prisiglaudimu prie naujai sudaryto lietuviško židinio. Jie mokė mus lietuviškai, nes tai buvo jų gimtoji kalba. Vieni laikėsi griežtos linijos kalbėdami su mumis, kitiems dialogo tikslas buvo svarbesnis už žodžių vartoseną, ir jie nedraudė vaikams kalbėti angliškai. Kai kurie išaugome taisyklingai lietuviškai kalbėdami, kiti visai atitrūkę, treči tik subrendę grįžome tobulinti savo kalbos mokėjimo. Vieni pasilikome lietuvių gretose, kiti nuklydome arba sąmoningai nuėjome savais keliais, ieškodami plaatesnių horizontų, pasitenkinimą kitokiais darbais. Kodėl? Nes šeima mums išugdė arba neišugdė lietuviybės jausmą. Nereiškia, kad tėvai nesistengė – gal mes nebuvome imlūs jų įtakai. Galutinai patys sprendžiame ir esame atsakingi už savo gyvenimo kryptį.

Kuo mes jaučiamės? Tai esminis klausimas. Daugelis mūsų pripažintų, jog kanadiečių tarpe jaučiamės nevisai “namie”. Darbe, kaimynystėje susidraugaujame, bet lyg tai kažko trūksta. Bendraujant su lietuviais, užaugę su draugais mokykloje, stovyklose, organizacijose bei parapijose pasijuntame savoje šeimoje.

Dabar sukūrėme savo šeimą ir pradėjome savo vaikus auklėti lietuviškai, vesti į lietuvišką veiklą, kad jie taip pat jaustųsi priklausą tai didžiai šeimai. Ne vienas iš atitulusių

mūsų kartos narių grįžo į lietuvišką veiklą, kai pradėjo auginti savo vaikus.

Laikui bėgant, turėjome pradėti perimti vadovavimą iš savo tėvų. Ne inercija, bet įsitikinimas mus privedė prie to. Kas anksčiau gal atrodė nereikšminga ar bent nebūtina, įgijo naują prasmę, kai patys sukūrėme šeimą. Imame darbą į savo rankas, kad užtikrintume mūsų vaikams visuomenę, kurioje jie visada pritaips, kuri juos praturtins, ir, kartu su tikėjimu, duos jiems atramą žengiant į didį pasaulį.

Mūsų vaikams augant, kanadiškas kontekstas yra pasikeitęs. Dabar nebelaikomi keistais (kaip prieš 25 metus) pavardžių įvairumai, kitiški papročiai. Kanados mozaika yra spalvingesnė šiais laikais. Tad juo labiau turime savo vaikus supažindinti su savo kilmės atspalviu ir jos reikšme. Neužtenka juos paruošti bendram “kanadiškam” gyvenimui. Kanada pergyvena savo brendimo ir identiteto krizę, todėl čia dar nėra ugdomas tas jausmas, kaip pvz. Amerikoje, kad, nežiūrint savo šaknų, esi pirmo vietos amerikietis.

Esame Kanados lietuviai. Ligšiol mūsų pastangos daugiausia buvo nukreiptos okupuotos Lietuvos gelbėjimui. Lietuviybės išlaikymo tikslas buvo ne tik išsivijęs gyvavimas, bet ir Lietuvos, nes tėvyneje nebuvo leidžiama būti patriotiniais lietuviais. Mūsų žodis, šokis, daina turėjo dvigubą prasmę. Augome su tam tikru paveldėtu skausmu širdyse, kad mūsų tėvų kraštas pagrobotas, kad tėvai turėjo bėgti ne dėl ekonominių sunkumų, bet dėl laisvės praradimo, nes pažino komunistinį režimą per pirmąją okupaciją. Augome su savotišku ilgisiu pažinti tą pasakų, dainų ir vaizdų šalį, kuri taip neseniai mums atsivėrė.

Išaušo tas rytojus, kurio mūsų tėveliai laukė, kurio ir mes

Dr. Gina J. Ginčauskaitė optometristė

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)

Priima pacientus pagal
susitarimą

Telefonas 532-7115
Susitarus priima pacientus
ir vakarais

Šiauriečiai Pietų Amerikoje

Kanados gintariečių kelionė į Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Argentinoje, Urugvajuje ir Brazilijoje

TEODORAS PABRĖŽA

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Miesto gatvėmis

Pagaliau atėjo laikas ir paskutiniajai ekskursijai po miestą. Keletas šimtų kongreso dalyvių iš anksto ėmė būriuotis prie viešbučio, laukdami autobusų. Štai ir autobusai, bet... vienu per mažai. Ką daryti? Niekas nežino su kuo kalbėti, kai čia nėra nė vieno iš organizatorių. Galų gale viską sutvarkė šiek tiek angliškai kalbančios ekskursijų vadovės.

Dabar jau mūsų autobusus raitosi Buenos Aires gatvėmis, o mes akis išplėtę žiūrime pro langus. Matome nepaprasto grožio, didingus praeities statinius, daugybę gražių sutvarkytų parkų, dešimtis paminklinių skulptūrų, žyminių krašto istorijos svarbių momentus, išaukštinančių tautos didvyrius. Už miesto centro matyti vargo ir skurdo rajonai, kurių gyventojai kažin ar turi kokią viltį iš to išsikaupti.

Ir štai, su tokiais paskutiniaisiais vaizdais mintyse apie Buenos Aires, nė vienas nesukandžiotas tų baisių vabalų, įlipame į laivą, kuris per 10 valandų žada nuplukdyti mus į Urugvajaus sostinę Montevideo.

Lietuvos aikštė

Vietoje žadėtų 10 valandų plaukėme 15 ir šiaip taip pasiekėme Montevideo krantus. Vietiniai lietuviai mus sutiko su sveikinimo plakatais ir po gero kailo dokumentų tvarkymo leido išlipsti į krantą.

Pakeliui į viešbučius visi kongreso dalyviai sustojo Ne-

savo tėvynei norėjome. Aišku, visi turime ir dabar pareigą pagal savo galimybes padėti atgimstančiai Lietuvai. Tačiau mūsų pagrindinis uždavinys šiandien yra ir sau, Kanados lietuviams. Taip, visi esame Lietuvos vaikai, bet mes Kanadoje nesame tik silpna, vėję lankstoma šaka to beržo, kuris simbolizuoja Lietuvą. Esame daugiausiai augalo dalis. Turime savo kamieną, savo šaknų struktūrą, savo lapų spalvą, kurie keičiasi ir turi keistis su metų eiga. Turime ir savo atžalas, kurių ugdytas yra mūsų visų atsakomybė: visos kartos jiems daro įtaką, ir visų vieningas tikslas turi būti jų lietuviška ateitis.

Ramunė Sakalaitė-Jonaitienė

priklausomybės aikštėje ir padėjo vainiką prie paminklo. Buvome maloniai nustebinti, kad lietuviai turi Lietuvos aikštę, su paminkliniu akmenu. Padėjome vainiką ir šioje aikštėje ir nuskubėjome į viešbučius.

Koncertas

Tą patį vakarą, kartu su visais kongreso dalyviais, buvome priimti Lietuvių centre, kur vyko oficialus kongreso atidarymas. Iškilmėse dalyvavo Urugvajaus kultūros ministeris. Jis pasakė kalbą ir pasveikino kongreso dalyvius.

Kitą dieną – vienintelis per mūsų penkias buvimo Urugvajuje dienas “Gintaro” koncertas. Koncertavome geroje teatro salėje ir buvome šiltai sutikti žiūrovų. Tarp žiūrovų, kuriuos sudarė kongreso dalyviai, čia buvo ir būrys vietinių lietuvių. Tikimės, kad mūsų pasirodymas pažadino kai kurių jaunų tautiečių širdyse norą išlaikyti tautiškumą, kuris čia kartu su lietuviška kalba, grimzta į nebūtį.

Poilsiaujant

Išmušė laiminga valanda ir paplūdimio mėgėjams. Praleisime visą dieną be jokių rūpestių, maudydamiesi, degindamiesi saulėje, o tie, kurie nemėgsta kepti saulėje, galėjo vaikščioti po miestą, žiopsoti į gražios vitrinose gražiai išdėstytas prekes ir aikštėti pamatę turistinio miesto standartų atitinkančias kainas. Visa tai vyks Punto del Este mieste.

Bet pakeliui į tą miestą mus pavezė per vieną turtingiausių gyvenamųjų rajonų Pietų Amerikoje. Čia mūsų akis žavėjo architektūros ir statybinių medžiagų įvairovė, pastatų dydis, nuostabus aplinkos sutvarkymas. Man didžiausią įspūdį padarė nendrių stogai, kurie ten yra gana populiarūs. Nendrė – tokia medžiaga, kuri leidžia architektui naudoti įvairiausias stogų formas. Tas stogų įvairumas labai pagyvina pastatus, o nendrė sukelia šilumos ir jaukumo įspūdį. Viso to savininkai – daugiausia Argentinos turuliai.

Grįžome į viešbutį. Bet ne visi grįždami patogiai jautėsi minkštoje autobuso kėdėje. Mat neatsargiusius saulę taip karštai pabučiavo, kad jų “bučinių” žymes galėjai matyti net praėjus keletui dienų.

Talentų popietė

Gruodžio 31 d. įvyko talentų popietė. Čia sugebėjimus rodė jaunimo atstovai iš visų čia susirinkusių pasaulio kraštų. Bet turbūt didžiausią įspūdį paliko pirmojo Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso dalyviai (jų buvo 6), kurie padainavo dainą “Plaukė žaselė” as-tuoniomis pasaulio kalbomis.

Lietuvos delegacija visiems šios popietės dalyviams padovanojo prisiminimui po gabalėlį gintaro.

Į naujus metus

Po šio renginio visi skubėjo į viešbučius ruošti Naujųjų Metų sutikimui. Darbo daug, ypač merginoms. Norisi atrodyti kuo gražiausiai, o suknelės, dvi savaites kiurksėjusios lagaminuose, atrodo kaip iš slibino gerklės ištrauktos. Kol išlygini, net rankos paskausta. O kur dar veido darbai! Bet visi viską spėjo padaryti ir laiku susirinkti prie autobuso, kuris vežė mus į salę, šį vakarą atiduotą mums – kongreso dalyviams.

Balūs buvo nepaprastai linksmas. Griežė puikus orkestras, stalai lūžo nuo valgių, o jaunimas šoko, dūko, ir žarstė vieni kitiems komplimentus apie gražias sukneles, nepaprastus šukuosenas, nuostabias veido dažyves.

Paskutinė diena

Pirmoji Naujųjų metų diena išaušo lietinga. Mieste – nė gyvos dvasios, rodo, kad visi išmire. Ką tokią dieną gali veikti turistai? Pasirinkimui nedaug. Šiaip taip prastume du trečdalius dienos, nuvykome į Lietuvos centrą. Ten susitikome kongreso dalyvių grupę iš Lietuvos ir visus kitus, kurie ruošėsi 36 valandų kelionei autobusais į Braziliją. Padainavę keletą lietuviškų dainų, atsisveikinome su visais, linkėdami ištermes ir gerų įspūdžių šioje nepaprastoje kelionėje.

O mums liko pernaktoti Montevideo mieste viena nak-tis, susikrauti lagaminus ir vykti atgal į namus.

Skridimas į Torontą buvo pilnas nenumatytų persėdimų, laukimų, nežinojimų, todėl Argentinos oro linijos nusipelnė tokios “reklamos”: “Argentinos oro linijomis skrisk tik iš bėdos!”

Dalis Toronto “Gintaro” ansamblio narių su kitais atstovais ir dalyviais VII pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovykloje Brazilijoje

Nuotr. D. Gurklytės

HALLING ELECTRICAL

(Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Susipažinkime su nauju siuntų į Lietuvą patarnavimu

- Dovanų siuntos pristatomos per mėnesį tiesiai į gavėjo rankas lėktuvais per Rygą. Jokio muto. Nauji ar vartoti drabužiai, maistas ir kt. \$5.99 už 1 kg.
- Standartiniai maisto siuntiniai pristatomi į namus per savaitę
- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant Lufthansa lėktuvais – \$1240+ mokesčiai Sterling Airways –
- Toronto-Kopenhaga-Vilnius \$899 +mokesčiai (kaina priklauso nuo sezono)

- 21st Century Travel Insurance Co. Drauda Kanados lankytojų – \$1 dienai Skrydžio atšaukimas – nuo \$10

- Dolerių pristatymas iš rankų į rankas per 2 savaites.
- Greitas laiškų persiuntimas FAX būdu
- Automobilių pristatymas laivais Paslaugos perkant nebrangius vartotus automobilius
- Naujų “Bielarus” traktorių, naujų automobilių “Lada” pristatymas

Mūsų adresas:

275B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436

J&L SULIMIERSKI and ASSOC.

INCOMETAX

Toronto - 2290 Bloor St. W. 769 - 4558

Mississauga - 702 Burnhamthorpe Rd. 949 - 9988

Scarborough - 3630 Lawrence Ave. E. 438 - 5656

INFORMATION NUMBER: 252 - 4566

KOVOKIME SU GOBŠIA MOKESČIŲ SISTEMA! Ar žinote kad...

- Kanados mokesčių įstaiga (Revenue Canada) nesuinteresuota sumažinti jūsų mokesčius, jūs paturite reikalauti visų mokesčių sumažinimų.
- Mūsų bendrovė (Taxtronix) yra pirmoji Kanadoje gavusi “Plain Paper Approval” 1984 metais.
- Vaiko priežiūros išlaidos ir atskaitymai iš sutuoktinio yra dažniausiai užmiršami, o iš tikrųjų jie labai galėtų sumažinti jūsų mokesčius.
- Dėka mūsų vienintelio tikrinimo ir diagnostavimo metodo, mūsų apskaičiavimų netikslumai sudaro tik vieną trečdajį Kanados mokesčių įstaigos apskaičiavimo netikslumų.
- Kurie naudojate “employment deductions” jau dabar galite prašyti GST grąžinimo.

JEI KLIENTAS NĖRA PATENKINTAS, JOKIO ATLYGINIMO IŠ JO NEIMAM

Savo įstaigoje mes tuojau galime jums parodyti kompiuterio pagalba apskaičiavimo rezultatus. Mes garantuojame, kad mūsų apskaičiavimai yra šimtaprocentiniai teisingi. Jei klientas nėra pilnai patenkintas, mes grąžiname jam originalius dokumentus ir neimame jokio atlyginimo. Priešingai, mes net siūlome \$20 dovanai tam, kuris parodytų kaip geriau užpildyti mokesčių grąžinimo lapus.

DĖMESIO VERSLININKAI!

Atsiminkite, kad verslo nuostoliai yra atimami nuo kitų pajamų šaltinių, tokiu būdu sumažinant jūsų mokesčius arba padidinant mokesčių grąžinimo sumą. Dėka mūsų “BUSINESS 1” programos, mes teikiame platų patarnavimą už neįprastai žemą atlyginimą:

- knygvedyboje,
- pajamų ir išlaidų lapuose,
- balanso lapų paruošime.

DĖMESIO! MISSISSAUGA

Mes atidarėme naują pastovią įstaigą: 702 Burnhamthorpe (kampus Cawthra gatvės) Suite 2. Tel. 949-9988

FIGHT RECESSION!

VIENKARTINIS ATLYGINIMAS PILNŲ METŲ PATARNAVIMUI

Atlyginimas už mūsų patarnavimą priklauso nuo jūsų mokesčių grąžinimo lapų pildymo sudėtingumo ir yra teisingai apskaičiuojamas mūsų kompiuterio. Jo dėka ne tikai mūsų apskaičiavimai yra aukščiausios kokybės (daugiau kaip 20 sąskaitų kompanijų – “chartered accounting companies” – naudojasi mūsų patarnavimu), bet ir atlyginimas yra labai žemas (pvz. paprastų mokesčių lapų užpildymas – \$27, statistinių lapų užpildymo vidurkis – tarp \$29 ir \$39).

Be to mes teikiame automatinę

25%

nuolaidą jūsų sutuoktiniui(ei)

Atlyginiman taipgi įeina:

- Ištisių metų mokesčių apskaičiavimo pagalba.
- Patarimas pradedant ar parduodant savo verslą.
- Investavimo patarimai

Istaiga atidaryta nuo 10 v.v. iki 7:30 v.v.

10% nuolaida

Šeštadi 10 v.v. - 4 v.p.p. išskyrus ir atskaitomą ir kuponą

Lietuvos poetas Amerikoje

Poetas ir viceministeris Kornelijus Platelis lankėsi Niujorke

Grįždamas iš ateitininkų studijų savaitgalio Lemonte, IL, poetas ir Lietuvos švietimo bei kultūros viceministeris Kornelijus Platelis viešėjo Niujorke. Jis čia lankėsi prieš porą metų. Dabar viešėjo pas dail. Juozą Bagdoną, lankė miesto muziejus, bičiulius rašytojus.

1991 m. lapkričio 16 d. buvo surengtas jo susitikimas su lietuvių visuomene Kultūros židinyje. Čia jis papasakojo apie dabartinį gyvenimą Lietuvoje, apie savo darbą ministerijoje. Kultūrinių rūpestių daug, ir jie tvarkosi labai pamažu. Jam priklauso teatrai, didžiosios bibliotekos, muziejai, dailės kūrinių apsauga. Viskas nauja, neįprasta, visur trūksta lėšų. Bet gyvenimas eina pamažu pirmyn.

Jis taip pat papasakojo, kaip anksčiau vyko knygų leidimas. Jaunam poetui buvo gana sunku prasimušti, knyga vis buvo cenzuruojama, sudaromos vertinimo komisijos, kurios nusprendavo, ar leisti spausdinti, ar ne. Dabar tos

cenzūros nebėra, nebėra ir partijos, kuri nurodytų, kaip rašyti ir ką rašyti. Jis yra išleidęs keturis eilėraščių rinkinius. Paskaitė iš kiekvieno rinkinio. Jis yra modernus poetas, rašo laisva forma, retai kur rimuoja, retai kur laikosi ritmo. Visa jo esmė — atskleisti sopulingą dabarties gyvenimą, ieškoti priežasčių, kodėl taip yra, ieškoti kaip pakilti į šviesesnį rytojų. Jo poezijoje suskamba ir maloni religinė gaida. Ateina Dievas kaip išgelbėjimas, kaip atrama toje didelėje beprasmybėje, kančioje, kuri tiek metų juos kankino.

Ši modernioji poezija reikalauja kur kas daugiau dėmesio nei tradicinė, kuri ritmingai skamba. Čia reikia skaityti ir skaityti, kad suprastum poezijos prasmę ir jos grožį.

Deja, yra tokia poezija, ir jos atmesti negalime. Tai naujas žmogaus pasisakymas apie mūsų būtį. Ar ta poezija ilgai išsilaikys, tai kitas klausimas. p.j.

ANGELĖ LUKŠĖNIENĖ

Dukrai Birutei

Aš pavasarius jau ne savus skaičiuoju —
Aš svajonėm dukros gyvenu.
Lyginu jai taką į rytojų,
Šalindama kliūtis akmenų.

Kartais taip nepakeliama, rodos,
(Viešpatie, jėgų duok, neapleisk!)
Kai brendu per aštrų, aštrų gruodą
Svetimais, slidžiais, šaltais keliais.

Sunkūs centai į taupyklę krenta,
Širdyje — vien graudulys kartus
Kur tu mano, išsvajotas, krante?
Atilsio užuovėja, kur tu?

Ir tarsi girdžiu taip aiškiai, aiškiai
Gerą balsą iš naktų juodų.
Ir skaitau negautą niekad laišką,
Pilną pranašesčių nelauktų...
Toronto, Ont.

Pertvarka enciklopedijų leidykloje

Lietuvos enciklopedijų leidyklos kreipimasis į užsienio lietuvių enciklopedijos bendradarbius, talkininkus ir mecenatus

Atgimstančioje Lietuvoje nuo 1988 m. atgimusi Lietuvos enciklopedijų leidykla ėmėsi žygį gražinti tautai skolą, susikaupusią per prievartos dešimtmečius leistose enciklopedijose. Vienas pirmųjų žvilgsnių nukrypo į išeiviją: ir į skolos objektą, ir į tvirtą pagalbinių bei rėmėjų. Buvo nutarta kaip galima greičiau bendromis jėgomis parengti ir išleisti "skolos" leidinį — "Lietuva: XX amžius. Nauju žvilgsniu", kuriame būtų ir išsamus skyrius "Pasaulio lietuvių" (arba "Išeivija"), o po to vėl imtis didelės lietuviškos enciklopedijos.

Šio didingo žygio iniciatoriai ir rėmėjais užsienyje pirmieji buvo Petras Regina Kanadoje ir prof. dr. Jonas Račkauskas Čikagoje. Su jų pagalba plėtėsi enciklopedijų žygio rėmėjų, pagalbinių ir mecenatų ratas. Enciklopedijų leidyklos užsienio "filialų" organizatoriais ir sielomis tapo kun. dr. Pr. Gaida ir Č. Senkevičius, A. Andrulis, R. Jonaitienė, A. Sungailienė ("Tėviškės žiburiai"), Birutė Nagienė ("Nepriklausoma Lietuva"), inž. J. Danyš (Otava), Vl. Dargis ("Europos Lietuvis") ir K. Barėnas D. Britanijoje, Vasario 16-sios gimnazija, P. Reklaitis Vokietijoje.

Žmonės atsiliepa į mūsų anketas, rašo apie save, artimuosius, pažįstamus, kurie tikrai nusipelnė Lietuvos kulturai, lietuvių tautos istorijai, kad jų vardai ir darbai būtų įamžinti pagrindiniame tautos metraštyje — enciklopedijoje.

Žmonės supranta, kad mums Lietuvoje dabar nelengva, ir paremia aukomis: čikagietis Petras Ironis Jokubka įteikė savo pradinę auką — \$1000 ir pasakė: "Bus daugiau"; kunigas P. Butkus iš Australijos atsiuntė \$300, kun. dr. Antanas Rubšys iš JAV — \$250, Teodoras Navickas iš JAV — \$235, Milda Serapinaite-Juettner iš Vokietijos — 500 DM. Petras Regina buvo pirmoji kregždė: pradėjo nuo \$100 aukos, po to nupirko leidyklai kompiuterį, mėnesį išlaikė mane ir vežiojo savo automobiliu po Kanadą, padėdamas organizuoti pagalbą enciklopedijai. Vėliau es-

tafetę perėmė prof. J. Račkauskas, apgyvendinęs Centro bendrabutyje, visapusiškai rėmęs mano veiklą JAV, pasiūlęs leidyklai labai pelningų užsakymų knygoms leisti. \$1000 leidyklą parėmė JAV lietuvių bendruomenė, \$500 auką pasiskyrė Toronto Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas. Mano kelionė iš Čikagos į Floridą finansavo pas save pasikvietę Alena ir Kęstutis Grigaičiai, St. Peterburge globbojo Dalia Devenytė-Bobelienė.

Mano organizacinę misiją Kanadoje, JAV, Vokietijoje, Anglijoje, Švedijoje vienaip ar kitaip parėmė nemaža tautiečių, už ką esu jiems nuolat dėkingas. Ir, be abejo, esame dėkingi visiems, kurie, remdami mūsų veiklą ir planus, jau užsiprenumeravo būsimąją enciklopediją "Lietuva: XX amžius. Nauju žvilgsniu", kai kuriuos kitus mūsų leidinius. Tie pinigai dabar mums ypač reikalingi.

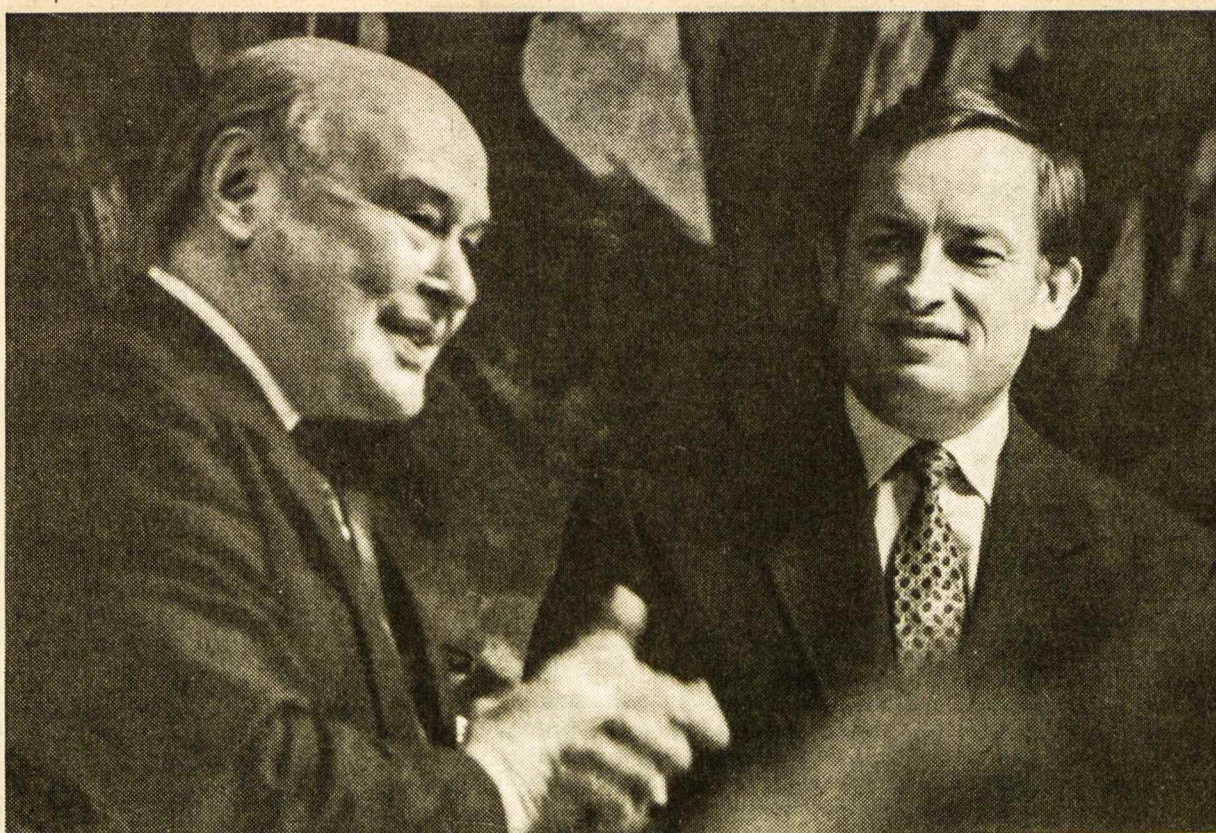
Taip susiklostė, kad turiu šio darbo atsisakyti, nespėjęs jo gerai ne įpusėti. Bet pradžia padaryta. Tikiuos, kad naujieji leidyklos vadovai irgi suvoks mūsų skolą bei įsipareigojimus ir tęs pradėtą žygį.

Todėl kreipiuosi į Jus, lietuvišką enciklopedijų pagalbinius ir rėmėjus: ir toliau remkite šį darbą, rinkite medžiagą apie išsibarsčiusių po pasaulį lietuvių veiklą ir likimus. Mes privalome išsaugoti ir įamžinti išeivijos istoriją.

Prenumeratorių ir aukotojų sąrašai lieka leidykloje. Tikiuos, kad tie sąrašai ilgės, o leidyklos žmonės ras būdų savo rėmėjams pagerbti.

Ačiū, sėkmės ir sveikatos visiems!
Su nuoširdžia pagarba,
Mykolas Mikalajūnas,
Lietuvos enciklopedijų leidyklos direktorius

Vilnius, 1992.02.20
Red. pastaba. Lietuvos enciklopedijų leidyklą Vilniuje perėmė Kultūros ir švietimo ministerija ir ją atitinkamai pertvarko pagal dabartinius Lietuvos respublikos įstatymus. Dėl to pasikeitė ir leidybos planuoto enciklopedinio tomo "Nauju žvilgsniu".

Išėivijos lietuvių rašytojų sąjungos pirmininkas PAULIUS JURKUS pokalbyje su Lietuvos poetu KORNELIJUMI PLATELIU Niujorke

“Tu niekur neišėjai”

VYTAUTAS A. JONYNAS

Julijos Švabaitės-Gylienės lyrikos rinktinė

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

Tikriausiai tai tiesa, gal netgi absoliuti tiesa. Kiekvienas žinom pavyzdžius, kaip poetai šlifavo, stati ir prigulę, savo eilėraščius, vartaliodami juos visais kampais. Bet vis dėlto kažkaip sunku atsikvėpti minties, kad esama ir įkvėpimo valandų ar bent laikotarpių, kai, kokio laimingo įvykio dėka, poetui "prisikrauna baterijos".

J. Švabaitės rinkinys *Vilties ledinė valtis* (1981) manding yra tokio laimingo įvykio — išvykos Lietuvon padaras. Jisai tvyska nuskaidrėjimo, vidinės pilnatvės atšvaitais. Jei ne sugrąžintos jaunystės, tai bent potyrių atgauto jaunatviškumo, palietus koja gimtinės žolę.

Tų ryšių autentiškumas neužginčijamas, tik klausimas, ar jie buvo kada iš viso nutrūkę. Mano žiniomis, ne. Jei poetės balsas skamba "prisotintai", kaip sakytų teatralai, tai todėl, kad ji nenuklydo Lietuvon kaip eilinė turistė su nešuliu vežimėliu, bet kaip inteligentė moteris, niekada iš jos neišėjusi, atidžiai sekusi jos literatūrą ir kultūrinį gyvenimą.

Stambi šio poskyrio dalis yra skirta Vilniui. Šiuose eilėraščiuose turbūt gyviausiai išryškėja poetės santykis su tikrove. Tai ne žioplinėjančio turistų skubomis išpyskintų nuotraukų albumėlis, bet maldininkės, aplankančios šventas vietas įspūdžiai ir minčių kaupykla. Tai miestas elgetų, kiemsargių, universiteto slaptingų pastatų, observatorijos bokšto šikšnosparnių, juodos skarelės girios, apatiškos Aššoros Vartų madonos, prikalto dviem tūkstančiais ir astuoniais šimtais vinių. Tai Švabaitės Vilnius. Ne V. Mozoriūno, J. Vaičiūnaitės ar K. Bradūno, bet jos pačios, nors kartais esama sąsaulės, gimininių vaizdinių.

Trečią stambia rinktinės dalį, gal net įvairesnę savo nuotaikomis, sudaro 100 puslapių išeivijos neskelbtų eilėraščių pluoštas, pavadintas *Užsąjauštos namų* vardu. Tai intymios, skausmingos eilės, gimusios didžiosios prarasties — gyvenimo draugo netekimo ir neviltingos poveikio. Čia pasitvirtina tai, ką Švabaitė yra pareiškusianti leidinio aplanke: Poezija esanti jai atrama skausmo valandose. Neįklimpama ir sentimentalumo gyvsmėlių, Švabaitė atskleidžia visą dvasinės krizės kardiogramą. Iš jos stropų aiškiai jaučiami nuotaikų svyravimai. Kartais kyla noras pabėgti nuo žmonių, pasislėpti kaip pasislepiama užtraukiant ant galvos paklodę, kartais nuplėst tvarsčius, atvert žaizdą, kad dar aštriau pajustum skausmą. J. Švabaitės raštas išlaiko būdingą moterų raištį: oralinį (šnekamosios kalbos) pobūdį, jo ritmą, moduliaciją, visą pauzių, spazmų gamą gomuryje, tramdomo balso lūžius, kol tolydžio ima ryškėti susitaikymo su likimu rimitis.

Kur kas niuresnis, pilnas nirtulio, dramatiško, egzaltacijos ir posūkių į siurrealizmą yra kitas skyrelis — "Čiulbėkite laikštingalos". Kap matyt iš įrašo, šis ciklas yra skiriamas Aldonos ir Viktoro Petravičių atminimui. Tų žmonių nepažinusiems Švabaitės braižas

daugelyje vietų bus hieroglifinis. Kol aprašoma dailininko buveinė su visais paveikslais ant sienų ir kita butaforija, kol kalbama apie daržus ir jų florą — doliarazoles, gegužraibes, barkūnus, ožekšnius ir virkščius, didesnių sunkumų nėra. Problemoms prasiideda, kai poetė įveda savo "lakštingalų" trelius — Viktoro ir Aldonos "dialogą". Aki vaizdu, kad poetės užmojis buvo pavaizduoti be pagrąžinimų Petravičių gyvenimo saulėlydį, pagyvenusį žmonių grumtį su geltona senatve, kai už durų tyko savo aukos ligos juodoji Alzheimerio duobė ir išprotėjimai.

Brėždama tų šmėklų siluetus, Švabaitė kūrė savo "Siaubų poetiką", naudodamasi vaizdų kontrastais bei jų sugretinimais. Prisimenamos smagios praeities valandos Petravičių sodyboje, kai būdavo juokaujama bei vaišinamasi svetingos šeimininkės gėloje, bet čia pat registruojamos negailestingai ir visos nusialinimo ir iš jo kylančio apleistumo žymės tiek aplinkoj, tiek personažų viduje, jų rėdysenoj bei elgsenoj. Nesugebantis gudriau pameluoti džiūns "seno, didelio vaiko" atvaizdą pakelčia miunchiškas kaulėtosios paslaugos šaukiančio žmogaus paveikslas.

Poetė sumaniai panaudoja ir kai kurių eilučių pakartojimus, juo efektingesnius šiuo atveju, kai vaizduojami senstantys žmonės, kurių kalboje tie dalykai dažnėja iki įkyrumo. Visų tų priemonių dėka susikuria novatoriškos mūsų lyrikioj didelės dramatinės įtampos strofos. Sakytum stipraus katarsinio efekto eilės, nors čia rašantis abejoja katarsio išgaunimu:

Viktoras:
Kaip man išeiti
be greblio, be šakių
kaip žemę išplėsti rankomis,
kad negirdėčiau šaukiant
skauda skauda skauda
Lyg Polifemas
dalgiu nuskutęs barzdą,
baisiom akim,
suplėšytas marškiniais,
begu namo pas tave ---
Atsigulsiu ant dalgio ašmenio,
pasikarsiu egles viršūnė,
užsikimšiu ausis samanom,
kad negirdėčiau
skauda, skauda skauda.

Poetai, ypač jaunystėje, yra linkę poetinti, romantinti skausmą ir mirtį. Neužginčijamai čia turime tekstą žmogaus, pažinusio sielvartą ir žinančio, kad jame nėra nieko tauraus nei turtinančio dvasi.

"Susitikimų eilėraštyje" skyrelis, nors protarpiais nemažiau hermetiškas, yra ramus, elegiško pobūdžio. Jame kalbama apie sąsaulas poezijoje, sielų bendravimą bei patirtą šilimą moterų seserijoje. Nuostabus yra toje laumių eisenoje slaugės, garbančios bėjęs senutė, portretas. Mielas yra ir Liūnės Sutemos, "lais-tančios lietuviškus kapus, lyg visą Lietuvą" siluetas. Būdinga, kad vienu metu pasirodo poetės atminties ekrane ir Magdalenos — "Stiklinių ramentų" veidas. Tarytum jinai nebūtų fiktyvi, romano herojė. "Kryžiažodžių gadygnės" skyrelio pirmasis eilėraštis "Ar-

tojo krikštas" tikriausiai buvo pramanytas Lietuvos krikšto sukakties metais. Kaip prisimenam, išeiviai istorikai buvo tada rašę apie kryžiuokį šmeižtą, kad mūsų protėviai krikštyjęsi ne antgamtinųjų motyvų vedini, o apstėti begėdiško gudmo gauti nemokamai užsieninės vilnonės gelumbės trinių. Pasinaudojusi šia kronikinė žaliava, J. Švabaitė metasi į keistą apsakymą, kuriame šeimininkai nusiteikę mūsų protėvis tauzija krikščionių Dievui visokius niekus. Prisižadėjęs nebe-garbinti žalčio, gyvačių ir kaukų, nešnekėjęs apie krikščioniškų vardų netinkamumą, tas operetinis artojišis užbaigia ištęstą savo tiradą prašymu, kad Dievulis parūpintų jam pačiukę našlaičiam auginti ir jo seniem kaulams šildyt. Ar esama šioj tikybinėje "ekstravagancoje" užmaskuotos metafizikos, sunku atspėti, bet iki šiol mūsų poezijoj familiariai elgdavos su Dievuliu (ir tai pagoniškai) vien Antanas Gustaitis (Atsimenat?): "Dėkoju, Pramąžiau, už giedrą balandį, kad žydrįjį vėjelįs ir širdį veržies. Dėkoju, kad vėlek man dantį galandį".

Vargu ar patartina Švabaitę veržtis į Gustaičio ir ap-lamai humoristikos valdas. "Artojo krikštas" — ne jos balso registre ir iškrinta iš *Tu niekur neišėjai* visumos.

Visai kitaip — tvirtai ir kūrybingai praskamba paskutinis rinktinės skyrelis "Tėvo laiškas iš Šilutės kalėjimo". Atlaidaus humoro priemaišos pagalba poetė sukuria gyvą, pratraukų ir širdžių artimą, gal kiek kukutišką, tėvo artojišio portretą. Kalinio optimizmas, jo sapnų mąrgybė ir lūkesčiai perteikiami retu lakumu, išlaikant pokalbinės rėdos slink-tį ir tonaciją:

Sako, gegužį
gal jau išleis iš lagerio,
tai su kaimynu Tamošiumi
pareisime pėsti į Kauną
dar sustosime

po sklėnyčiukę — "sotkės"
taip jau esame išsiligę
į tėviškę
jau niekad nebeįgrįšime
neleis...

Nieko čia neprikiši! Padrikas tai linijų punktyras, bet tvirtas ir autentiškai skambantis. Alsuoja vaikiškų piešinių paprastumu ir spalvingumu.

Julija Švabaitė, TU NIEKUR NEIŠĖJAI. Poezijos rinktinė. Vilnius "Vaga", 1991, 303 psl. Kaina — 3 rb 50 kp.

Atsiūsta paminėti

Rodas Petkevičius, PASKUTINIS SUDIEV. Eilėraščiai. Išleido autorius. Spaudai parengė, viršelį ir vinjetes piešė Paulius Jurkus. Spausdinant pranciškonų spaustu-ve Brooklyne, NY. 1989 m., 120 psl. Su šiuo leidiniu autorius atsiuntė "TŽ" redakcijai šį laiškelį: "Siunčiu netikusią knygą, nes joje spausdinant buvo padaryta daug klaidų ir dėl leidėjų neapdairumo buvo atspausdinti nemažai silpnų eilėraščių. Bet tarp silpnų yra ir gerų, patriotiškų eilėraščių, kuriuos skaitydami mano draugai ir giminaičiai verkėdavo. Dabar, atgavus Lietuvai nepriklausomybę, tokie patriotiški eilėraščiai nebėra aktualūs ir todėl niekas, juos skaitydamas, nebeverks".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klivlandietė dail. Nijolė Vedegytė-Palubinskienė dalyvavo penkioliktojoje rinktinėje dailės darbų parodoje "Proscenium 91", surengtoje Lakewood Beck Center muziejuje. Šiai parodai buvo pasiūlyta 540 kūrinių, o vertintojų komisija, sudaryta iš trijų Klivlando meno galerijų specialistų, atrinko tik 87. Pirmoji parodos premija piešimo, grafikos bei kitų darbų grupėje paskirta dail. N. Vedegytei-Palubinskienei už pusiau abstraktinius peizažus "Park L" ir "Kalnų naktis".

A. a. prof. dr. Algirdas Julius Greimas, žymusis lietuvių kilmės kalbininkas ir semiotikos atstovas Prancūzijoje, vasario 27 d. mirė Paryžiuje, pakirstas sunkios ligos. Velionis, gimęs Tuloje 1917 m. kovo 9 d., Rygiškių Jono gimnaziją Marijampolėje baigė 1934 m., Grenoblio universiteto humanitarinių mokslų fakultetą — 1949 m. Lietuvoje dirbo tik 1940-44 m. gimnazijos mokytoju, valstybinės leidyklos redaktoriumi, kultūrinių reikalų referentu. Doktorato disertaciją 1949 m. apgynęs Sorbonoje, velionis dėstė prancūzų kalbos disciplinas Aleksandrijos, Ankaros, Stambulo universitetuose, paskaitas skaitė Toronto, Kalifornijos, Vilniaus bei kituose universitetuose. Tada jis jau buvo pasižymėjęs semiotikoje, savitus semiotinės teorijos principus išdėstęs veikalė "Struktūrinė semantika" (1966). Jis ir Joseph Courtes parašė veikalą "Semiotika: aiškinamasis kalbos teorijos žodynas" (1979). Minėtini ir kiti prof. dr. A. J. Greimo veikalai bei straipsniai rinkiniai — "Semiotika ir socialiniai mokslai" (1976), "Senosios prancūzų kalbos žodynas" (1968), "Apie prasmę" (1970), prancūzų rašytojui skirta studija "Maupassant: jo teksto semiotika" (1976). Šie visi leidiniai buvo parašyti prancūzų kalba. Lietuviams brangiausia prof. dr. A. J. Greimo dovana turbūt bus lietuviškai parašyta ir 1979 m. išleista studija "Apie dievus ir žmones", nagrinėjanti lietuvių mitologijos problemas.

IX-ji išeivių lietuvių tautinių šokių šventė, rengiama JAV LB ir KLB krašto valdybų, įvyks 5 m. liepos 5 d. "Rosemont Horizon" paviljone prie Čikagos O'Hare oro uosto. Paviljonas, kuriame rengiami įvairaus žanro didesnieji spektakliai, turi vietos 14.000 žiūrovų. Šventės išjungs pora tūkstančių šokių, atstovaujančių penkiasdešimt dviem tautinių šokių grupėms, turinčiom įvairaus amžiaus narius. Tikimasi, kad šį kartą bus susilaukta ir reprezentacinio ansamblio iš nepriklausomybę atgavusios Lietuvos. Baigiamasis šventės pokyliams yra išnuomotos dvi didelės "Hyatt Regency" viešbučio salės. Šis viešbutis taip pat yra prie O'Hare oro uosto. Šventės rengėjų komiteto branduolį sudaro: pirm. dr. Petras Kisielius, vicepirm. Birutė Jasaitienė, izd. Kostas Dočkus, sekr. Jūratė Budrienė, meno vadovė Dalia Dzikienė ir muzikinės dalies vadovas Darius Polikaitis. Rengėjų posėdžiuose JAV lietuvių bendruomenės krašto valdybai atstovauja pirm. Vytas Maciūnas su vicepirm. Regina Narušiene, Kanados lietuvių bendruomenės valdybai — pirm. Vytautas Bireta ir vicepirm. Dalia Viskontienė.

Šventės lėšų telkimo komisija jau vadovauja didele patirtį turin-tis dr. Antanas Razma. Jam ir jo talkininkams teks surasti papildomų lėšų šios šventės didelėms išlaidoms padengti. Jas padidins iš P. Amerikos, Vokietijos ir Lietuvos atvyksiančių ansamblių keli-onės. Daroma išvada, kad tiek lėšų negalės parūpinti 14.000 tūkstančių žiūrovų parduoti bilietai ir trejetas tūkstančių dalyvių dviejuose baiginiuose pokyliuose, skirtuose jaunimui ir vyresnio amžiaus lietuviams. Sausio 20 d. buvo išsiūsta beveik 12.000 rengėjų komiteto pirm. dr. P. Kisieliaus ir lėšų telkimo komisijos pirm. dr. A. Razmos laišku, kviečiančių lietuvių išjungti į mecenatų, rėmėjų ir aukotojų eiles. Jų pavarėdės bus paskelbtos IX-šios išeivių lietuvių tautinių šokių šventės leidinyje. Aukų čekius prašoma rašyti ir siųsti: Lithuanian Folk Dance Festival, 2713 West 71st St., Chicago, IL 60629, U.S.A. Šventės spaudos komisija, vadovaujama Broniaus Juodelio, sudarė Vladas Butėnas, Jurgis Janušaitis, Antanas Juodvalkis, Rita Likanderytė ir Edvardas Šulaitis. Informaciją radijo bangomis tvarko "Margučio" vadovas Petras Petrutis.

Saviveiklinį Kiojimo teatrą Lietuvos konservatorijos Klaipėdos fakultetų studentai yra suorganizavę Klaipėdos rajono Agluonėnų kaime. Jame būsimieji mėgėjiškų teatrų režisieriai paruošia kursinius ir diplominius spektaklius. Pernai absolventas Egidijus Kupčiūnas su Agluonėnų kultūros namų vaidintojais jame pastatė diplominiam darbiui pasirinktą Kosto Ostrausko dramą "Čičinskas". Premjeron buvo pakviesti ir žiūrovai iš Klaipėdos.

Prancūzijos ambasada, įsikūrusi Menininkų rūmuose Vilniuje, surengė prancūziškų knygų parodą. Lietuvai jas padovanojo Prancūzijos valstybinė biblioteka. Aštuoni šimtai egzempliorių grožinės, mokslinės literatūros, meno leidinių, vaikams skirtų knygelių praturtins M. Mažvydo, Lietuvos mokslų akademijos ir Kauno viešosios bibliotekų fondus. Kultūrinius ryšius papildys Lietuvoje surengtas prancūziškų filmų festivalis, Prancūzijoje atidaroma Lietuvos istorinių nuotraukų paroda, Paryžiumi pakviestas Vilniaus jaunimo teatras.

Dailės kūrinių rinkėjas Mykolas Žilinskas vasario 9 d. mirė Vilniaus universitetinėje ligoninėje Antakalnyje. Velionis, gimęs 1904 m. rugsėjo 29 d. Suvalkijos Smalininkų kaime, buvo baigęs humanitarinių mokslų fakulteto istorijos skyrių Vytauto Didžiojo universitete. Teisė studijavo Berlyno Humboldtų universitete, Vokietijon pasitraukęs 1940 m., ir Paryžiaus Sorbonnos universitete. Vakarų Berlynan velionis grįžo 1950 m. ir tapo žymiu dailės kūrinių rinkėju, užmezgusiu ryšius su Lietuvos dailės muziejiaus vadovu Romualdu Budriu. Tų ryšių dėka velionis M. K. Čiurlionio dailės muziejui Kaune iš savo rinkinio padovanojo apie 1.700 labai vertingų tapybų, grafikos, skulptūros ir taikomosios dailės kūrinių. Jie dabar yra su-telkti specialiai pastatytoje Kauno paveikslų galerijoje.

Velionis Lietuvon grįžo 1989 m., V. Berlyne ištiktas dviejų apopleksijų, kai vokiečiai gydymo-jai jau skaičiavo paskutines jo gyvenimo dienas. Lietuvoje tų dienų skaičius gerokai padidėjo. Velionis Kaune gydėsi pusę metų, o Vilniaus universitetinėje Antakalnio ligoninėje praleido dvejus metus ir devynias dienas, globojamas gydytojų Danguolės Gauskienės ir Žilvino Ulvydo. Karstas su velionies palaikais vasario 12 d. gedulinėmis Mišiomis buvo atvežtas Kauno Vytauto Didžiojo bažnyčioje, palaikai vasario 13 d. pašarvoti jo vardą turinčioje Kauno dailės galerijoje ir iš jos palydėti į Petrašiūnų kapines. Ten velionis norėjo būti palaidotas su kitais bendražygiais kauniečiais. Tačiau jis neužmiršo ir savo tėviškę, Marijampolės rajono Smalininkų kaime prie Kalvarijos paprašydamas pastatyti koplytstulpį, kuris, pasak jo kuklių žodžių, pažymėtų tėvelių vietą nuo Suvalkijos lygumų.

Vilnietis tenoras Zenonas Žemaitis, šį sezoną pagal sutartį dirbantis Vokietijoje, Erfurto operos teatre, Kalėdų švenčių proga buvo grįžęs Vilniui. Pasikalbėjimai su juo "Tiesoje" paskelbė Raimonda Ramelienė. Z. Žemaitis yra pokarinės dainininkų kartos atstovas, gimęs Vilniuje 1953 m., dainavęs Hermano Perelšteino įsteigtam ir vadovaujamam berniukų chore "Ąžuoliukas". Lietuvos konservatorijoj Vilniuj jis baigė Virgilijaus Norėikos klasę, diplominiam darbiui paruošęs Alfredo vaidmenį G. Verdžio "Traviatoje". Į Lietuvos operos ir baleto teatrą Vilniuje sol. Z. Žemaitis išjungė 1982 m. Pirmasis vaidmuo — Kasijas G. Verdžio "Otello" operoje. Tą vaidmenį jis dabar pakartosis šiemetiniuose Čikagos lietuvių operos spektakliuose. Sol. Z. Žemaitis, Vilniuje pradėtas žingsnis tęsian-tis Erfurte, R. Ramelienei pasakoja: "To nereikėtų vertinti kaip susiviliojimo materialinėmis gėrybėmis. Kuo daugiau menininkas mato pasaulio, tuo geriau — jis tobulėja dvasiškai. Mes turime pasaulinio garso dainininkų, kurie daug metų buvo uždaryti. Menininkui tai baisu. Antra vertus, teatrą Lietuvoje mažai, o dainininkų rengiama gana daug, gal net per daug. Tad vieni išvyksta, jų vietos lieka kiems. Vėliau išvažiuos naujai atėjusieji. Tai skatina tobulėti. O juk ateis ir grįžimo metas. Parvažiuos menininkai, pasisėmę patirties, galės mokyti jaunimą".

V. Kst.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 5.50%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 5.50%	nuo 10.75%
1 metų term. indėlius 5.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 6.25%	nuo 10.75%
3 metų term. indėlius 6.75%	Nekiln. turto paskolas:
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.25%	Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų GIC-mėn. palūk. 6.75%	1 metų 8.50%
2 metų GIC-mėn. palūk. 7.25%	2 metų 9.00%
3 metų GIC-mėn. palūk. 7.75%	3 metų 9.50%
RRSP, RRIF ir OHOSP 6.25%	Su keičiamu nuošimčiu
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 6.75%	1, 2 ir 3 metų 8.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 7.25%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 7.75%	
Taupomąją sąskaitą 5.25%	<i>Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.</i>
Kasd. pal. taupymo sąsk. 5.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.iki...3.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 52 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.

Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc.
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS • (VARIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuterį)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE

NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windsmere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Greitas ir tikslus patarnavimas

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
namų telefonas 766-5857

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Toronto "Vyčio" jaunučiai krepšininkai, besirušiantys 42-sioms ŠAL-FASS-gos metinėms žaidynėms, kurios įvyks 1992 m. gegužės 8-10 d.d. Toronte. Klūpo iš kairės: Aras Marijošius, Jonas Didžbalis, Vitas Jaglowitz, Patrikas Murphy, Aleksas Zimnickas, Chris Akelaitis, Mathew Akelaitis; antroje eilėje stovi: Andrew Moszynski, Tomas Zaleskis, Justas Šimonėlis, Taras Choromaz, Paulius Marijošius, Teven Klimas, Drago, Chris Valius, Erik Didžbalis, Darius Sonda; trečioje eilėje – vadovai: Fredric Drago, Andrius Klimas ir Tomas Akelaitis – vyr. treneris

Nuotr. Sig. Krausausko

SPORTAS

—Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS.—
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Nelengvas kelias į Barceloną

Olimpinių žaidynių vyrų krepšinio varžybose Barcelonoje dalyvaus 12-ka valstybinių rinkinių. Ispanijos, kaip rengėjų, atstovai iš karto gavo dalyvio teisę, gi likusių vienuolikos komandų atranką teks išaiškinti kvalifikaciniuose turnyruose.

Tarptautinės krepšinio federacijos (FIBA) nutarimu, yra sudarytos penkios kvalifikacinės zonos: Afrikos, Amerikos, Azijos, Europos ir Okeanijos. Remiantis 1990 pasaulio čempionato rezultatais, Amerikai ir Europai olimpinės varžybose paskirta po keturias vietas. Afrikai, Azijai ir Okeanijai po vieną vietą.

Amerikos zonos komandos rungtyniaus 1992 m. birželio 27 – liepos 7 d.d. Portlande-Oregon, JAV-se. Šiame turnyre bus "išsižioti" pirmosios keturios, kurioms atsidarys "žalios šviesos" į Barceloną. Varžovų tarpe rungtyniaus Argentinos, Brazilijos, Kanados, Kubos, Meksikos, Panamos, Puerto Rico, JAV, Urugvajaus ir Venecuelos rinktinės.

Europos zonos komandų atrankos turnyras įvyks 1992 m. birželio 23 – liepos 5 d.d. penkiuose Ispanijos miestuose ir jame dalyvaus 26 valstybinių rinkinių. Turnyro dalyviai burtų keliu suskirstyti į keturias grupes: "A", "B", "C" ir "D". Lietuvos rinkinys pateks į "D", teks žaisti su D. Britanijos, Olandijos, Vengrijos, NVS (Nepriklausomų valstybių sandraugos – buv. Sov. Sąjunga) ir Estijos atstovais. "A" grupėje rungtyniaus Airija, Švedija, Bulgarija, Turkija, Jugoslavija, Slovėnija ir Čekoslovakija. "B" grupėje – Albanija, Izraelis, Lenkija, Šveicarija, Italija, Latvija ir Prancūzija. "C" grupėje – Rumunija, Vokietija, Islandija, Graikija, Kroatija ir Portugalija. Lietuva yra patekusi į sunkiausią grupę, taip galvoja specialistai. Rimiausi varžovai bus NVS ir Estijos rinktinės. Pagaliau, dvi pirmas vietas laimėję komandos kiekvienoje grupėje, pateks į baigines aštuonių stipriausių komandų varžybas, kurios įvyks Saragošoje. Rato sistemos kova bus tęsiama dėl pirmų keturių vietų į Barceloną. Šis olimpiečių ketvertukas paaiškės 1992 m. liepos 3 d.

Afrikos zonos krepšininkų varžybos jau įvyko. Šiuo metu neturima žinių apie tą vienintelę komandą, kuri vyks į Barceloną... Angolos, Egipto, ar kt.?

Azijos zonos komandos jau išsišaikino vienintelio kelialapio į Barce-

loną savininkę. Atrankinės varžybos vyko Kobeje – Japonijoje ir, iš dalyvavusių 17-kos valstybinių rinkinių, Kinija baigėse nugalėjusi Pietų Korėją 104:88, užsitikrino kelionę į olimpiadą.

Okeanijos zonos valstybinės rinktinės taip pat jau baigė kvalifikacines varžybas. Australija po dviejų pergalių prieš Naująją Zelandiją (96:79 ir 74:57) užsitikrino kelionę į Barceloną.

Pagrindinis vyrų krepšinio turnyras Barcelonos olimpiadoje vyks 1992 m. liepos 26 – rugpjūčio 9 d.d.

Prisimintina, kad 1990 m. pasaulio čempionate valstybinių rinkinių rikiuotė buvo tokia: 1. Jugoslavija, 2. SSSR, 3. JAV (be profesionalų), 4. Puerto Rico, 5. Brazilija, 6. Graikija, 7. Australija, 8. Argentina, 9. Italija, 10. Ispanija, 11. Venecuela, 12. Kanada, 13. Angola, 14. Kinija, 15. Korėja ir 16. Egiptas.

Europos čempionate 1991 m. Romoje dalyvavusios aštuonios pajėgiausios komandos užėmė vietas: 1. Jugoslavija, 2. Italija, 3. Ispanija, 4. Prancūzija, 5. Graikija, 6. Čekoslovakija, 7. Lenkija ir 8. Bulgarija.

Sig. K.

Krepšinio pirmenybės

Hamiltono sporto klubo "Kovas" iniciatyva buvo pravestos Kanados lietuvių krepšinio pirmenybės. Jos vyko Hamiltone 1992 m. vasario 15 ir 16 d.d., dalyvaujant Hamiltono "Kovo", Toronto "Aušros", "Vyčio", "Perkūno" ir Londono "Tauro" komandoms. Varžytasi vyrų A, B ir jaunųjų D klasėse.

Vyrų A klasėje, pirmose rungtynėse "Vytiš" laimėjo prieš "Aušrą" 109:83. "Vyčiai" daugiausia taškų pelnė J. Karpis (32) ir T. Karpis (24), o "Aušrai" – Andrius Krausauskas-Tyler (24) ir Kongats (20). Sekančiose rungtynėse "Kovas" taip pat lengvai įveikė "Aušrą" net 98:70. Šiose rungtynėse daugiausia taškų pelnė "Kovui" – J. Tatti (21) ir R. Lianga (16), gi "Aušrai" – Kongats (18) ir S. Arlauskas (19). Rungtynėse "Vytiš" – "Kovas" pergalė buvo iškovota vytiščių 88:73 ir čia daugiausia taškų "Vyčiai" pelnė J. Karpis (23) ir S. Rigato (16), "Kovui" – R. Otto (16) ir M. Korczynski (15).

Sekmadienį, vasario 16, baigėse susitikio "Vyčio" ir "Kovo" komandos. "Kovas" ištempė pergalę 84:77 ir laimėjo pirmą vietą. Daugiausia taškų "Kovui" surinko T. Valaitis (22) ir J. Tatti (22), "Vyčiai" J. Karpis (21) ir S. Rigato (23).

Toronto "Vyčio" A klasės krepšininkai, dalyvavę Kanados lietuvių krepšinio pirmenybėse Hamiltone 1992 m. vasario 15-16 d.d. Pirmoje eilėje iš kairės: V. GATAVECKAS, R. DULIŪNAS, R. GALIKOWSKI, B. PRICE; stovi: R. SYSAK, A. KLIMAS (treneris), L. AZUBALIS, J. KARPIS ir T. KARPIS

Nuotr. R. Sondas

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave.
Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775
Parduodami kašiniai opsiuotai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Vyrų B klasės varžybose vasario 15, šeštadienį, buvo sužaistos 6 rungtynės. Toronto "Perkūnas" – Hamiltono "Kovas" 51:39 ("Perkūnas" – A. Balaišis 25, "Kovas" – G. Dziemionas 22 tšk.). "Kovas" veteranai – "Vytiš" 77:31 ("Kovas" – B. Butkevičius 21, "Vytiš" – Simonaitis 13 tšk.). "Perkūnas" – Londono "Tauras" 66:62 ("Perkūnas" – A. Balaišis 37, "Tauras" – Vilis 16 tšk.). "Aušra" – "Kovas" veteranai 45:41 ("Aušra" – F. Žulys 11, "Kovas" – R. Butkevičius 10 tšk.). "Tauras" – "Kovas" 56:52 ("Tauras" – J. Butkus 14, "Kovas" – G. Dziemionas 21 tšk.). "Aušra" – "Vytiš" 52:48 ("Aušra" – F. Žulys 18, "Vytiš" – Simonaitis 16 tšk.).

Sekmadienį, vasario 16, pusbaiginiuose susitikimuose "Kovo" veteranai – "Perkūnas" 65:63 ("Kovas" – V. Stukas 12, "Perkūnas" – A. Naudsedas 23 tšk.). "Aušra" – "Tauras" 70:58 ("Aušra" – A. Stonkus 16, "Tauras" – Vilis 19 tšk.). Baigėse, Toronto "Aušra" – Hamiltono "Kovo" veteranai 61:54 ("Aušra" – F. Žulys 21, "Kovas" – R. Butkevičius 14 tšk.). "Aušra" tapo pirmosios vietos laimėtoja.

Jaunių D klasėje "Aušra" – "Vytiš" 12:8 ("Aušra" – T. Pranaitis 7, J. Kongats 4 tšk., "Vytiš" – M. Akelaitis, D. Sonda po 2 tšk.). "Aušra" – "Kovas" 22:20 ("Aušra" – L. Giniotis ir J. Hedret po 8 tšk., "Kovas" – M. Palčiauskas 7 ir J. Chrolavičius 5 tšk.). "Kovas" – "Vytiš" 16:10 ("Kovas" – M. Palčiauskas 6, J. Chrolavičius 4, "Vytiš" – M. Akelaitis 8 tšk.). Toronto "Aušra" laimėjo pirmą vietą.

Greta krepšinio buvo varžomasi ir kėliavime. Vyrų 1 vietą laimėjo M. Jaglowitz, moterų 1 v. – D. Sysak ir "Jungties" komanda (A. Danaitytė, M. Jaglowitz, D. Marijošius ir R. Grybas) laimėjo pirmą vietą.

Turnyras gerai suorganizuotas ir pravestas. Hamiltono "Kovas" pilnai užsitarnavo sportininkai padėką. Informaciją suteikė Arvydas Šeštokas

Toronto lietuvių golfo klubo metinis narių susirinkimas įvyks 1992 m. kovo 30 d., 7.30 v.v. Prisikėlimo parodų salėje. Valdyba

ACIŲ JUMS

Nepriklausomas Lietuvos sportininkai pirmą kartą dalyvavo pasaulio poledinės žūklės čempionate, kuris vyko ant Simcoe ežero 1992 m. vasario 5-11 d.d.

Mes patenkinti ne tik mūsų sportininkų rezultatais, bet ir ypač Kanados lietuvių dėmesiu bei rūpesčiu. Nuosirdžiausiai dėkojame už moralinę ir materialinę paramą čempionatui metu p.p. Šimkų šeimai, medžiotojų ir žūklautojų klubui "Tauras", Anapilio moterų būreliui, Georginos miesto lietuvių bendruomenei.

Linkime Jums, mieli tautiečiai, sėkmės gyvenime. Jūs visuomet būsite laukiami svečiai laisvos Lietuvos žemėje.

A. Raslanas,
Lietuvos Respublikos sporto departamento generalinis direktorius

Skautų veikla

• "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntu veiklai po \$100 aukėjo: Irena Kairienė ir I. Kulikauskienė a.a. Jadvygos Kanapėnienės atminimui. Ps. B. Žolys paaugojo skautų draugovei du foto aparatus, o prityr. skautams vieną, iš viso vertė – \$100. Skautiškas acių už dosnias aukas.

• Dėl Kaziuko mugės pasisiekimo Toronto "Rambyno" ir "Šatrijos" tuntu vadovai bei tėvų komitetas labai dėkingi visoms mamytėms, tėveliams, skautams vyčiams, jų kandidatams ir vyr. šeimininkei V. Vaitkienėi už nuosirdų darbą, linkantį virtuvėje ir prie bufeto.

• Kanados Toronto skautai perkėlė savo būstinę į naujas patalpas. Jos adresas: 265 Yorkland Blvd., North York, Ont. M2J 5C7. Raštinės tel. 490-6364, parduotuvės tel. 490-6313.

• Kovo 28 d. DLK Mindaugo sk. draugovė rengia iškylą į gamtą, kur stebės kaip gaminamas sirupas iš klevo sulos. M.

• Paremkite "Tėviškes žiburius" auką, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Dėkingi – "TŽ" leidėjai

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

TEL CHATEL 2180 Hurontario St., 279-7460

RONCESVALLES CHATEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHATEL 2397 Bloor St. W. 767-3153

Turner & Porter

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.50% už 90 dienų term. indėlius
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius
5.75% už 1 m. term. indėlius
6.25% už 2 m. term. indėlius
6.75% už 3 m. term. indėlius
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.
7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.25% už OHOSP (variable rate)
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
5.00% kasd. pal. sąsk. virš 10,000
3.50% už kasd. pal. čekių sąsk.
3.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo 10.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu

1 metų	8.25%
2 metų	8.75%
3 metų	9.00%
(fixed rate)	

su keičiamu nuošimčiu

1, 2 ar 3 metų	8.00%
(variable rate)	

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijus iki 75% (kainoto turto). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgicijai.

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje.

AKTYVAI per 94 milijonus dolerių

MasterCard Kredito kortelė

Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmenines paskolas mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaides. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr. ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

BVL ELECTRICAL ENGINEERING Licence E-2392

Taisau senas ir įvedu naujas:

- ELEKTROS INSTALIACIJAS
- VĖSINIMO SISTEMAS
- Taisau visų rūšių
- ŠALDYTUVUS • SKALBIMO MAŠINAS • ELEKTRINES PLYTELES • DŽIOVINTUVUS • KITUS BUITINIUS (RENGIMUS)

Skambinti Vytiui tel. 533-0923 arba (page) 237-2121, Toronto. Greitas – sąžiningas – pigus patarnavimas. Visi darbai garantuoti pagal susitarimą.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGINGAI IR DRAUGIŠKAI PATARNAUS

STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

ROYAL LePAGE

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Tel. (416) 231-3000 24 val.
FAX (416) 231-6993

AUŠRA DALINDIENĖ

Jei norite pirkti ar parduoti namą, kreipkitės į mane ir sužinosite apie naują Royal LePage programą **HOMEMATCH**. Ši programa greitai suveda pirkėjus su pardavėjais. Neieškokite niekur kitur – skambinkite man.

EUROTRAX
PARCEL SERVICE

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos (\$3.50 už kg) siuntinius pristatant į namus.
- Mes paimame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigus iš rankų į rankas.
- Greitas nuo 2-3 savaičių siuntinių pristatymas.

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont. Tel. (416) 503-1601

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v., šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v. Neapmokama automobiliams vieta prie rastišės.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario Tel. (416) 643-3334, Vytas ir Genė Kairiai

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 **Telefonas: 276-8863**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Telefonas: 530-1070****Advokatas****VICTOR E. RUDINSKAS,**

B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 248-5922****Advokatas****PETRAS K. ŠIMONĖLIS** B.A. M.L.S. LL.B.perėmė a.a. advokato Algio Puterio
bylas ir testamentus3425 Dundas St. W., Suite 200 **Telefonas**
prie Windermere Ave. **įstaigos (416) 763-3362**
Toronto, Ontario M6S 2S4**FUTURE.I**

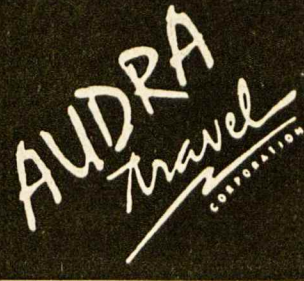
REAL ESTATE LTD. REALTOR

Nijolė Baranuskaitė-Bates

Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300 namų 769-1835

• Patarnauja lietuvių kalba.

• Nemokamas namų įvertinimas.

2254 Bloor St. W. Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai!**1992 metais**kviečiame keliauti
į plačiai svečiams
vartus atkėlusią
nepriklausomą
Lietuvą!**SAUGŪS IR PATOGŪS SKRIDIMAI**
Į LIETUVĄ PER CIURICHĄ:iki balandžio 8 - kaina nuo 1,248 kan.
iki birželio 13 - kaina nuo 1,388 kan.
iki rugsėjo 21 - kaina nuo 1,548 kan.**SKRISKIME SU "SWISSAIR"!****MALONI KELIONĖ -****PUSĖ ATOSTOGŲ. SĖKMĖS!****swissair****MES JŪSŲ PASLAUGOMS:**

- Išperkant bilietus iš Lietuvos į Kanadą
- Parūpinant pasus ir lietuviškas vizas
- Išrašant kelionės ir sveikatos draudimus
- Perkant kelionės bilietus traukiniu ar lėktuvu
- Pasirenkant įvairius maršrutus atostogoms
- Sudarant išskvietimus vizitui į Kanadą
- Perduodant pinigus ir vaistus į Lietuvą

SMULKESNĖ INFORMACIJA VISAIŠ KELIONIŲ KLAUSIMAIŠ TEIKIAMA:
pirmadieniais-penktadieniais: 9.30 - 17.00 val.
šeštadieniais - pagal išankstinį susitarimą.2100 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500 FAX (416) 763-6279

"The Toronto Sun" kovo 16 d. laidoje rašo, kad praeitą sekmadienį Lietuvos prezidentas Vytautas Landsbergis pažymėjo, jog Rusija buvusios sovietinės kariuomenės veikla ir ekonominiu spaudimu siekia dominacijos Lietuvoje. Konfliktų nėra, bet santykiai su Rusija esą įtempti. Su prezidentu Jelcinu susitariama lengvai, bet net ir aukštų vietų biurokratai veikia taip, kad Lietuva priklaustų Rusijos įtakai. Didelį nerimą kelia buvusi sovietinė kariuomenė, kuri krašte tebesielgia kaip okupacinė jėga.

Dr. Albina Pajarskaitė, Lietuvos "Caritas" organizacijos generalinė sekretorė, kovo 15 d. popietėje Toronto Prisikėlimo parapijos salėje padarė pranešimą apie šios organizacijos krašte veiklą, apimančią įvairias socialines ir labdaros sritis. Popietę įžanginiu žodžiu pradėjo KLK moterų draugijos centro valdybos pirm. Angelika Sungailienė, su viešnia su pažindino dr. Ona Gustainienė. Po paskaitos padėkos žodį tarė KLK moterų draugijos Prisikėlimo par. skyriaus pirm. Danguolė Baziliauskienė, gėles įteikė Lietuvos kankinių parapijos skyriaus pirm. Albina Augaitienė. Gausūs dalyviai buvo pavašinti pyragais ir kava. Popietę rengė KLK moterų draugijos centro valdyba, padedant Toronto skyriams. Pranešimo aprašymas kitame "TŽ" numeryje.

Pagalbos fondui "Vaiko tėviškės namams" aukoj: \$100 - J. Vaškela; \$50 - J. Gaputis, B. V. Misevičius; a.a. Paulinos Gudaitienės atminimui: \$50 - V. Gudaitis, K. Zabiela; \$20 - J. Bartninkas, V. Balnienė, P. Basys, O. Z. Girdauskai, M. Gegužis, I. V. Ignatė, B. Jonynienė, E. Kripienė, V. Simonaitis, A. Štuopienė, M. Vaškevičienė, M. E. Zabulioniai; \$10 ir mažiau - A. E. Firavičiai, H. Gumbauskienė, O. Inčiūrienė, J. P. Ivanauskai, K. K. Kaminskai, V. M. Kristiūnai, V. Leverienė, B. J. Maziļauskai, V. Naruševičiai, B. Sapijonienė, A. P. Skilandžiūnai, S. A. Štuopai, J. Tamošiūnai.

Aukos rinko M. Povilaitienė. Nuosirdžiai dėkoja visiems aukotojams ir rinkėjai šio fondo globėja - KLK moterų draugija

Dienraštis "Lietuvos rytas" 1992 m. 38 nr. išspausdino pokalbį su adv. Algii Pacevičiumi, jau ne pirmą kartą buvjančiu Vilniuje. Ten jis lankėsi kaip "Balticorp" bendrovės pirmininkas. Ją sudaro 10 stambių verslo žmonių ir bendrovių. Ji rūpinasi pagalba Lietuvai aviacijos srityje. A.P. pokalbyje pareiškė, kad Lietuva negali gyventi vien iš labdaros - reikia atsistoti ant savų kojų. Jeigu išeivija net ir pusę savo turto atiduotų Lietuvai, jos žmonės galėtų pragyventi galbūt tik vieną savaitę. Lietuva sparčiai žengianti į kapitalistinę sistemą, talkinant pagalbai iš užsienio. Toje srityje esą netrūksta šarlatanų, vaidinančių stambius užsienio verslininkus. Juos esą priima Lietuvos vyriausybės ministrai, vežioja po kraštą pareigūnai, bet tuo viskas ir pasibaigia. Iš pokalbio aiškėja, kad A.P. yra vienas pasaulio teisininkų kongreso rengėjų, kongreso, kuris įvyks Vilniuje ir Palangoje š. m. gegužės 24-31 d.d.

Amerikos lietuvių klubas St. Petersburg, Fl. "Tėviškės žiburiams" paaukojo \$25.

A. a. Jono Puterio atminimui Ema ir Valius Kutkevičiai iš Rochesterio, NY, "Tėviškės žiburiams" aukoję \$20.

A. a. Povilo Kirstuko atminimui Burokų šeima "Tėviškės žiburiams" aukoję \$50.

A. a. Paul Skujos atminimui K. ir Eug. Gapučiai "Tėviškės žiburiams" aukoję \$100.

A. a. Veronikos Stanaitienės, mūsų mamos, atminimui, dukte Nijolė Stanaitytė-Otto, sūnus Zenonas Stanaitis ir jų šeimos "Tėviškės žiburiams" aukoję \$100.

A. a. Gintarės Sergautytės-Norton atminimui, užjausdama tėvus ir artimuosius, Janina Pacevičienė "Tėviškės žiburiams" aukoję \$25.

A. a. Gintarės Sergautytės-Norton atminimui Petras Sargautis su šeima ir Irena Sargautienė "Tėviškės žiburiams" aukoję \$50.

PADĖKA

Nuosirdžiausią padėką reiškiu šeimos gydytojui dr. A. T. Lingytei už rūpestingą gydymą, dr. K. S. Peterson už sėkmingą operaciją. Taip pat žmonai ir sūnui Rimui už gėles ir lankymą ligoninėje, dukrai Žitai už telefoninius linkėjimus pagyti. Jūsų visų parodytas rūpestingumas padarė mano gyvenimą prasmingesniu.

Nuosirdžiai jūsų - St. Prakapas

Gėlių parduotuvė
"Victoria",
416 Roncesvalles Ave. (prie Turner & Porter laidotuvių namų).
Paruošiamės gėles įvairioms progoms - vestuvėms, laidotuviams ir t.t.
Prieinamos kainos. Pristatome Toronto mieste nemokamai.
Skambinti tel. 536-1994.

BALTIC CONSTRUCTION
Namų įrengimai ir patalpinimai:
* staliaus darbai * vidaus sienų įdėjimas (drywall)
* dažymas * elektros įvedimai * vandentiekio sistemos įvedimas (plumbing) * įvairūs cemento darbai (masonry)
* kiemų sutvarkymas (landscaping)
* priepilaukos (decks) * tvoros. 15 metų patirtis.
Skambinti Pauliui Stanevičiui tel. (416) 604-1871 Toronte
Wasaga Beach tel. (705) 428-6502

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

1,000,000

jau suaukota

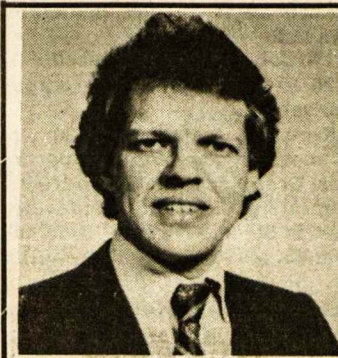
ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: Kanados lietuvių bendruomenė - PLV
Aukos siųsti: Pagalbos Lietuvai vajus (PLV),
1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

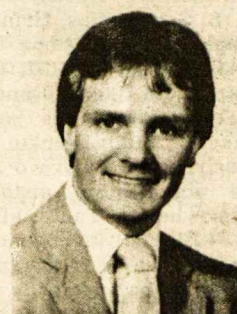
ILLINOIS UNIVERSITETAS ČIKAGOJE slavistikos ir baltistikos katedrai ieško lietuvių kalbos ir literatūros dėstytojo-profesoriaus arba profesoriaus adjunto - pastoviai savarankiškai pozicijai, turinčiai nuolatine Pasaulio lietuvių bendruomenės finansinę paramą. Kandidatas turi turėti bent Ph.D. mokslinį laipsnį, pripažintą mokslo institucijos, gerai mokėti lietuvių ir anglų kalbas, turėti patirtį atitinkamo lygmens mokyje ir išsilieję pedagoginio darbo charakteristiką. Prašymai su trimis rekomendacijų laiškais, trumpu gyvenimo aprašymu (curriculum vitae) ir bibliografija turi būti nusiųsti iki 1992 m. balandžio 10 d. adresu: dr. Biljana Sljivic-Simsic, Head, Department of Slavic and Baltic Languages and Literatures, University of Illinois at Chicago, Box 4348 (M/C 306), Chicago, IL 60680. Illinois universitetas Čikagoje pasižymi pozityvia veikla, yra lygių galimybių darbdavys.

HALLING CONTRACTING
(Estonian)

- Atnaujinimai - visų rūšių
 - Koklinių plytelių (tile) idėjimas
 - Vandentiekio vamzdžių taisymas
 - Dažymas
 - Vėdinimo įvedimas
 - Elektrinio šildymo taisymas
- Tel. 762-9190 Lic. E 1044

Paskambinkite mums**1-800-361-1992**CANADA 125 jau pasiruošusi švesti
Kanados 125-tąją sukaktį per visus 1992
metus. Kur begyventų, visi kanadiečiai jungiasi
į šventę.Registruokite savo pasirodymus CANADA 125
ir tapsite oficialiu CANADA 125 dalyviu.Atskleiskite ir kitas visame krašte vykstančias
įdomybes.Mūsų telefono linijos veikia nuo pirmadienio
iki penktadienio, 8 v. ryto - 7 v. vakaro EST
laiku. Patarnavimai atliekami anglų ir
prancūzų kalbomis.Slipnesnės klausos asmenims atskira linija:
(TDD) 1-800-361-5986**Advokatas****ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.**2 Jane St., Suite 500 **Telefonai:**
Bloor ir Jane gatvių kampas **įstaigos (416) 762-7393**
Toronto, Ontario M6S 4W3 **namų 233-0303****Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.**
viceprezidentas
Telefonai - (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)

- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai.

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3**\$500.00**Remkite svarbius lietuvių projektus.
Jei pirksite ar parduosite namus per mane
iki 1992 metų pabaigos, paaukosiu \$500
jūsų nurodytai šalpos organizacijai:**Toronto Labdaros slaugos namų**
statybos vajui arba**Kanados lietuvių bendruomenės**
medicininei Lietuvos šaipai.Dėl smulkesnės informacijos teirautis bet
kuriuo laiku mūsų įstaigoje.**Juozas (Joseph) NORKUS**namų pirkimo ir pardavimo atstovas,
patarnauja lietuvių kalba.

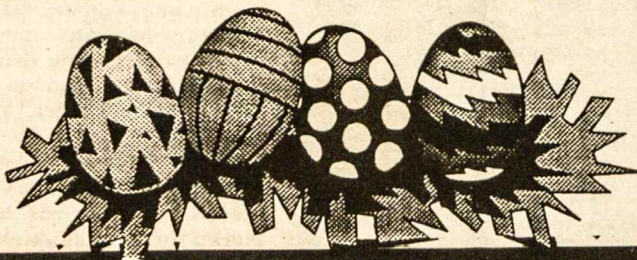
Nemokamas namų įvertinimas.

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9
Phone: (416) 769-1616**DRESHER Ltd.**
Real Estate
Member Broker**FAX 233-0285**
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8
Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.**DRESHER INSURANCE**
BROKERS**Fax 233-0285 - Tel. 231-2661**
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir
RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuroPatarnavimas - greitas ir tikslus!
V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *
DRAUDA - INSURANCE
Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 **FAX 533-1122****"TORVIL" LTD.****JŪS GALITE VISKĄ ATLIKTI PASKAMBINĖ TELEFONU**

TORVIL Ltd. siūncia nuosirdžiausius linkėjimus Velykų proga visiems savo draugams.

Taip pat norėtume supažindinti su naujausio mūsų katalogu "TORVIL 92",
kuriame rasite informaciją apie:

- maistą • saldumynus • cigaretes • alkoholinius gėrimus • virtuvės ir vonios reikmenis
- drabužius • avalynę • patalynę • namų reikmenis
- dviračius • žaislus ir raštinės reikmenis
- indus • vaistus • žemės ūkio mašinas ir jų dalis
- padangas • kilimus ir kitą grindų dangą • draudą
- pinigų ir siuntinių persiuntimą ir kt.

SKAMBINTI NEAPMOKAMU TELEFONU KANADOJE 1-800-661-0210
JAV 1-800-972-9284 arba 1-800-932-7995

KANADOJE Head Office: 63 Galaxy Blvd., Unit 7, Rexdale, Ontario M9W 5P1 **Tel. (416) 798-3320 FAX: (416) 798-3321**
Branch: 404 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario M6R 2M9 **Tel. (416) 534-3860 FAX: (416) 533-4910**

JAV Head Office: 2136 West Chicago Ave., Chicago, IL 60622 **Tel. (312) 278-5258 FAX: (312) 278-0875**
Branch: R&R INTERPOSTMIR 1055 Broadway, Buffalo, NY 14212 **Tel./FAX: (716) 894-9880**

PATIKIMAS PATARNAVIMAS Į JŪSŲ TĖVYNĘ

TORONTO

Anapilio žinios

— Gavėnios rekolekcijos mūsų parapijoje bus balandžio 9-12 d.d. Rekolekcijas ves iš Lietuvos atvykęs Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis. Jam talkins taipgi iš Lietuvos atvykęs kun. Vitas Sabaliauskas. Rekolekcijų tvarka: balandžio 9, ketvirtadienį – 10 v.r. Mišios su pamokslu ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; balandžio 10, penktadienį – 10 v.r. Mišios su pamokslu ir 7 v.v. Mišios su pamokslu; balandžio 11, šeštadienį – 10 v.r. Mišios su pamokslu ir 6 v.v. Mišios su pamokslu; balandžio 12, sekmadienį – pamokslai įprasta sekmadienio Mišių tvarka. Išpažinčių bus klausoma prieš ir po Mišių. Rekolekcijos bus užbaigtos iškilminga su vyskupu atsiveikimo vakariene sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio salėje. Prašome visus rekolekcijose ir vakariene dalyvauti. Bilietus atsiveikimo vakarienei mūsų parapijoje platina R. Celejewska tel. 231-8832.

— Autobusai rekolekcijų dienomis važiuos šia tvarka: ketvirtadienį, penktadienį ir šeštadienį – 9.30 v.r. nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin ir 12 val. nuo Anapilio atgal; sekmadienio rytą – įprasta sekmadienio tvarka, o sekmadienį po pietų – 3.30 val. nuo Islington požeminių traukinių stoties Anapilin ir 6.30 v.v. nuo Anapilio atgal.

— Kanados lietuvių muziejus Anapilyje pastoviai gauna naujų žinių iš Lietuvos. Muziejaus lankymo vakandai: sekmadieniais – nuo 10.30 v.r. iki 8 v.v.; pirmadieniais – nuo 1 v.p.p. iki 10 v.v.

— Anapilio knygyne jau galima įsigyti velykinių sveikinių atvirukų. Taipgi galima įsigyti vaizduojant "Didvyriškoji Lietuva" apie 1991 m. sausio įvykius Vilniuje prie televizijos bokšto ir Auksčiausios tarybos rūmose.

— Ateinantį savaitgalį kun. V. Braukyla išvyksta keturiom savaitėm į Kanados vakarus lietuviams vesti Gavėnios rekolekcijų.

— Kovo 15, sekmadienį, pamokslus sakė, 11 v.r. Mišias atnaušo ir Wasagą aplankė svečias iš Lietuvos kun. Algirdas Kildušis.

— Mišios, kovo 22, sekmadienį, 9.30 už a.a. Vincę ir Teofilą Starkus, 11 v.r. už parapiją: Wasagoje 2 v.p.p. už parapiją.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 250 asmenų. Svečių knygoje pasirašė A. L. Rugieniai iš Warren, MI, JAV.

— Kovo 15, sekmadienį, 2 v.p.p. įvyko Lietuvių namų ir Labdaros fondo narių metinis visuotinis susirinkimas. Susirinkimui pirmininkavo adv. A. Pacevičius, sekretoriavo Br. Saplys ir L. Pocienė. Buvo išklausyti pirmininko, išdėtininko, slaugos namų statybos ir remonto, visuomeninės veiklos, švietimo fondo, revizijos komisijos ir revizoriaus pranešimai. Po to sekė diskusijos dėl pranešimų ir einamųjų reikalų. Valdybos kadenciją baigė: J. Norkus, K. Raudys ir R. Strimaitis. Revizijos komisijoje – S. Grigaliūnas. Išrinkti į valdybą pagal balsų daugumą: R. Strimaitis 146, V. Drešeris 132, R. Juodis 98, kandidatai liko K. Raudys, gavęs 94 balsus. Į revizijos komisiją akla-macinio būdu išrinkta D. Keršienė. Susirinkime dalyvavo 232 nariai ir 19 organizacijų atstovų. Susirinkimas baigtas Tautos himnu.

— Lietuvių namų moterų būrelis švenčia savo 20-ties metų veiklos sukaktį balandžio 5, sekmadienį, 1 v.p.p. Kviečiamos buvusios būrelio narės. Dėl dalyvavimo pranešti B. Abramaitienė tel. 532-4793 arba S. Ciplijauskienė tel. 247-0578 iki kovo 29 d.

— Balandžio 26, sekmadienį, 1 v.p.p. Karaliaus Mindaugo menė bus velykiniai pietūs. Bilietai gaunami sekmadienio popietės pas L.N. moterų būrelio nares ir L.N. raštineje darbo valandomis. Skambinti tel. 532-3311.

Aukos slaugos namams

— Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyvas savo metiniame susirinkime š. m. kovo 8 d. paskyrė \$50,000 lietuvių Slaugos namams paremti. Tai yra pati didžiausia, vienkartinė auka per visą lėšų telkimo laikotarpį. Labdaros fondo valdyba ir Slaugos namų komiteto nariai nuosirdžiai dėkoja už šio kilnaus, bendro tikslo supratimą – prisidedant auka, kai ji labiausiai reikalinga.

\$1,000 – Jonas Vytautas Šimkus a.a. dr. Noros Šimkutės atminumui; \$250 – Jonas ir Erika Repečkos; \$200 – Jonas ir Petronėlė Kalainiai iš St. Catharines, S. M. Ptrylos; \$100 – O. Kymantas iš Brighton, Ont.; \$75 – Elizabeta Mardosienė; \$50 – Z. Orentienė, D. Leparskis, Jadvyga Steponaitytė.

Is viso statybos fonde yra \$751,093. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siunsti tiesiog šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6. Aukos atleidžiamos nuo pajamų mokesčių.

GAMINU lietuviškus koldūnus ir pristatau į namus. Skambinti Aldonai tel. (416) 233-5996 Toronto.

VAŽIUOJU Į LIETUVĄ apie kovo 30 d. Jei kas nori įduoti mažų dovėnėlių, vaistų, dokumentų ir pan., skambinti Genei Kairienei tel. (416) 643-3334.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Ekumeninės pamaldos, kurios įvyko praeitą trečiadienį, buvo įspūdingos. Pamokslą pasakė kun. P. Dilys, pacituodamas popiežiaus Jono Pauliaus II žodžius, pasakytus Varšuvos liuteronų šventovėje: "Man neužtenka tolerancijos, aš ieškau bendradarbiavimo su kitų konfesijų krikščionimis".

— Platinami bilietai salėje po Mišių (kitu laiku pas B. Genčių tel. 532-8531) į vyskupo J. Matulaičio pagerbimą-išleistuves, kurios įvyks balandžio 12 d., 4 v.p.p., Anapilio salėje. Pagerbimą rengia Kanados lietuvių katalikų centras, kuriam pirmininkauja V. Taseckas tel. 824-4461.

— Metinės parapijos rekolekcijos prasidės balandžio 1, trečiadienį, 7 v.v. Mišiomis ir pamokslu; ketvirtadienį ir penktadienį – 9.30 v.r. ir 7 v.v.; šeštadienį – 10.30 v.r. ir 4 v.p.p.; sekmadienį – pamokslai per visas Mišias. Rekolekcijas ves vysk. J. Matulaitis, Kaišiadorių vyskupijos ordinaras.

— Metinis parapijos susirinkimas – balandžio 5 d. po 11.30 v. Mišių parapijos didžiojoje salėje.

— Jaunių ir jaunučių ateitininkų išvyka kartu su Hamiltono ateitininkais į Mountsberg Conservation Area vietovę įvyks kovo 29 d. Numatoma iš Toronto vykti po 10.15 v. Mišių.

— Lietuvos bažnyčios religinei šaliai aukos renkamos per visą kovo mėnesį.

— Mišios kovo 22, sekmadienį, 8.30 v.r. – už a.a. Juozą Ražauską, 9.20 v.r. – už a.a. Vytautą Vingelį, 10.15 v.r. – už a.a. Tomą Prapaką, už a.a. Jūrą Vasiliauskiene, už a.a. Oną ir Stasį Teišerskius, 11.30 v.r. – už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Išganytojo parapijos žinios

— Su Dievo pagalba vasario 2 d. išrinkta parapijos taryba. Ji kovo 15 d. pamaldų metu buvo įvesta į savo pareigas.

— Kovo 22 ir 29 d.d. pamaldos įprastu laiku – 11.15 v.r.

— Parapijos tarybos posėdis – kovo 26, ketvirtadienį, 7.30 v.v., parapijos salėje.

— Kovo 28, šeštadienį, 9.30 v.r. įvyks metinis *The Baltic Special Interest Group* posėdis, St. Andrew's estų ir latvių liuteronų šventovėje, 383 Jarvis Street, Toronto. Kviečia ir mūsų parapijiečius dalyvauti.

PRANEŠIMAS. Norintys gauti paramos iš Kanados lietuvių fondo lietuviškai veiklai priva-lo užpildyti anketas, kurios gaunamos Toronto Lietuvių namų ir Kanados lietuvių bendruomenės raštinėse. Kitoose miestuose prašoma kreiptis į Fondo įgaliotinius arba tiesiogiai raštu į KLF raštinę, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6. Anketo bus pasiųstos paštu. Užpildytos anketos turi pasiekti raštinę ne vėliau kaip š. m. kovo 31 d.

KLF TARYBA

KLB švietimo ir kultūros suvažiavimui rengiama plati programa. Paskaitai "Mes ir 2001" yra pakviesta dr. Dalia Kubiliūtė-Boydston, dėstanti psichologiją Illinois universitete Čikagoje. Žvilgsnį ateitin aptars dr. Elona Vaisnienė, Yale universitete re-dagavojanti mokslinius leidinius. Svarstybosie sutiko dalyvauti Irena Ross (moderatorė), Dmitrijus Kanovičius, Rasa Kurienė, Juozas Piečaitis, ses. Ignė Marijošytė, dr. D. Katiliūtė-Boydston ir Lina Mockett. Suvažiavime dalyvaus gerb. Ontario pilietybės ministrė Elaine Ziemba. Po šeštadienio posėdžių, svarstybų ir diskusijų, vakare bus gera atgaiva – metinis "Tėviškės žiburių" spaudos balius.

Suvažiavimas įvyks balandžio 25-26 d.d. Anapilio sodyboje, Mississaugoje. Registracija – balandžio 25 d., 8.30 v.r. Rengia KLB švietimo ir kultūros komisijos, vad. G. Paulionienės ir D. Viskontienės. Visi kviečiami dalyvauti. Inf.

Lietuvos enciklopedijos talkos komisija Toronto gavo laišką iš leidyklos direktoriaus Mykolo Mikalajūno, kuriame pranešama, kad visi jo vardu siunsti rank-raščiai (6 siuntos) yra gauti. "Nuosirdžiai dėkojame visai darbo grupei, meldžiu Dievą, kad ir toliau viskas taip eitųsi, kai manęs čia nebebus. Tepadeda Dievas mano įpėdiniams, kas jie bebūtų. Dėkoju, linkiu sveikatos ir stiprybės – Mykolas Mikalajūnas". Leidyklą perėmė Kultūros ir švietimo ministerija, todėl vyksta visito darbo ir personalo pertvarkymas.

AR MYLITE VAIKUS? Ieškau naujagimiui auklės prie Bloor ir Jane gatvių. Skambinti tel. 767-9066 Toronto. Neatsiliepiant asmeniškai, prašau palikti vardą bei telefono numerį, atskambinsime.

IEŠKOMA lietuvaite pasidalinti 2 kambarių butą nuo gegužės 1 d. \$395 į mėnesį. Skambinti tel. 656-5267 Toronto.

AR MYLITE VAIKUS? Ieškau naujagimiui auklės prie Bloor ir Jane gatvių. Skambinti tel. 767-9066 Toronto. Neatsiliepiant asmeniškai, prašau palikti vardą bei telefono numerį, atskambinsime.

IEŠKOMA lietuvaite pasidalinti 2 kambarių butą nuo gegužės 1 d. \$395 į mėnesį. Skambinti tel. 656-5267 Toronto.

AR MYLITE VAIKUS? Ieškau naujagimiui auklės prie Bloor ir Jane gatvių. Skambinti tel. 767-9066 Toronto. Neatsiliepiant asmeniškai, prašau palikti vardą bei telefono numerį, atskambinsime.

IEŠKOMA lietuvaite pasidalinti 2 kambarių butą nuo gegužės 1 d. \$395 į mėnesį. Skambinti tel. 656-5267 Toronto.

AR MYLITE VAIKUS? Ieškau naujagimiui auklės prie Bloor ir Jane gatvių. Skambinti tel. 767-9066 Toronto. Neatsiliepiant asmeniškai, prašau palikti vardą bei telefono numerį, atskambinsime.

Iškilaus svečio iš Lietuvos Kaišiadorių vyskupo JUOZO MATULAIČIO misijinės kelionės Kanadoje užbaiga - ATSIŠVEIKINIMO VAKARIENĖ

1992 m. balandžio 12, Verbų sekmadienį, 4 v.p.p.,
didžiojoje ANAPILIO salėje

PROGRAMOJE: "Volungės" choras, svečio ir misijinės kelionės rengėjų žodis, vaišės.
Visi maloniai kviečiami dalyvauti ir paremti religinę Lietuvos šalpą.

BILIETAI-KVIETIMAI gaunami sekmadieniais po Mišių abiejose lietuvių katalikų parapijose; sokiadieniais – pas Reginą Celejevską (416) 231-8832 arba pas Bronių Genčių (416) 532-8531. Stalai numeruoti (po 8 asmenis).

Rengia ir kviečia – Kanados lietuvių katalikų centras

Kaišiadorių vyskupas Juozas Matulaitis, lydimas kun. Vito Sabaliausko, atskrenda iš Lietuvos į Torontą kovo 19, ketvirtadienį, 3.35 v.p.p. Jo sutikimas – trečiame terminale. Ten nusileis KLM lėktuvas (skrydis 691).

Visi galintieji kviečiami dalyvauti sutikime. Vyskupas pernaksos Anapilyje ir sekančią dieną automobiliu vyks Mont-realin, kur pradės savo misijinę kelionę Kanadoje. Aplankys beveik visas lietuvių parapijas bei misijas. Kelionę baigs balandžio 12, Verbų sekmadienį, Anapilyje, kur jam rengiamos išleistuvės (žiūr. skelbimą). Išskris atgal į Lietuvą balandžio 14 d.

METINIS "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" SPAUDOS BALIUS įvyks 1992 m. balandžio 25, Atvelykio šeštadienį, Anapilio salėje. Jau pradėti ruošos darbai, telkiami laimikiai. Galintys prašome juos paaukoti "TŽ" administracijoje.

Kanados lietuvių jaunimo sąjungos suvažiavimas šaukiamas kovo 28 d., 2 v.p.p. Toronto Lietuvių namuose. Programoje: VII PLJ kongreso apžvelgimas, praeities darbų įvertinimas, valdybos rinkimai ir diskusijos. Vakare 8 v. rodyšime filmą "Rocky Horror Picture Show". Įėjimas \$5. Po filmo – šokiai. Įėjimas \$5. Bendras bilietas filmui ir šokiams \$8. Primename, kad KLSJ uždaro jaunimas (16-35 m. amžiaus), kuris domisi lietuvių bės išlaikymu išeivijoje. Inf.

VI. Pūtvio šaulių kuopos Toronte metinis narių susirinkimas įvyks 1992 m. kovo 29 d., 2.30 v.p.p., Lietuvių namų 3-čiame aukšte. Valdyba

"The Peel Board of Education" (švietimo taryba) Bramptone, bei Mississaugoje, dienos metu, vakarais ir naktį rengia suaugusiems anglų kalbos kursus. Registracija vyks kovo 23-27 d. Dėl informacijos teirautis tel. 276-6793. Inf.

KLB kandidatų registravimas į VIII-tąjį Pasaulio lietuvių bendruomenės seimą, įvyksiantį birželio 30 – liepos 3 d.d. Lemonte, IL, prastaiamas iki balandžio 20 d. Nustatyta ir jau anksčiau spaudoje skelbta tvarka kandidatams siūlyti rinkimų komisijai šiuo adresu: V. Skrinškas, 116 Wincott Dr., Weston, Ont. M9R 2P6, tel. (416) 249-4591. Inf.

PARDUODAMAS "Business Class" oro linijos bilietas į Vilnių per Ciurichą. Galioja iki 1992 m. gruodžio 31 d. Skambinti tel. 533-8471.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalias, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti tel. 769-5024 Toronto.

GAUTA NAUJA SIUNTA liet. šriftu *OLYMPIA* rašomųjų mašinėlių. Siunčiu jas ir į Lietuvą. Taip pat turiu *Smith-Corona* elektroninių mašinėlių, *Wordprocessor* ir kompiuterių. Viskas žemesnėmis kainomis negu krautuose. Skambinti ar rašyti: ST. PRAKAPAS, 49 Norseman St., Toronto, Ont. M8Z 2P7. Tel. 1-416-233-4486.

KANADOS LIETUVĖ norėtų su-sipažinti su lietuviu 30-45 m. amžiaus. Prašau skambinti Daliai darbo dienomis tarp 9 v.r. – 4 v.p.p. tel. 887-1392.

ATOSTOGOS SAULETOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai – savaitė \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla – savaitė \$150. Arti parduotuvių ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupko, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

VITAS GRABAUSKAS

statau naujus namus, darau pataisymus, prieplaukas (decks), tvertu tvorą. Skambinti tel. 416-847-9187, Oakville, Ontario.

Metinis "PARAMOS" kredito kooperatyvo

narių susirinkimas įvyks š. m. kovo 29, sekmadienį,

3 v.p.p., Toronto Lietuvių namuose.

Narių registracija prasidės 2 valandą po pietų. Prašome atsinešti nario knygtutes.

VALDYBA

"Paramos" kredito kooperatyvo

valdyba praneša, kad yra sudaryta nominacinė komisija rinkimams kovo 29 dieną į valdomuosius "Paramos" organus.

Nominacinė komisija yra šios sudėties:

Birutė Jankauskienė
Juozas Norkus
Vytautas Skrinškas

Kandidatus gali siūlyti du pilnateisiai "Paramos" nariai, gavę raštišką siūlomo kandidato sutikimą. (Siūlymo formas galima gauti "Paramos" raštinėje). Siūlymus, adresuotus nominacijos komisijai, siūsti "Paramos" raštinėn arba įteikti prieš susirinkimą.

VALDYBA

Toronto lietuvių pensininkų klubo narių METINIS SUSIRINKIMAS

šaukiamas 1992 m. balandžio 2, ketvirtadienį, 1 v.p.p., "Vilnius Manor" pensininkų namuose, III aukšte, 1700 Bloor St. W., Toronto, Ont. Registracija – nuo 12 v.

DARBOTVARKĖ:

1. Susirinkimo atidarymas.
2. Prezidiumo sudarymas:
 - a) susirinkimo pirmininko ir sekretorių, registracijų,
 - b) mandatų, nominacijų ir balsų skaičiavimo komisijų.
3. Praeitų metų susirinkimo protokolo skaitymas ir priėmimas.
4. Pranešimai: a) valdybos pirmininko, b) išdėtininko, c) revizijos komisijos, d) revizoriaus (auditor).
5. Diskusijos dėl pranešimų.
6. 1991 m. apyskaitų tvirtinimas.
7. Revizoriaus (auditor) tvirtinimas 1992 metams.
8. Rinkimai: 3 narių į valdybą, 1 nario į revizijos komisiją.
9. Einamieji reikalai.
10. Susirinkimo uždarymas.

Nesurinkus kvorumui nustatytu laiku, susirinkimas įvyks po pusės valandos, kuris bus teisėtas, nežiūrint dalyvaujančių narių skaičiaus.

VALDYBA

REIKALINGA MOTERIS, kuri galėtų gyventi kartu ir prižiūrėti 6 mėnesių vaiką. Skambinti po 5 v.p.p. tel. 471-3035 Markham.

"REBE CARPENTRY"

Pigios kainos. Atliekame įvairius darbus: remontuojame, statome priestatus, naujus namus, juos suplanuojame. Skambinti tel. (416) 527-7689 Hamiltone.

PASLAUGOS "RŪTA" PATARNAVIMAI. Siunčiame oro paštu jūsų pačių sudarytus siuntinius. 1 kg kainą \$5.99. Mažiausias svoris 2 kg. Perduodame pinigų iš rankų į rankas neribotais kiekiais. Persiunčiame naujas ir vartotas lengvas mašinas. Galite užsisakyti sovietų gamybos traktorių. Tarpininkaujame norintiems pirkti Lietuvoje žemės sklypą namo statybai, namus ir butus. Teirautis tel. (416) 536-4742 nuo 9 v.r. iki 11 v.v. Toronte.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gėrimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronte.

PARDUODAMAS grynas bičių medus. Kreiptis pas bitininką J. Norkų (diesnėsni kiekis pristat-tau į namus) tel. 389-8179. Taip pat galima gauti Anapilio knygyne.

ĮMOKEJUS PINIGUS į paslaugos "Rūta" sąskaitą, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo giminačius, draugus, senelių ir vaikų namus šviežia skerdiena – 70 kg (\$130), rūkytos mėsos gaminiais – 20 kg (\$150), sausos maisto rinkiniu – \$150, šventinis rinkinys – \$150. Visi užsakymai pristatomi į namus. Teirautis tel. 1- (416) 536-4742, 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.

MONTREAL

Lietuvos religinei šalpai kovo 1 d. AV parapijoje surinkta \$1,104.45.

Sol. Vida Bičkutė, smuikininkas Algirdas Stulgys ir pianistė-akompaniatorė Leokadija Kanovičienė atvyksta į Montrealį. Jų koncertas įvyks kovo 29, sekmadienį, po pamaldų AV parapijos salėje. Koncertą rengia AV parapijos choras.

Montrealio miesto 350 metų sukakties proga tarp kitų renginių įvyks ir irklavimo varžybos rugpjūčio 5-16 d.d. Į jas yra pakviesti ir Lietuvos irkluotojai, su kuriais KLB Montrealio apylinkės valdyba pradėjo susirašinėjimą.

Sandros (Givis) ir Earl Lippiatt dukrelė pakrikštyta Kyra-Alexandra vardais.

A.a. Antanas Keršys, 85 m. amžiaus, mirė Ste. Agathe, Que., vasario 27 d. Palaidotas Montrealio Mount Royal kapinėse. Liūdi žmo-

na, dukrė ir sūnus su šeimomis bei kiti artimieji. B. S.

Šv. Kazimiero parapija savo Patrono šventę kovo 8 d. pradėjo 11 val. pamaldomis, į kurias atsilankė apie 220 parapijiečių bei svečių. Buvo matyti ir jaunimo. Klebonas kun. dr. F. Jucevičius pasakė puikų pamokslą. Gražiai giedojo parapijos choras. Po Mišių įvyko tradiciniai kazimierinių pietūs. Džiugu buvo matyti tėvus, vaikus ir vaikaičius, sėdintius prie vieno stalo. Veikė turtinga loterija, kurią gražiai pravedė Šv. Elzbieta d-jos pirm. A. Astrauskienė su talkininkėmis. Šių pietų proga kai kurie vaikaičiai, savo senelių lydimi, aplankė šventovės krikštyklą, norėdami matyti, kur jie buvo pakrikštyti.

Domicelė ir Juozas Mozūraičiai paaukojo \$1,550 šventovės izoliacijos išlaidoms padengti. K. A.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7

Tel. 722-3545 FAX 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.

PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355

Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS – virš \$29,000,000 REZERVAS – virš milijono.

MOKA UŽ:

MOKA UŽ:			
Certifikatus 1 m.	7 1/4%	Taupymo – special.	4 1/4%
Certifikatus 2 m.	7 3/4%	Taupymo – su gyv. dr.	4 %
Term. indėlius:		Taupymo – kasdienines	4 1/4%
1 metų	6 1/4%	Einamos sąsk.	3 1/2%
180 d. - 364 d.	6 %	RRIF-RRSP – 1 m.term.	7 1/4%
120 d. - 179 d.	5 1/4%	RRIF-RRSP – 2 m.term.	7 3/4%
60 d. - 119 d.	5 1/4%	RRIF – RRSP – taup.	4 1/4%
30 d. - 59 d.	4 1/2%		